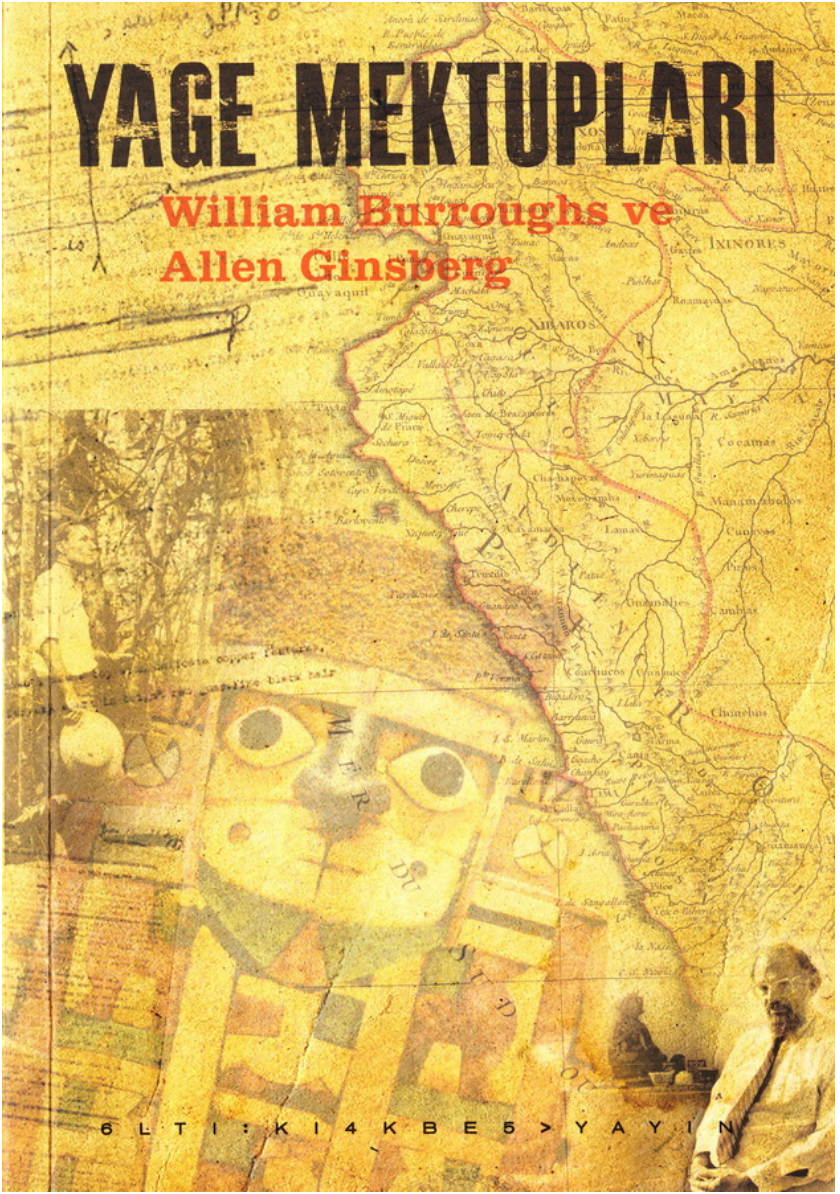
YAGE MEKTUPLARI

William Burroughs ve Allen Ginsberg

6 L T I : K I 4 K B E 5 > Y A Y I N

YAGE MEKTUPLARI - WİLLİAM S. BURROUGHS & ALLEN GİNSBERG
1.baskı: Ocak 2014

Yayın Yönetmenleri
Kaan Çaydamlı, Şenol Erdoğan
Kapak Tasarımı
Erol Egemen

Baskı
Çınar Matbaacılık ve Yay. San. Tic. Ltd. Şti
Yüzyıl Mahallesi Matbaacılar Caddesi Ata Han 34/5 Bağcılar İstanbul
Telefon: 0212/ 628 9600
Sertifika no: 12683

© ALTIKIRKBEŞ YAYIN
Sertifika no: 17613

Kadıköy'ün yağmurlu ve puslu sokaklarında
hazırlanan bu kitap sizi uçurumdan aşağı atabilecek
güce sahip olabilir. Herhangi bir şekilde ve
özellikle izinsiz olarak iktibas edildiğinde
Kadıköy'ün o bilinen, serin ve rutubetli lâneti,
yıllar boyunca bunu yapanı takip eder,
saçları dökülür, rüyasında sürekli olarak
Kadıköy sokaklarından akın akın
geçerek yıllık intiharlarını
gerçekleştirmeye giden
lemur sürüleri görür
ve derin bir yalnızlığa gömülür.

ALTIKIRKBEŞ YAYIN
bir Kaybedenler Kulübü tribidir.
Çaydamlı Basın Yayın Dağ. Reklam Org. Ve Film Yapım San. Tic. Ltd. Şti.
Kadife sokak 22/4 bahariye Kadıköy
Tel-Fax: (0–216) 2418 0413
İnternet satışı: www. 645dukkan.com
altkirkbespublishing@gmail.com

YAGE MEKTUPLARI

WILLIAM S. BURROUGHS

&

ALLEN GINSBERG

OLIVER HARRIS'IN EDİT VE ÖNSÖZÜYLE

Türkçesi: Gonca Gülbey

ALTIKIRKBEŞ YAYIN

Kadıköy, 2014

Giriş

"GİZEMİN BİR PARÇASI"

Yage Mektupları adlı kitapla ilk kez 1980 yılı civarında Oxford'da ufak bir New Age kitapçısında karşılaştığımı anımsıyorum. Etnografi ve astral yolculuk rehberleri arasına gizlenmiş, City Lights tarafından basılmış ufak, ince karton kapaklı bir kitap. Mürekkep siyahı kapağında kayıp, arkaik bir dünyadan kalmış gibi görünen bir Kızılderili Şamanının hayaletimsi görüntüsü vardı. Kitap kesinlikle ilgimi çekmişti- bunda nasıl telaffuz edildiğini bile bilmediğim isminin de etkisi vardı- kitabın, arka kapakta da yazdığı gibi "mektuplardan oluştuğunu," düşündüm. Bu acaba bir antropoloji çalışması mıydı, yoksa gerçek mektuplar mı vardı içinde ya da edebiyat üzerine miydi? Bir çeyrek yüzyıl sonra Burroughs'un mektuplarının ve ilk romanının düzeltmesini yaptıktan sonra ne olduğunu öğrenecektim. Ancak kitabın tüm gizemi açıklanmış gibi görünse de, Yage Mektupları hala ayrıksı ve esrarengiz olmaya devam ediyor keza kitap tanımlanması zor bir Kutsal Kasenin ardından yapılan çözümlenmemiş yolculukları anlatıyor

Yage Mektupları 1963 senesinde ilk kez basılmasının ardından 1975 ve 1988 yıllarında çıkan gözden geçirilmiş iki basımıyla birlikte değişip, büyüdü. Cebinize sığabilecek kadar ince ve zarif orijinal kitap ise bugünlerde geçmişten gelen kayıp bir nesnenin aurasını taşıyor. Ancak metinler zamanın içinde donup, sabit kalmaz; gözden geçirilen metnin, kaybettiklerinin yanı sıra kazandığı şeyler de vardır. Bu yeni, geniş-

letilmiş *Yage Mektupları Diriliş* son sözü söylüyor değil ancak el yazmalarına geri dönüp metni ilk kez yeniden düzenleyen ve kitabın yayınlanma sürecini anlatarak kırk senedir bahsedilmemiş hikayeleri ortaya çıkaran ilk baskı olma özelliğini taşıyor.

Kitapla ilgili yazılanların çoğunun –ki nispeten az şey yazıldı- sadece üç bölümün ilk kısmı olan "Yage Arayışı" bölümüne odaklanması tesadüf değil. Burroughs'tan Ginsberg'e Haziran ve Temmuz 1953 tarihleri arasında gönderilen bir düzine mektup şeklindeki yazının kitabın en uzun ve en önemli kısmı olduğu doğru. Ancak "Yedi Sene Sonra" adlı bölümü- 1960 Haziranında ikilinin birbirlerine yolladığı mektuplar- ve "Son Söz" kısmını- Ginsberg'in 1963 tarihli notu ve Burroughs'un "Ölüyor muyum Beyfendiii?" adlı cut-up metnini- görmezden gelmek işi basite almak olur. İki yazar tarafından yirmi yıllık bir süre içerisinde üretilen bu tuhaf, melez kısımlar olmadan metinden nasıl bir anlam çıkarabiliriz ki?

Metnin kendisinin gizemi bu ve kitabın münferit bölümlerinin nasıl yazılıp, bir araya getirildiğinin hikayesini anlatmak bu giriş yazısının amaçlarından biri. Diğer amacım ise tropik ormanlardaki efsanevi uyuşturucuların peşinden çıkılan egzotik yolculuk şeklindeki *Yage Mektupları* efsanesinin ötesine geçip, kitapta ele alman oldukça önemli ve ilginç tarihsel gerçekliğin de altını çizmek. Keza kitabın bu iki yönü, görünüşte küçük, eksantrik bir çalışma gibi duran *Yage Mektupları*'nın zengin, karmaşık yapısını gözler önüne seriyor.

1950'lerde ve 60'larda yazılmış metinleriyle *Yage Mektupları*, Burroughs'un tüm eserleri arasında, hem Burroughs'un

hem Ginsberg'in biyografileri içerisinde hem de Beat hareketinin kültürel tarihi bağlamında eşsiz bir yere sahip. *Yage Mektupları* dışında başka hiçbir kitap, Ortodoks geleneğin dışında, bağımsız ve alternatif yayıncılık yapan City Lights'ın ellinci yıldönümüne bu kadar uygun olamazdı. Elbette Lawrence Ferlinghetti, Ginsberg'in uzun süreli yayıncısıydı ve Ginsberg, *Yage Mektupları*'na sadece 1960 tarihli mektubuyla değil ayrıca uyuşturucunun tetiklediği olağan dışı ölçüde yoğun psişik ve tinsel mutsuzluğunu kaleme alarak ve Burroughs'un kitabının yayınlanması için mücadele ederek de katkıda bulundu. Burroughs adına yaptığı bu on yıllık çalışma, *Yage Mektuplarını*, Ginsberg'in de kitabı haline getiriyor; işte kitabın eser sahipliği böyle tuhaf ve karma bir yapıya sahip.

Kitabın türü de en az bu kadar karmaşık, ilk bölüm komik pikaresk gelenekle, seyahat notlarının bir karışımı; insan-bitki ilişkisini (etnobotani) inceleyen alan raporları, siyasi hiciv, psikedelik edebiyat ve mektuplardan oluşan bir düzyazı. Kitap kimi zaman Carlos Castaneda'nın yazdığı *The Teachings of Don Juan-A Yaqui Way of Knowledge* (Don Juan'ın Öğretileri) gibi okunuyor -Castaneda, *Yage Mektupları*'nın basıldığı sene Şaman Don Juan'm çırağı olarak yolu yarılamış durumdaydı- kimi zamansa Che Guevara'nın *Motosiklet Günlükleri* gibi okunuyor- Guevara, Burroughs'un seyahatinden bir sene önce aynı bölgeyi dolaşarak, çalışmasını kaleme almıştı- ve aynı zamanda Louis-Ferdinand Celine'in *Journey to the End of the Night* (Gecenin Sonuna Yolculuk) eserindeki sivri dilli komedi tarzını anımsatıyor. Peki yolculuğun hedefi ne? *"La maravillosa planta,"* ya da "halüsinatif maddelerin en tuhafı,"

olarak tanımlanan, Amazon Bölgesine özel bir uyuşturucu, bu uyuşturucunun gizemi de metnin gizemine dahil oluyor.

"Ruhun sarmaşığının," tarihi bekleyebilir ancak ismi bile akla doğrudan bir muammayı getiriyor. Burroughs kelimeyi "Yagé," olarak yazıyor, "age," ile kafiyeliymiş gibi oysa kelimenin doğru yazılışı "yagé" ve "ya-hey" olarak telaffuz ediliyor (Burroughs'un da bildiği gibi). Neden yazımı düzeltmiyor peki? Neticede, bu hata yazarın bir şeyleri kasten görmezden geldiği izlenimini uyandırıyor; uyuşturucunun ait olduğu kültürün diline saygı göstermeyen yanlış bir çeviri gibi dolayısıyla yazar sömürgecilerin her şeyi kendilerine mal etme tutumlarını da ortaya koymuş oluyor. Kitabın mevcut başlığını değiştirmek, metinle okuyucunun metne dair deneyimi arasında her zaman mevcut olan muğlaklığa müdahale etmek olacaktı. Bundan dolayı *Yage Mektupları*'nda, "Yage," olarak kullandığım kelimeyi, diğer metinlerde "yagé" olarak değiştirdim. Bu davranışım metnin tarihsel yönüne duyduğum saygıya uygun olsa da yine de sıkıntılı bir durumdu ancak editör arkadaşlarımdan biri doğru şeyi yaptığımı söyleyince rahatladım: "Bence başlık konusundaki tercihine sadık kalmalısın. Cahil bir okuyucu olarak ben de kelimeyi nasıl telaffuz edeceğimi bilmiyordum, gizemin bir parçası da bu zaten.

"NE OLDUĞUNU ANLAYABİLECEK ADAM BENİM"

Jack Kerouac'ın Amerika yollarında yaptığı yolculuklar seyahat etmeyi Beat yazının merkezine yerleştirdi ancak üç temel figür arasından gerçek gezi yazarları Burroughs ve Ginsberg'di. Onlar çok daha uzun süreliğine çok daha uzak yerlere gittiler, hem gezginlikleri hem de hayal güçleri açısından göçebeydiler çünkü ikisi de kendi topraklarında, kendi bedenleri içerisinde bile aslmda birer sürgün olduklarınm bilincindeydiler.

Bir bağımlı ve eşcinsel olduğu için şeytan gibi gösterilen Burroughs, *Junky* ve Quuer romanlarını Soğuk Savaş dönemindeki Amerika'nın baskıcı ortamında yazamazdı. Bu nedenle güneye doğru gitti ve bağımlı kimliğinden *Junky*'de yazarak aktardığı gibi kaçmaya çabaladı ve saplantılı arzularını Queer romanında kaleme aldı. İlk romanı yeni bir Kutsal Kase vaadiyle son buluyordu -"Yage son vuruş olabilir"- gerçi bu cümle, 1951 yılının Haziran-Ağustos aylarında Lewis Marker (Queer romanındaki Allerton) ile birlikte Panama ve Ekvator'a yaptığı başarısız yolculuğu anlatan Quuer romanın gelişini haber vermek için eklenmişti. Bu bilgi kolaylıkla gözden kaçabilir ancak "*Yage Arayışı*"nm ikinci cümlesine bakarsak -"Yerlilerin arasına dönmekten bahseden cümle- yazarın 1953'te yaptığı yedi aylık yolculuğu bu ilk yolculukla bağlantılı olarak ele aldığım görebiliriz. Peki Burroughs Amazon'da ne yapıyordu ve yolculuğunun sebebi neden yagé idi? Ne olmuştu da fötr şapkasını kaskla değiş tokuş etmeye ikna olmuştu?

Meksika'da yaşadığı hayal kırıklığı giderek artan Burroughs, 1951 İlkbaharında Kerouac'a "iş için Güney'e gideceğini" söyledi. O Yılbaşı -karısı Joan'ı vurduğu o felaketin ardından- Ginsberg'e onun ve Kerouac'ın "Ekvator'u düşünüp, düşünmeyeceklerini," sordu. Ülkenin sınırda olmasından kaynaklanan ekonomik ve sosyal koşullarından faydalanmak isteyen Burroughs, oraya yerleşmeyi ümit ediyordu. Ülkeyle ilgili takıntısı böyle başlayacak, bu takıntı, on sene boyunca yazdığı mektuplarda "gerçek kaderi," olduğuna inandığı Ekvator'a geri dönmekle ilgili planlarından bahsederken iyice açığa çıkacaktı. Mart 1952'ye kadar yazdığı mektuplarda Yagé'den bahsetmez, ondan sonra olanları da olumsuz biçimde aktarır. Ginsberg'e Ekvator yolculuğu hakkında şunları yazar: "Yage, Bannisteria caapi, Telepathine, Ayahuasca -hepsi de aynı uyuşturucunun farklı adları- henüz bulamadım. Sanırım gizli bir anlaşma varmış. Rusların bu uyuşturucu üzerinde çalıştıklarını biliyorum ve bence Amerika da peşinde." Burroughs'un konuya duyduğu ilgi eski psikiyatrislerinden biri olan Dr.Lewis Wolberg'den gelen gizemli raporla birlikte iyice artar -"Bu uyuşturucunun gizemli bir tarafı var gibi görünüyor".- diye yazar doktor ve iki ay sonra, Mayıs 1952'de Burroughs kararını vermiştir: "Şüphem kalmadı. Yage'nin muazzam sonuçları var ve bu bitkinin ne olduğunu anlayabilecek adam da benim."

Burroughs'un bu konuyu çözme konusundaki *vasıflarına* gelecek olursak; aslında, 1938 senesinde Harvard'daki ve daha sonra Columbia'daki mezuniyet çalışmalarına başladığı andan itibaren bir seyahate çıkmaya hazırlanıyordu. Yine 1950 senesinde Mexico City College'da antropoloji, arkeoloji ve etnoloji dersleri almıştı ama bitki bilim üzerine herhangi

bir eğitim almadığı gibi alan gezisine bile çıkmış değildi -ve Batı bilim dünyasının neredeyse tanımadığı bir uyuşturucuyu aramak üzere bakir ormanlara doğru yola çıkacaktı.

Ancak burada temel mesele sadece Burroughs'un bu konudaki bilimsel yeterliliği ya da "bunun ne olduğunu anlayabilecek adam benim," derken ki iddiasında gördüğümüz isteri izi değil. 1952 yılında Mayıs ayının sonlarına doğru, işin içindeki psikolojik etmen de yüzeye çıkıyordu, Ginsberg'e "Gitmem lazım," diyordu, "Yage'yi bulmam lazım." Kendisini gitmek zorunda hissetmesi, Burroughs'un iyileştirici, düşsel güçleri olduğu iddia edilen bir uyuşturucunun peşinden gitmesinin nedeninin uyuşturucuya dair bilinmeyen sırlar ve gizemler olduğunu da ortaya koyuyor. "Bir şekilde bu Güney Amerika yolculuğuna dair bazı önsezilerim var. Neden bilmiyorum ama bu, "gerçeği değiştirmek," yönünde son çabam olacak gibi geliyor. Her neyse, göreceğiz işte." Marker ile ilişkisinin başarısız olmasının yarattığı sıkıntı, karısını öldürmesinin yarattığı travma, çocuklarını kaybetmesi, kendisini bekleyen belirsiz gelecek- tüm bunlar Burroughs'a "gerçeği değiştirmeyi," vaat eden sihirli bir uyuşturucuyu çözecek adam vasfını kazandırıyordu.

Ancak Burroughs'un ne bildiği ve ne bulduğu konusundaki gizem de çözülmüş değil. Burroughs, James Campbell'in dediği gibi ormanlarda tökezleyen, konu hakkında hiçbir fikri olmayan "komik ölçüde hazırlıksız," bir amatör müydü? Eğer öyle değilse, o zaman Yage Mektuplarının ve özellikle de "Yage Arayışının," Amazonlara dair etnobotani bilimi ve gezi yazını içerisinde genel olarak konumu ne?

"HALA BİR MUAMMA"

İlk muamma Burroughs'un bilgi edindiği kaynağın belirsizliği. Ginsberg daha sonraları Burroughs'un bitkiyi, "muhtemelen *National Geographic* ya da *New York Enquirer* gibi bir dergiden ya da saçma sapan tabloid bir gazeteden," öğrendiğinden şüphe etmiştir. Ancak 1951 senesinde popüler basında bu konuyla ilgili çok fazla bir şey yayınlanmış olamaz çünkü o dönemde bilimsel literatürde bile konuyla ilgili çok az şey biliniyordu. Burroughs'un hangi kaynaktan faydalandığı bile kendi içinde keşfedilmesi gereken bir konu.

İşin aslı o dönemde yagé - ya da ayahuasca ("EYE-a-wasca olarak telaffuz edilir) sarmaşığı ve bu sarmaşıktan elde edilen psikoaktif içecekler günümüzde çok daha iyi biliniyor – Batı bilim dünyası tarafından keşfedileli tam yüz sene olmuştu, 1851 senesinde ünlü Viktoryen doğa bilimci Richard Spruce bitkiyi bulmuş ve *Notes of a Botanist on the Amazon and Andes* adlı kitabında bitkiden bahsetmişti ve Burroughs da bu çalışmayı biliyordu (kitap 1908 yılında yayınlandı). Bundan sonra, 1920 tarihine kadar konuyla çok az önemli bilimsel ilerleme kaydedildi. 1920 senesinde ise Güney Amerikalı botanikçilerin ve eczacıların çalışmaları Avrupalı araştırmacılar tarafından tamamlandı. Bu araştırmacılar arasında Alman eczacı Louis Lewin de vardı. Lewin'in klasik çalışması *Phantasica*'yı Burroughs Harvard'da eğitim alırken muhtemelen okumuştu. Ancak sonraki otuz sene boyunca uzman olmayan birinin ilgisini çekebilecek kayda değer bir gelişme yaşanmadı.

Ardından "etnobotani biliminin," babası Spruce'un varisi efsanevi Richard Evans Schultes (1915-2001) konu hakkında eserler yayınlamaya başladı. Schultes "etnopsikofarmoloji" biliminin doğumunu ön gören adam olarak tarihe geçmiştir. 1963 yılında Yagé'yi "fantezi yaratan uyuşturucuların ya da halüsinatiflerin en tuhafı," olarak tanımlayan Schultes, Ayahuasca'nın " Amerika kökenli uyuşturucuların en az anlaşılanı," olduğunu kaydetmiştir.

Bugünlerde, İnternet erişimi olan herhangi biri konuyla ilgili epeyce bilgiye rahatlıkla ulaşabiliyor. İnternet yagé kullanan ünlü kişilerin popülerize ettiği bu uyuşturucuya dair halkı da bilgilendiriyor -ki bu da bölgede "ayahuasca turizmi," gibi bir soruna yol açıyor- Birleşik Devletlerle uyuşturucuyu ecza sektöründe kullanmak için patent haklarını aldıkları ve hatta dinsel kullanımmı yasakladıkları yönünde devam eden yasal anlaşmazlıklar var (iddia sahipleri Brezilya Santo Daime ve Uniao de Vegetal Kiliseleri ayrıca aynı iddia da bulunan başka mezhepler de var). Son yıllarda ayahuasca hakkında yaymlanan yığınlarca kitap bu uyuşturucu hakkında sadece elli sene önce doğru düzgün bir şey bilinmediği gerçeğini ya da psychedelic 1960'ların çöküşünden sadece on sene sonra yaşanan kültürel geçişi anlamamızı zorlaştırıyor.

Dolayısıyla kitabın alacağı tepkiler düşünülerek on sene bekletilmiş olması da ironik. Mayıs 1953 tarihinde Burroughs, *Life* dergisinde yayınlanacak makalenin işe yarayacağını düşünmüştü (*"Encounter"* dergisi muhabirinin "Yage Arayışı," ile ilgili yazdığı makale) Oya aksine o tarihte bu tip bir uyuşturucunun "özgürce tanıtımını," yapmak mümkün değildi. Mayıs 1957 tarihinde, Gordon Wasson'm *"Büyülü*

Mantarı Aramak" adlı makalesi insanların doğal halüsinojenlerle ilgilenmesini sağladı. Burroughs'un çalışması ise kesinlikle doğru zamanda 1963 senesinde yayınlandı ve o sene *The Psychedelic Review* dergisi Haziran sayısını bu konuya ayırarak kitabın önceden reklamını da yapmış oldu. O ayki sayıda Wasson'ın mantar kullanımı ile ilgili deneyimleri ve Gerald Heard'ın da LSD deneyimleri yer alıyordu ve editörden kısmında Burroughs uyuşturucunun ilham verdiği edebiyat yazını geleneğinin en son ismi olarak geçiyordu.

Büyük resme bakıldığında 1963 senesinde City Lights'ın, Henri Michaux'un meskalin deneyimlerini aktardığı eserinin çevirisi olan *Miserable Miracle* kitabını bastığını görüyoruz. Aynı sene Timothy Leary ve Richard Alpert LSD deneyleri yüzünden Harvard'dan atılmış ve Aldous Huxley de ölmüştü (Kasım'm son haftasında, Burroughs'un kitabı matbaadan çıkarken). Altı ay sonra Ken Kesey ve Merry Pranksters otobüse atlayıp, yola çıkmış ve Asit testlerine başlayarak karşı kültür psychedelic gençliğin gelişini anons etmişlerdi. Elbette bu birleşik bir hareket değildi. Burroughs Leary ile anlaşamıyordu ve Ginsberg'in "Harvard'daki Bill ve Leary tüm dünyanın bilincinde güzel bir değişim yaratacak," yönündeki optimizmine de karşı çıkıyordu. İşin aslı, geleceği gören tipik paranoyası (ve LSD ile DMT'den dolayı yaşadığı kötü triplerden dolayı) Burroughs psychedeliclere karşı uyarıda bulunuyordu, *Nova Express* (1964) adlı kitabında şöyle yazmıştı: "Psychedelic uyuşturucular insanı zehirliyor ve halüsinojen uyuşturucuları tekeline alıyor." Ancak, Schultes'in gözlemi şu yöndeydi: "yirminci yüzyılın ikinci yarısının "zihni değiştiren," ya da halüsinojen madde kullanımının sofistike Batı

toplumlarında arttığı bir dönem olarak hatırlanacağı su götürmez bir gerçektir." 1963 senesinde Birleşik Devletler, yagé bilincine hazırdı. Ralph Metzner'in döneme dair gözlemi şu yöndeydi: "Ayahuasca'nın şamanik ilmi Batı Kültürüne en güçlü girişi *Yage Mektupları* ile yapmıştır". Ve yine Schultes ve Metzner'in kabul ettikleri gibi Batı'da yeni başlayan bu akım, Yeni Dünyanın tropik bölgelerinde bin yıllık bir tıp geleneğiydi ve bir o kadar zamandır da kutsal olarak kabul görüyordu.

1953 senesinde, Burroughs ve Schultes'un, Harvard'dan mezun ve çok farklı alanlarda kariyer yapan bu iki adamın, Kolombiya'da karşılaşmalarının tesadüf olma ihtimali çok düşük. Bu karşılaşma sadece Schultes'un, Wade Davis tarafından yazılan *One River* (1996) ve "fotografik bir yolculuğu," kaleme aldığı *The Lost Amazon* (2004) adlı otobiyografilerinde detaylı olarak ele alınmıştır. Burroughs'un Mocoa dışındaki ormanlık bölgede bir elinde güneş kaskı, diğer elinde ayahuasca sarmaşığı ile sağ tarafa doğru baktığı ünlü fotoğrafı ve Schultes'un *Vine of the Soul* adlı kitabında Kızılderili yardımcılarından birinin fotografı arasındaki benzerlik, iki yazarın arasındaki bağlantının somut kanıtıdır. Bu fotoğrafta arka plan aynıdır ve Kızılderili sol tarafa bakmaktadır. Bu da Burroughs'un fotoğrafını Schultes'in kendi Rolleiflex ile çektiğini ortaya koymaktadır. Ancak iki adamın birbirleri hakkındaki görüşlerine dair yazılanların çoğu spekülasyondur ve Burroughs'un "Doktor Schindler," karakteri de bu yazılanlarla tutarlı değildir -dikkat edin doktor, Lee'nin kalın sesiyle nasıl da küstahça konuşturulmuştur; "Bill, ben bu soktuğumun ülkesinde on beş sene hizmet verip dişlerimi

boşuna dökmedim..."

Gerçekte 1953 senesinde, Kuzeybatı Amazon'da neredeyse durmaksızın devam eden çalışmasının on ikinci senesine giren Schultes ile tanışmak Burroughs'un keşifleri adına bir dönüm noktasıydı. Ocak ve Şubat Aylarında Bogota ve Puerto Asis'e beş haftalık bir yolculuk yapmıştı ve bu sürede Kolombiya İç Savaşına dair gözlemleri, Puerto Limon'da aldığı yagéden daha önemli olmuştu (1942 senesinde aynı yerde Schultes da ilk kez yagé denemişti) Daha sonra Mart Ayında, Anglo-Kolombiyalı Kakao Keşif Takımı (kakao Komisyonu) ile yola çıkan Schultes ile birlikte bu yolculuğa katıldı ve birlikte Bogota'dan Puerto Leguizamo'ya bin millik bir yolculuk yaptılar. Burroughs, Mocoa dışına çıktığında Yagé'nin gerçek gücünü hissettiği ilk deneyimlerini yaşar ve *la purga* (insanı mahveden, bağırsakları tamamen boşaltan mide bulantısı), *la chuma* ya da *mareacion* (baş dönmesi yaratan zehirlenme) gibi güçlü betimlemeleri ve *la pinta* (hayaller) kelimesini ilk burada kullanır. "Yage Arayışı," ve Burroughs'un bu dönemde yazdığı diğer mektuplar aşağı yukarı seyahatin bir dokümanı niteliğindedir ancak detayları ve resmin tamammı bütünlemek için başkasının bakış açısına ihtiyaç duyulsa da Schultes bu konuda pek konuşkan değildir. Ormanda baş gösteren salgın hastalıkları incelemek üzere bölgeye gelen ve Kakao Ekibinin üyelerinden biri olan Paul Holliday'in botanik günlükleri bu anlamda eşsiz birer dokümandır, Burroughs ile ilk tanıştıklarındaki izlenimini de kaleme almıştır:

10/3/53: Pasto'da Otel Niza'da kaldık. Yaymevlerinden biriyle çalışan Amerikalı bir adamla, Burroughs ile tanıştık, Putumayo'daki uyuşturucularla ilgili bir kitap yazması için

görevlendirmişler, Cali'den karayolu ile gelmiş. Uzun boylu, zayıf, gövdesi hafif öne eğik bir tip, Putumayo'da insanın başına gelebilecek ne kadar ürkütücü şey varsa hepsini kendinde toplayabilecekmiş gibi karanlık bir tarafı var; yine de hoş bir adam, konuşkan, alaycı ve eğlenceli.

19/3/53: Burroughs Yagé'nin etkilerden yeni yeni kurtulmaya başladı. Ingano Kabilesinden yaşlı Kızılderili ona Yagé karışımından bir kadeh dolusu vermiş ve on beş dakika içinde olanlar olmuş; üç beş dakikada bir kusmaya başlamış, ellerini kullanamayacak kadar uyuşmuş, doğru düzgün yürüyemez hala gelmiş, insanın normal bir haldeyken hayal bile edemeyeceği şeyleri yapmayı geçirmiş aklından(...) bu sabah yedi gibi otele döndü (Otel America, Mocoa) oldukça kötü bir gece geçirmiş.

Diğer detaylar da Burroughs'un cesaretinden ötürü saygı uyandırdığını ancak ne İngiliz botanikçiler ne de Schultes tarafından fazla ciddiye alınmadığını doğruluyor. Zaten bu resim, yagé bulmaktan ziyade yagé ararken yaşanılan talihsizliklerin anlatıldığı "Yage Arayışı," bölümü ve *Yage Mektuplarının* geriye kalan kısmı ile çelişkili de değil. Mektuplarda, Burroughs'un konu hakkındaki bilgisi, Ginsberg'in onunkinden daha kısa ancak konuya daha iyi odaklanan notlarının gölgesinde kalıyor. Ancak ülkeye dair sahneler Burroughs'un kaleme aldığından daha betimleyici bir biçimde anlatılamazdı herhalde.

Ginsberg'in, Latin Amerika yolculuğu esnasında tuttuğu günlükler gibi epeyce verimli olan ve içe dönük gözlemlerini aktardığı 1960 tarihli mektubunun dili, Yagé'yi anlatırken şiirseldir- "aya götürür, ölüleri gösterir, Tanrı'yı gösterir-" ay-

rıca bu uyuşturucunun egosunu nasıl parçaladığını açık bir dille anlatır- "Ben Brujo (Hekim) değilim, ben kendim de kayıp biriyim." Ayahuasca arayışı, Ginsberg'in sadece diğer halüsinojenlerle -meskalin, azot oksidi, LSD ve psilosibin mantarlarla- yaptığı yaratıcı deneylerin devamı olmaktan ibaret değildir. Yagé deneyimi önemli şiirlerinden biri olan "Magic Palm," ile sonuçlanmış olsa da Burroughs'un ayak izlerini takip edip, kendi yedi aylık yolculuğuna çıkmış olmasının (başta Ferlinghetti ile birlikte Şili'ye bir konferansa gitmişlerdi ve Ginsberg sadece bir ay kalmayı planlıyordu) temel nedeni dünyanın en ünlü şairi olarak edindiği statünün yarattığı endişenin öz-imajı üzerindeki etkisini anlayabilmekti. Bu nedenle egosunun ölümün dair görüntüler onu fazlasıyla etkilemiş ve eski Üstadından yardım istemişti. Burroughs'un ona verdiği gizemli tavsiyeyi anlamadığını söylememize herhalde gerek yok. Burroughs ona uyuşturucunun yarattığı "duyulardaki bozukluğu" tamamlamak için kendisinin yeni yöntemi olan cut-up tekniğini kullanmasını tavsiye etmişti. ("duyulardaki bozukluk," ifadesi Rimbaud'a aitti ve Burroughs bu ifadeyi hem yagé zehirlenmesini tanımlamak hem de cut-up tekniğinin gerçeklik yanılsamasını parçalamak şeklindeki amacını izah etmek için kullanıyordu). Yıllar sonra Ginsberg bir röportajında Burroughs için, "Tutacak bir el olmadığını söylemek yerine, elimden daha çok tutması gerektiğini düşünmüştüm," diyecektir. Buradaki ironi Ginsberg'in röportajından anlaşıldığı gibi Yagé'yi bilenin "Burroughs,"gibi görünmesi oysa ortadaki metne bakıldığında Ginsberg'in Yagé deneyiminin çok daha derin olduğunun anlaşılmasıdır.

Etnobotanik açıdan bakıldığında Ginsberg'in yazdıkla-

rı bitki ile ilgili önemli, farklı bir bilgi aktarmaktadır. Keza Ginsberg Ayahuasca'yı diğer tüm doğal halüsinojenlerden ayıran en önemli tek öğeyi tamı tamına tarif etmektedir- bir arada kullanılan farmolojik maddelerden ortaya çıkan benzersiz sinerjinin kuvveti. Karışıma eklenenler arasında özellikle iki tanesinin büyük önemi vardır: *Banisteriopsis* familyasının diğer sarmaşıklarından biri olan ve *Diplopterys cabrerana* olarak teşhis edilen *chagropanga* ve yaprak dökmeyen, bodur bir ağaç olan *chacruna* -ki bu bitkinin botanik kimliği 1950lerde bir muammaydı. Schultes'un kendi sözleriyle aktaracak olursak:

Her iki bitkinin de yapraklarında farklı bir halüsinatif kimyasal var -*Banisteriopsis*'te bulunan beta-carbolinlerin etken maddelerinden çıkan tryptamine- bu yaprakların karışıma eklenmesi bir tür sinerjik aktivite aracılığıyla zehirlenmenin etkisini güçlendirip, süresini uzatıyor. İnsan bu Kızılderililerin etraflarındaki seksen bin tür bitki arasından bu denli sıra dışı etkileri olan bu iki bitkiyi nasıl bulabildiklerini kesinlikle merak ediyor.

Şaman simyasının bu başarısı ancak 1960'larda, Ayahuasca'nın bilinci genişletmesinin nedeninin sarmaşıkta bulunan psikotropik beta karbolin alkaloitleri (*harmin* ve *harmaline*) olduğu anlaşılınca bilimsel olarak kavranabilindi. Bu alkaloitler, oral yolla alındığında etkisini göstermeyen psikedelik DMT (*dimethyltryptamine*) maddesini aktif hala geçiren MAO (*monoamine oxidase*) işlevine sahiptiler. 1980lerin ortasında yazan Schultes, botani ve kimya arasındaki bu eski ve önemli bağlantıya dair şöyle yazıyordu: "Hala bir muamma."

Farmakolojik olarak bu sinerji Ayahuasca'nın gerçek hi-

kayesidir ve Ginsberg, Pucallpa'dan yolladığı 1960 tarihli mektubunda bundan kabataslak bahseder. Hekimin kendisine bir karışım verdiğini ve bu karışımın içinde Pucallpa'da *Chacruna* olarak adlandırılan, "Mescla," olarak da bilinen bir katalizör olduğunu söyler. Ginsberg ayrıca şunu da ekler "nasıl hazırlandığı sır sayılmaz- sanırım Schultes da gömüştür ve biliyordur," işin aslı *Chacruna*'nın botanik kimliği ve ne işe yaradığı Burroughs'un bilmediğini anladığımız sırrın ta kendisiydi.

Ancak bundan yedi sene önce Burroughs aslında *Chacruna*'yı keşfetmiş ve bu bitkinin önemini hemen anlamıştı. Pucallpa'da, Peru'ya yaptığı üçüncü ve en uzun yolculuğu yarılamışken, 18 Haziranda hızlıca yazdığı belli olan mektubunu Ginsberg'e yolluyordu.

"Basına haber ver! Yage hakkında yazdığım her şeyin son deneyimimden sonra gözden geçirilmesi lazım. Bu şey ne esrar ne de denediğim başka bir şey gibi değil. Brujoların (Hekimlerin) gerçekten bazı sırları olduğuna ve tek başına içilen Yage ile Brujoların içerisine ekledikleri yapraklarla beraber içilen Yage'nin birbirinden oldukça farklı olduklarına inanmaya hazırım."

Burroughs orijinal "Yage" el yazmasına bu konuda bir de not eklemiş, bu yaprakların "tam halüsinojen etki için gerekli olduğunu," yazmıştır. Ayrıca karışıma eklenen bitkiyi "*Palicourea Sp. Rubiaceae,*" olarak saptadığını belirtir (bkz. Ek Bölüm1). Bu keşfi nasıl yaptığını bilmiyoruz ama iki sene sonra yazdığı "Yage Makalesinden," Saboya adlı hekimi tanıdığını ve bu adamın kendisine meslek sırrını açıkladığını anlıyoruz (bkz Ek Bölüm 5). 1953 Haziran tarihinde Burroughs, o tarihe kadar yapılmış en doğru sınıflandırmayı yapar- işin aslı

Spruce'un 1850'lerde yeni ufuklar açan çalışmasından sonra Ayahuasca konusunda botanik anlamında ulaşılmış ilk gerçek başarıdır bu -keza günümüzde daha doğru biçimde *Psychotria viridis* olarak sınıflandırılan bitkinin türünü saptamıştır. Yani elimizde son bir muamma daha var: Etnobotani tarihine geçecek kadar değerli olan bu keşif neden "Yage Arayışı," metnine alınmamıştır –Burroughs neden basma haber vermemiştir?

İki olası yanıt var. İlki el yazmasının"Yage Arayışı," adlı kitaba dönüşmesinin tesadüfi olması; bir başka deyişle bu keşif kasıtlı olarak yapılmış değildi (ileriki bölümlerden anlaşıldığı gibi) Burroughs elbette botani bilimine yaptığı katkının bilincindeydi, Ginsberg'e yolladığı 1955 Ocak tarihli mektubunda Schultes kendisi ile iletişimi kopardığı için hayal kırıklığına uğradığından bahsediyor, şunu da ekliyordu: "Peru'da topladığım Yage'yi güçlendirmek için kullanılan bitkinin numunesini gönderdi (ama karışıma eklenen diğer bitkiler bilinmiyor demek ki önemli bir konu)" Diğer nedenin ne olduğuna dair ipucunu ise 18 Haziran tarihli mektubunda buluyoruz. Bu mektubunda Brujolarm "gerçekten bazı sırları," olduğuna inanmaya başladığını itiraf ediyor. Keza başta Burroughs şüpheci bir Batılının ampirik yaklaşımını sergiliyor ve bu da onun yerlilerin bilgisine karşı direnç göstermesine neden oluyor- bu tutum zaten "Yage Arayışı," metninde oldukça açık: "köyün en düşkün ayyaşları, yalancıları ve aylakları kesinlikle bu hekimler." Elbette bu William Lee'nin sinikliği, Burroughs'un kendisi sadece hekimlere karşı görüşünü yeniden gözden geçirmekle kalmıyor hem de 8 Haziran tarihli bu mektubun Pucallpa notları kısmında, Kutsal Kaseyi bulduğunu, onun "Yage" olduğunu söylüyor.

Kısacası Burroughs, kırk sene önce Donatella Manganotti tarafından sorulan soruyu yanıtlamış gibi görünüyor: "Yage gerçek olan mıydı, "son vuruş" muydu ve geçmişin ezoterik gizemleri gibi bu kadar çok kelimeyle anlatılacak kadar önemli miydi?" "Yagé Makalesi"nde Burroughs, bu uyuşturucunun kendisine "yeni bir varoluş halini," gösterdiğini iddia ediyor- "Büyülü Evrene" duyduğu inanç pekişiyor ve daha sonra Castaneda'nın *nagual* [Castaneda, *Nagual* kelimesini, algının "henüz bilinmeyenin" bölgesindeki kısmını ifade etmek için kullanır; insanlar arasından sadece "görebilenlerin," bu kısma ulaşması mümkündür. Bu anlamda, Şaman Don Juan Matus'un kendisi ile *bilinmeyen* arasındaki bağlantı olduğunu ve Don Juan'm kendisini "görebilenlerin," lideri konumuna yükselttiğini iddia etmiştir.] dünyasında olduğu gibi -bu bitkinin insana, "dünyaya dair tüm bilginin yeniden evrimleşmesi gerektiğini" anlattığını söylüyor:

"İzah etmeye, neden sonuç ilişkisi içerisinde yanıt aramaya çalışmaktan vazgeçmeliyim, sonuç arayan, fayda arayan, soru soran Batı düşüncesini, tüm o pragmatik yapıyı ardımda bırakmalıyım. Gerçeğe ulaşma konusunda tüm yöntemimi değiştirmeliyim."

Ancak ciddi bir araştırma yapma amacıyla yola çıktığı "Yagé Makalesinde," hiçbir belirsizliğe mahal bırakmadan bu tip iddialarda bulunabiliyorken anlatıcının William Lee olduğu kısımlarda bu denli açık davranamıyordu -ta ki son mektubuna kadar. Son mektupla birlikte "Yage Arayışı," çalışmasının edebi kimliğine ve bu çalışmanın seyyah yazarmın siyasi görüşleri konusuna gelmiş oluyoruz.

"GİZEMİN ÇAĞRISI"

Burroughs'un Pucallpa deneyimleri, Lee'yi nihai varış noktasına Karma Şehir'e götürür, burada Yagé, "uzay zaman yolculuğu" olarak tanımlanır. "Uzay zaman yolculuğu" daha sonra Burroughs'un yazma eylemine dair verdiği tanımın karşılığı olur ve eserlerinin geriye kalanlarında bu anlayış iş başındadır. Dolayısıyla uyuşturucunun ilham verdiği bu hayali görüntülerin metinselliğini anlamak önemlidir. "Bilinmeyen geçmişin ve doğmakta olan şimdinin," buluşma noktası olan bu hayali görüntüler sahnesinde "uzay zaman yolculuğu," sadece tanımlanmamış hem de okuyucu için *üretilmiştir*. Okuyucu bu bölümde önceki mektuplardan alınmış cümleler ve imgelerin kolajını görür. Bir taraftan anlaşılmaz flashbackler yaratırken, bir taraftan geleceğe atlayan metin bu anlamda gerçekten karmadır ve özel bir tür "gezi yazınıdır," ve Yage Mektuplarını sonlandıran " Ölüyor muyum, Beyfendiii?" adlı cut-up metnin gelişini haber veren deneysel bir çalışmadır.

Burroughs, Güney Amerika'nın coğrafik gerçekliğini yaratıcı bir biçimde yeniden kaleme alarak kendisini *bilinmeyenin* haritasını çıkaran kişi olarak yeniden tanımlar -*bilinmeyen* zaten Karma Şehir hayalinin ana kelimesidir- 1962 senesinde kendisi için "bir haritacı, psişik bölgelerin kaşifi," diyecektir. Mektuplardan oluşan bu yolculuk yazını marjinal olmanın da ötesindedir ve gelecekteki yazınının- geleceği yazmasının- temelini oluşturacaktır.

Karma Şehir görüntüsü, Mary McCarthy'nin radikal yeniliğini "biyokimya, antropoloji ve siyasetten," bir montaj olarak tanımladığı *Çıplak Şölen* kitabımn da gelişini haber vermektedir. McCarthy sözlerine şöyle devam eder, "tüm bu montaj yine de gemi seyahati esnasında tutulmuş bir günlükten alınmış parçalar gibi durmaya devam eder, bu ve ilaçlar hakkında verdiği bilgiyle birlikte okuyucuda on sekizinci yüzyıl hiciv sanatı tadı bırakır."[18] Burroughs'un kendisi macera yazınının pikaresk geleneğe ait olduğunu düşünüyordu. Bir sürgün ve bir serseri olan Lee, Thomas Nashe'in *The Unfortunate Traveller* kitabındaki ayak izlerini takip eder ve ayrıca Nashe'in On altıncı yüzyıl Elizabeth dönemi nakaratlarını andıran noktalar da vardır. Jack Wilton'ın "aramızda kim günahkar değil ki?" sorusu William Lee'de yankısını bulur: "Kimle konuşacağım ki ben?" bu soruyla etrafındaki erkek orospulara ve utanmazlığın her dalında şampiyonluğa koşan diğer arkadaşlarına işaret eder. Lee'nin bir serseri olduğuna dair ipuçları, "Yage Arayışı" kitabının ilk mektubunda verilir, Lee kendini uyuşturucu kullanan, müstehcen, sinik fantezilere eğilimli seks peşindeki ibne bir turist olarak tanımlar. Kitabın -"Kıçımdaki kaşıntıyı geçirmek için burada mola verdim"- şeklindeki ilk cümlesi, etnografik "nesnellik" beklentilerinin ortadan kaldırmak için tasarlanmış, şok etkisi bırakan bir cümledir.

Burroughs'da eski ve yeni biçimler birlikte kullanılır ve yazın melez bir tür olur. Terence McKenna'ya göre onun yazını "farma-pikaresktir" -tek seferde iki tür yolculuğa çıkılır. İşin aslı, 1970lerin başında Terrence ve Dennis McKenna kardeşler, "Yage Arayışı" kitabından ilham alarak, bilinci değiş-

tiren doğal halüsinojenlerin peşinden kendi yolculuklarına çıkmışlardı. "Gizemin Çağrısını" duyan adamlar olarak Rio Putumayo boyunca "Beyaz Balinayı Kovalamak" diye adlandırdıkları bu deneyimi de misyon sahibi kahramanların anlatıldığı türlerle dalga geçerek kaleme aldılar. "Kitabı kapattım ve bu yolculuğu ben de yapmayalım diye düşündüm," diyerek Yage Mektupları'nın kendisini nasıl etkilediğini anlatan gezi yazarı Paul Theroux 2005 senesinde yayınlanan kitabıyla Burroughs örneğini takip eden ve çağrıya yanıt veren yazarlar listesine eklenmiştir.

"YENİ BİR BOLİVAR'A İHTİYACIMIZ VAR"

"Yage Arayışı," *Junky*'den sonra gelmiştir ve 1951 senesinde bu kitap Burroughs için sadece yolculuk deneyimini aktardığı bir kitaptır. Oysa Alan Ansen kitaba dair daha doğru bir tarif verir ve onu "antropolojik-sosyolojik gezi günlüğü" olarak tanımlar. Yabancı topraklara gitmek -Kuzey Amerika'nın yeraltı dünyasından tropik ormanlara geçiş- gezi yazınını bilimsel anlamda ikizi olan etnografiye yaklaştırmakla kalmaz ayrıca imparatorluğun bu topraklardaki macerasını da gözler önüne serer. 1950'lerin başında Amerikan imparatorluğu hızla büyüyordu ve teknik yardım programları maskesi altında (yazarın "Point four [Point four: ABD başbakanı Harry S.Truman döneminde yürürlüğe giren ve gelişmekte olan ülkelere tarım, endüstri ve sağlık alanında teknik destek vermeyi hedefleyen program. Truman'm uluslararası politika hedeflerini açıkladığı konuşmasında 4.madde olarak yer aldığı için bu adı almıştır.] ve iyi işçilik zırvalığı," cümlesine dikkat edin) United Fruit gibi şirketler aracılığıyla Latin Amerika'ya müdahale ediyordu. Burroughs bölgede seyahat ederken bir sürgünün, hala "üstün ırkın," ayrıcalıklarından faydalanabilmesi şeklindeki ironik gücün farkındaydı -bu ayrıcalıklı sınıfsal kimliğini, William Lee'nin, Çirkin Amerikalının karanlık tarafını göstererek yansıtmıştır.

Bu imparatorluk kimliği *Queer* romanında daha da yıkıcı bir biçimde yansıtılır. Lee'nin Yagé'ye duyduğu ilgi "Yage Arayışı," metninde olduğundan tamamen farklıdır. Burada,

Junky'de olduğu gibi, Soğuk Savaş metni devreye sokularak Yagé'nin telepatik gücü siyasallaştırılmış ve askerileştirilmiştir. Bu noktada Burroughs'un 1952 senesindeki iddiasını anımsarız: "Ruslar yage üzerinde çalışıyor." Bu, tarihsel bir gerçeklik üzerinden şekillenen paranoyadır, Burroughs şöyle bir şey duyduğunu hatırlar: "Ruslar 1927'de oradalarmış ve bir ton yage götürmüşler- her yerde duydum bunu.". Bu iddia da akla 1925-26 senesinde Kolombiya Caqueta'da alan çalışması yapan Varanof ve Juzepczuk'u getirir. 13 Nisan 1953'te Burroughs, Schultes ile çıktığı yolculuğu tamamlayıp, Schultes'in resmi Point Four arabasıyla Bogota'ya dönmüştür. Aynı gün Washington'da CIA Yöneticisi Allen Dulles bir diğer hükümet programını uygulamaya koymaktadır ve bu seferki program son derece gizlidir: MK-ULTRA. Zihni kontrol eden uyuşturucuların gelişimini güçlendirmek için tasarlanan bu program Burroughs'un devletin halüsinojen uyuşturucuları tekelinde tutmak için yaptığı planlar konusundaki öngörüsünü teyit eder niteliktedir. Burroughs'un savaş döneminde CIA için casusluk yapan OSS'ye (Stratejik Hizmetler Bürosu) katılmayı denemiş olması, Yagé'yi anlayacak adamın o olduğunu gösteren tekinsiz vasıflarından biridir.

Mayıs 1952 tarihinde Dr.Wolberg'den aldığı Yagé raporu Burroughs'un "telepati ile kontrol edilen zombiler ordusunu," hayal etmesine neden olmuştur -Mançuryalı Aday filmindeki ırka dair şaşırtıcı bir önsezidir bu. Richard Condon'ın bu romanındaki olaylar 1952 yılında, Kore Savaşı esnasmda geçer ve kitap tam da MK-ULTRA programının ve CIA'in sponsor olduğu Amazonda beyin yıkamakta kullanılan bitkilerin keşfi için yapılan botanik araştırmalarının ardında yatan korku-

ları ele alır.

Ocak Ayında Tolima'dan geçen Burroughs, Amerikan aşığı, "Kore'de savaşmış," sevimsiz bir ulustan bahseder. Burroughs, "Saray'ın Muhafızı," olarak adlandırdığı Muhafazakar Parti'den hiç hoşlanmadığını belli etse de partiye dair fazla detay vermez. 1950'de iktidara gelen neo-faşist Laureano Gomez, Washington tarafından yaratılan anti-komünist atmosferden faydalanıp, ülke içinde baskı rejimi uygulamış ve bu arada Amerika'nın yurt dışmdaki ulusal çıkarlarına da hizmet etmiştir. İşin aslı, Mario Murillo'nun yakın tarih çalışmalarında kaydettiği gibi, "Gomez, bölgeye Kolombiya güçlerini yollayarak Amerika'ya Kore Savaşmda destek veren tek Latin Amerikalı liderdir." Kore Savaşı gazisi birdenbire jeopolitik metin içinde çıkar karşımıza. Yirmi birinci yüzyılda George W. Bush ile Alvaro Velez Uribe arasmdaki ittifak, Amerika ve Kolombiya arasmdaki ilişkinin devammı getirmiştir, iki devlet "komünizme karşı savaşın," ardından "uyuşturucuya karşı savaş," vermiştir ve savaş şimdi de "teröre karşı," devam emektedir.

Burroughs, savaş sonrası Kolombiya'da uzun süre devam eden ve La Violencia diye bilinen kanlı baskı rejiminin gayet farkındaydı ve "Mocoa'da çözümsüz bir gerilim havası var ve devletin kolluk güçleri bir türlü başlamayan bir isyanı bastırmak için güç kullanıyorlar," derken yaptığı tespit kendisinden bir sene önce Bogota'dan geçen Che Guevara'nın Haziran 1952'de annesine yazdığı mektupta yaptığı tespitten çok da farklı değildi: "gittiğimiz hiçbir ülkede bireysel özgürlüğün bu denli bastırıldığına şahit olmadık. Atmosfer gergin ve bir devrim patlak verebilir gibi görünüyor."

Che Guevara ve William Burroughs muhtemelen iyi dost olamazlardı ama "Yage Arayışı" metninin bu dönemde yazılmış mektuplarındaki siyasi duruşuna baktığımızda bu fikir o kadar inanılmaz gelmiyor keza Ginsberg'e yolladığı 22 Nisan tarihli mektupta şöyle diyor: "tarafsız kalmak imkansız. Kendimi Liberal gerillaların arasında bulsam şaşırmam." Özellikle *The Soft Machine*'den (1961) *Cities of the Red Night*'a (1981) kadar olan dönemde Burroughs, Güney Amerika'daki bu çatışmayı model alarak yarattığı küresel çatışmalar içerisinde bu tip güçlere hayali olarak katılacaktır. Ancak "Yage Arayışı," kitabmda tavrını son derce açık ve belirsizliğe yer vermeyecek şekilde ifade eder. Latin Amerikalıların sömürgecilik karşıtı tutumuna katılan ve "ihtiyacımız olan şey bu işi kökten halledecek yeni bir Bolivar," diyen Lee aynı zamanda yurt dışmdaki emperyalist Çirkin Amerikalıdır, istediği her şeyi ve herkesi "yankee doları ile," satın alır. Bu tip çelişkiler Burroughs yazınma o rahatsız edici gücü verir.

Panama, Ekvator ve Peru yolculukları içinde benzeri şeyler söylenebilir ancak esas olarak Kolombiya'nın Putumayo Bölgesine yaptığı yolculukta Burroughs yabancı güçlerin, bölgenin stratejik öneme sahip kaynaklarından dolayı buradaki sömürgecilik faaliyetlerinin tarihini ele alır ki bu tarih on altıncı yüzyıla, İspanyol işgalcilerin altın arayışına kadar gider. Fransiskan rahiplerinin kontrolü ele geçirmelerinden kısa bir süre önce, İngilizlerin sıtma tedavisinde kullandıkları kinin talebinin artmasından dolayı bölgedeki *cinchona* bitkisine hücum edilmişti. Ardından, 1890'larda kauçuğa hücum edildi ve bu da yirmi sene devam etti. "Yage Arayışı," kitabında Burroughs, "Putumayo'nın her tarafı kötüye gidiyor,"

der ve "kauçuk işinin bitiğini," söyler. Ancak esas meseleyi kaçırmış gibi görünmektedir. Keza Karayip Denizini çevreleyen adalardaki kauçuk plantasyonlarının yükselişe geçmesi Putumayo için durumu zorlaştırmış olsa da Schultes duruma dair şu tespiti yapar, "bu durum Kızılderililerin çıkarına olmuştur çünkü ormandan kauçuk çıkarmak, plantasyon üretimi ile rekabet edebilecek bir şey değildi böylece orman endüstrisi bitince binlerce Amazon yerlisi de korkunç bir sömürü düzeni altında çalışmaktan kurtulmuş oldu."

Bölgedeki sömürünün bir sonraki aşamasında yer altı kaynakları vardır ve ironiktir ki Lee'yi de "Texas Petrol Şirketinden tebdili kıyafet gezen bir temsilci," zannederler. Yerlilerin Texas Petrol'ü, "İsa'nın ikinci kez gelişini," bekler gibi beklediklerini söyler (orijinal mektupta bunun hiç de olası görünmediğini ekler). Bu anlamda Burroughs, işgalcilerin yeniden gelmeyeceği tahmininde bulunarak bir daha yanılır. Mocoa Valisi civardaki petrol yatağı konusunda haklıdır- bu yatakta iki milyar fıçılık benzin bulunduğu tahmin edilmektedir- Burroughs bölgeden ayrıldıktan birkaç sene sonra şirket geri dönmüş ve binlerce Inga, Siona ve Kofan Kızılderilisinin bölgeden ihraç edilme süreci başlamıştır. Sadece Putumayo kabileleri değil, toprağın kendisi de bu nedenle mahvolacaktır. Elbette Burroughs Texas Petrol Şirketinin temsilcisi değildi ama bir diğer mektubunda yine kendisini başka birisi sandıklarından bahseder: "Bu kez de Squibb'den (ilaç şirketi) geldiğimi sandılar. İnsanların Yage için buraya akın etmesi gibi bir beklentileri var." Belli ki Burroughs'un öngörü gücü biraz sınırlıymış, gerçi kim 1953 senesinde "biyolojik korsanlığın" ruhun sarmaşığına tırmanacak kadar yükselişe geçebi-

leceğini tahmin edebilirdi ki?

Burroughs Çirkin Amerikalı rolünü belirsiz biçimde oynamıştır, kimi zaman bu karaktere karşı kör kalmış kimi zaman da kıyasıya eleştirmek için onun kimliğini ön plana çıkarmıştır. Point Four yardımı karşısında şüphe duyan yerlilere dair Amerikalıların at gözlüklü ideolojik tutumunu eleştirme biçimine dikkat edelim: "U.S Pegler fanların dediği gibi "Sorun sendikalar," radyasyondan kan kussalar böyle söylemeye devam edecekler." Oysa sadece birkaç sene önce Burroughs'un kendisi de o "fanlardan," biriydi, Kerouac'a yazdığı mektuplardan birinde şöyle diyordu, "Sendikalar! İşte sorun bu, sendikalar!" Ginsberg'e de sağcı Westbrook Pegler'in "bir gram tutarlılığı olan," tek köşe yazarı olduğunu yazmıştı. Daha kısa bir zaman önce telalığını yaptığı bir görüşü bu şekilde eleştirmesi Burroughs'un Güney Amerika'da aldığı siyasi eğitimin izlerini ortaya koyuyor.

Metin mektuplardan oluştuğu için yazarın koşullarını düşünmememiz mümkün değil ancak bu durum bizi yazının doğası hakkında varsayımlarda bulunmaya da zorluyor. "Yage Arayışı'nın" mektupları otantik kayıtlar mı yoksa edebi çalışmalar mı, yoksa biz onlara gerçek ile kurgu arasında duran melez bir türün özelliklerini mi atfediyoruz -William Burroughs ve onun personası olan William Lee'nin bir karışımı- işte tüm bunlar metni okuma biçimlerimizi değiştirecektir. Ve bu mektupların nasıl yazıldığına dair bize aktarılan hikayenin ardında bir başka hikaye daha yatıyor.

"HENÜZ BİR ŞEY YAZMIŞ DEĞİLİM"

"Yage Arayışı'nın," nasıl yazıldığına gelince, standart açıklama Burroughs'un biyografisini yazan Ted Morgan'dan geliyor: "Yage bulmak için çıktığı yolculukta uzun mektuplar yazdı, bu mektuplar olası bir kitabın başlangıcını teşkil ediyordu." Ancak hepimizin aşina olduğu bu hikaye iki açıdan yanlıştır. Öncelikle, yazarın gerçek ve kurgusal mektuplarını kıyaslamak "Burroughs'un yeniden yaptığı çalışmaların sınırlı kapsamını" izah etmez -1991 senesinde *The Letters of William S. Burroughs*, 1945-1959 kitabına yazdığım önsözde de bundan bahsetmiştim. Daha önemlisi ve şaşırtıcı olanı ise "Yage Arayışı'nın" Burroughs'un gerçek mektuplarından ortaya çıktığı fikri, el yazmalarındaki ince elenip, sıkı dokunmuş akademik çalışmaya ters düşüyor.

Burroughs bir kitap yazma planından -"Yage Kayıtları"- ilk kez 1953 Ocak Ayının ortalarında bahsetmiştir. Daha sonra 3 Mart tarihinde Bogota'dan gönderdiği mektuba kadar herhangi bir şeyden bahsetmez. Bu mektubunda Ace Books'a öfkelidir keza Ace Books, *Junky*'nin basımını, Quuer de bu romana eklenebilir diye düşünerek bir sene ertelemişti ve şimdi aynı şeyi yeni çalışmasıyla denemek istiyorlardı. "Henüz bir şey yazmış değilim," diyordu Burroughs, "ormanın ortasında yazamam ki. Neden *Junky*'i olduğu gibi basmıyorlar, daha sonra Yage'yi de ekleyip yeni bir basım yaparlar. Zaten Yage bir kitap olacak mı, bundan bile emin değilim. Neyse, işi iyice içinden çıkılmaz bir hale getiriyorum." Burroughs'un

işi içinden çıkılmaz hale getirdiği doğru ama başka bir konuyu açığa çıkardığı da kesin. "3 Mart," tarihli mektubu, "Yage Arayışı," kitabında beşinci sıradadır, yaklaşık altı bin kelimeden sonra gelir. Yine de Burroughs Ginsberg'e "henüz bir şey yazmadım," demiştir. Sorunun Burroughs'un gerçek mektuplarından neleri çıkardığı ya da neyi düzenlediğinden ibaret olmadığı açık.

30 Nisan'da Guayaquil'de olan Burroughs, Ginsberg'e sürecin nasıl gittiğine daha doğrusu gitmediğine dair bilgi veriyordu: "Şimdiye kadar Yage üzerine bir şey yazabilmiş değilim. Bilgim eksik ya da itici güçten yoksunum." İşin aslı, Burroughs ancak 3 Mayıs tarihinde konu hakkında yazmaya başlar ve sonraki gün Ginsberg'e yazar: "dün gece başladım ve sanırım Yage mevzusunda 50-100 sayfa civarı yazabilirim." Nihayet Mayıs Ayı boyunca Lima'da metin üzerinde çalışır ve sayfa sayısını azaltmaya karar verir -"Sanırım bu kısım 30-50 sayfa civarında olacak."- Haziranın başında daktiloya çektiği yirmi sayfalık metni Ginsberg'e yollar ve ekler: "Bu metin henüz taslak, düzeltmeler ve eklemeler olacak."Haziran ve Ağustos arasında ise "defterdeki biçimiyle notlar," ya da "metne eklenecek notları," yollar ve ardından mektuplar kesilir çünkü Burroughs Mexico City ve Florida'da kısa molalar vererek, 1953 senesi Ağustos Ayının son haftasında Ginsberg ile buluşmak üzere New York'a döner.

Burroughs'un yazma sürecine dair bu bilgi neden çok önemli? Çünkü Ocak'tan Haziran'a kadar yazdığı şeyi hiçbir yerde mektup olarak adlandırmıyor. Ayrıca Haziran 1953 senesinde Ginsberg'e yolladığı 22 sayfalık ilk "Yage" el yazması da mektup formunda değildir. Tüm varsayımların aksine

"Yage Arayışı" gerçek mektuplardan, düzeltilmiş mektuplardan ya da herhangi bir tür mektuplardan yola çıkarak oluşturulmamıştır.

Konuya statiksel olarak bakarsak: birinci tekil şahıs ile yazılmış, gezi günlüğü türündeki bu 9500 kelimelik el yazmasının sadece 320 kelimesi gerçek mektuplardan alınmıştır. Yani bu el yazmasının %85'i "Yage Arayışı" kitabında kullanılmış ve ilk altı mektubun %80'nini oluşturmuştur ("15 Ocak'tan" "15 Nisan'a"). Bu altı mektup da tüm bölümün %75'ini meydana getirmektedir. Son altı mektup ise ("5 Mayıs'tan" "10 Haziran'a") Haziran'da yazılan el yazmasından sonra bir araya getirilmiştir ve yaklaşık bin kelimesi gerçek mektuplardan alınmıştır, neredeyse yarısı ise mektup şeklinde daktilo edilen ve metne yerleştirmek için tutulan gezi günlüğü "notlarından," meydana gelmektedir.

Dolayısıyla bırakın "gerçek mektupların olası bir kitabın başlangıcı" olmasını, Burroughs'un kitabı mektuplar biçimde yazma fikrini bile aklına getirmediği ortada. Bu durumda cevaplamamız gereken soru Burroughs'un nasıl, ne zaman ve neden "Yage" gezi günlüğünü, mektup biçimindeki "Yage Arayışı" kitabına dönüştürdüğüdür.

"3 Mart," tarihli mektubu dışında -ki Haziran ayındaki el yazmasında bu mektup yoktur- Burroughs metne mektupların tarihlerini eklemiş, yazdıklarını o anda aktarıyormuş izlenimi uyandırmak için kullandığı zamanı değiştirmiş ve işin gerçeğini açığa çıkarabilecek cümleleri metinden atmıştır. Bazı metinleri sadece tarih atarak mektup haline çevirmiş ("Ocak 25" gibi) bazılarında ise (mesela "28 Şubat" tarihli mektup) gerçek mektupların ilk ve son paragraflarını kullanarak,

el yazmaları için çerçeve oluşturmuştur. Diğer mektuplar ise daha karmaşık bir yapıya sahiptir; bunlarda orijinal el yazmasını, daha sonradan tuttuğu notları, yeni yazdıklarını ve gerçek mektuplardan yaptığı bir dizi seçkiyi hep birlikte kullanmıştır.

Tüm bunları yaparken doğal olarak gözden kaçırdığı noktalar olmuş, oyununu ele veren hatalar yapmıştır. Mesela, sözde 28 Şubat'ta yazdığı mektupta, "olayları aşağı yukarı kronolojik olarak anlatmaya çalışacağı," sözünü verir ancak "O dönemde henüz görmediğim Lima şehri," diyerek bir hata daha yapar. Keza Lima şehrini 5 Mayıs'a kadar zaten görmeyecektir, yani bu mektubu yazdığı tarihten iki ay sonrasına kadar. Aynı mektupta, tarz ve tonda da göze batan değişiklikler vardır, mesela bölgeyle ilgili ayrıntılı bir tasvir yaparken belli ki bir diğer mektup devreye girer ve metin ortada bir neden olmaksızın komik bir fantezi ile son bulur.

Bu tip hatalar ve metindeki devamlılık sorunu ilk bakışta göze çarpmıyor ancak bunun nedeni mektuplardan yazınsal anlamda tutarlılık beklentimizin olmamasıdır. Ayrıca bu on iki mektubun hiç birinin "William Burroughs," adıyla imzalanmadığını da belirtmek lazım (çoğu "Bill" ya da "William," olarak imzalanmış, üç tanesi de "Lee" adıyla). Gerçek olanla kurgusal olan arasındaki bu kelime oyunu, kitabın Burroughs'tan Ginsberg'e mektuplar şeklindeki sunumu ile de ters düşüyor. Ama tuhaf olan şu ki kitaptaki mektuplar gerçek mektuplara bir anlamda da sadık kalıyor keza Burroughs ve onun kurgusal kişiliği kimi zaman yer değiştiriyor. Mesela kitaptaki "12 Mayıs," tarihli mektup "Bill," adıyla imzalanmış, aynı tarihte Ginsberg'e gönderdiği gerçek mektup-

ta ise "Willy Lee," adını kullanmış. Gerçek mektubun otelden alınmış kağıtlara el yazısıyla yazıldığını ve içeriğin edebi gösterişten tamamen uzak olduğunu da belirtelim. Her ne kadar Burroughs'un mektuplarla edebiyatı birleştirmek yönündeki yaratıcılığı bir sonraki sene Tanca'ya gidene kadar ortaya çıkmayacaksa da -*Çıplak Şölen* doğrudan burada Ginsberg'e yazdığı mektuplardan evirilecektir- sanki tam olarak ne yaptığını bilmeden "Yage" el yazmasını, mektuplardan oluşan bir metne dönüştürmek için gereken kurguyu yapmaya başlamış gibidir.

"GÜNEY AMERİKA KİTABI İLGİ ÇEKECEK BİR ŞEYE DÖNÜŞEBİLİR"

Burroughs 1953 senesinde, Ağustos Ayının sonlarına doğru New York'a döndü. Altı sene boyunca sadece mektuplarla devam eden dostluklarının ardından Ginsberg'in, Tompkins Meydanı, yedinci Doğu Caddedeki evine taşınacaktı. Daha sonra "Queer," ve "Yage," kitapları üzerinde birlikte çalışmaya başladıklarını biliyoruz ancak elimizdeki tek detay Alan Ansen ve Alene Lee'nin yazıları daktiloya çekerek onlara yardım ettikleri. Alene Lee'nin (Kerouac'ın o dönemki melez sevgilisi- *The Subterraneans*'daki Mardou Fox) Ekim Ayında "Queer," ve "Yage" romanlarını daktilo etmiş olma ihtimali yüksek, gerçi elimizde bunu ispat eden güçlü bir kanıt yok (sadece onu ve Burroughs'u dinlenirken gösteren bir fotoğraf var, bu fotoğrafı Ginsberg çekmiş ve daha sonra altına büyük harflerle "Alene kolaj el yazmalarını daktiloya çekti," diye yazılmış). Ansen'a gelince, o bu işte yer aldığını hatırlamıyor bile. Dolayısıyla elimizde "Yage metni," ile ilgili kesin olan iki şey var: Burroughs'un beraberinde getirdiği metin kabataslak haldeydi ve Aralık Ayının sonlarına doğru Tanca'ya gitmek için yola çıktığında metin mektup formuna dönüştürülmüştü.

İkili üzerinde çalışmadan önce metnin ne durumda olduğuna dair en kesin kanıt Ginsberg'in, Viking Yayınlarının ünlü editörü Malcolm Cowley'e yazdığı mektuptan geliyor:

Burroughs ikinci kitabı için aldığı notları birleştirme işini

tamamlıyor. Bu notlar ormanların ve Bolivya'nın çamur içindeki, umutsuz kasabalarında barakalarda kalarak geçirdiği iki sene zarfında tutuldu. Oraya yerlilerin kullandığı sihirli bir uyuşturucuyu denemek için gitti, bir tür Ahab seferi, yeni döndü ve Eylül ayında New York'ta olacak, sonra Afrika'ya gidiyor. Kitap bildiğimiz gezi yazılarından çok daha yoğun ve kişisel (gerçi kimi açılardan Kerouac'ın işlerinden daha "disiplinli"), içinde fotoğraflar var -bu kitap kendisinin keşfettiği bir tür günlük diyebilirim (gerçi metni romana dönüştürmeyi düşünüyor). Özlü ve yoğun bir anlatımı var öyle ki kimi kısımlarda tasvir, St.J-Perse'nin antropolojik derinliği ve psişik yoğunluğu olan şiirlerine benziyor.

Gözümüze ilk çarpan Ginsberg'in Cowley'i Burroughs'un metninin ayırt edici niteliğine ikna etme çabasıyla yazını şaşırtıcı, kendi içinde çelişkili edebi türlerin bir karışımı olarak sunması. Metni, notlar, arayış, gezi yazısı, günlük, potansiyel bir roman, şiir olarak tanımlıyor -işin aslı mektup hariç her biçimden bahsediyor.

Bir hafta sonra Cowley, Ginsberg'e nazik bir yanıt yazıyor ve sözlerini şöyle noktalandırıyor: "Güney Amerika kitabı ilginç bir şey, dönüştürülebilir gibi görünüyor." İşte esas nokta bu: Ginsberg'in net biçimde tanımladığı bu tuhaf, melez, kuraldışı metnin hala bir şeylere dönüştürülmesi gerekiyor. Tam üç ay sonra Ginsberg metnin bir şeye dönüştüğünün bilgisini veriyor: "Wm. Burroughs'un size bahsettiğim metni tamamlandı, eğer arzu ederseniz okunmaya hazır." (Cowley'in tereddütleri vardı ve bu metni hiç görmedi) Üç aylık süre içerisinde neler olduğuna dair olası görünen iki senaryo var.

Burroughs'un metninin edebi tür sorununu çözmenin

en uygun yolunun metni mektuplara dönüştürmek olacağı fikir Ginsberg'den çıkmış olabilir, metin mektuplara dönüşürse doğal gevşek bir yapısı olacaktı. Diğer senaryoda ise hatırlamamız gereken bu iki adamın el yazması üzerinde çalışırken aralarındaki ilişkideki yoğun arzular keza Burroughs Ginsberg'i cinsel bir ilişkileri olması yönünde zorluyordu. Burroughs'un "hareket etmek," dediği tamamen bedensel birleşme üzerine bir fantezisi vardı (Uğursuzluk bu ya, Lee'nin diğer el yazmaları üzerinde çalışırken Allerton ile ilgili de böyle bir amacı vardı). Bu bağlamdan bakıldığında, mektup fikri Burroughs'tan çıkmış olabilir. Yazdıklarını doğrudan Ginsberg'e göndererek metinlerin birleşmesini sağlıyordu ve bu onun için yazınını arzu nesnesiyle buluşturmanın yolu haline gelmiş olabilir- bir sonraki sene Tanca'daki durumuna yapılmış bir giriş gibi.

Son olarak, mektuplardan oluşan bu yeni "Yage" ne oldu? Tamamlanmış tek el yazması muhtemelen 1956'ların sonunda kaybolduysa da, bu el yazmasının " Yage Arayışı," kitabında karşımıza çıkandan daha fazla materyal içerdiğini biliyoruz. El yazmasında üç mektup daha vardı ve her biri de farklı açılardan büyük önem taşıyordu. Puccallpa'dan "23/28 Haziran," tarihinde yazılmış uzun bir mektup, Burroughs'un 18 Haziran tarihli gerçek mektubunda kısmen tarif ettiği çarpıcı, görsel bir yagé tribini anlatıyordu. Meksika'da yazılmış "20 Haziran," tarihli mektup ise daha da uzundu ve 1985 senesinde "Queer," romanının son bölümü olan "Meksika'ya Dönüş," kısımda kullanılacak materyali içeriyordu. Lima'da yazılmış, "24 Mayıs," tarihli daha kısa olan mektup ise (bkz. Ek Bölüm 3) Burroughs'un iki el yazması arasındaki ilişki-

yi anlama biçimimizi ciddi anlamda değiştiriyor. Çünkü bu mektup, "Allen'a" değil, "Jean'e" yazılmıştı- Queer romanındaki Gene Allerton'a- yani otuz sene önceden hiç beklenmedik bir çakışma açığa çıkıyordu. Bu durum "Yage Mektupları," olarak basılan metinle "Yage Arayışı," adlı metne farklı açılardan bakılması gerektiğini doğruluyor.

"DEĞERLİ BİR MANEVİ BASKI"

"Yage Arayışı" el yazmasının 1953 senesinde basıma gitme süreci ne denli karmaşıksa, sonraki on sene içerisinde evrimleşip, baskıya gitme hikayesi de bir o kadar karışıktır. Burroughs'un kitabı Eylül 1954'de yayınlamak istemesinin nedeni Aldous Huxley'in *Algı Kapıları* adlı kitabının çok ses getirmiş olmasıydı, Ginsberg'e şöyle diyordu: "Huxley'in Peyote üzerine olan kitabı bu denli ilgi çektiğine göre, Yage için yazdıklarımızla da bir şeyler yapabiliriz." Ginsberg Burroughs'u teşvik etmiş olmalı çünkü Aralık Ayının sonuna geldiğinde iki ayrı proje düşünmeye başlamıştı. –"Güney Amerika mektupları," ve "Huxley'in peyote kitabı gibi Yage üzerine kısa bir kitap, kesinlikle okullu çocuklar için değil."

Daha ciddi ve bilimsel duran bu ikinci proje -Burroughs muhtemelen Schultes kendisini geri çevirdiği için yaşadığı hayal kırıklığıyla harekete geçti- 1955'in başlarında "fotoğraflı küçük bir kitap," olarak şekillenmeye başladı ancak Ekim Ayına gelindiğinde kitap fikri "Yage üzerine makale" fikrine dönüştü ve bu da zaten tamamlanmadı. Daha sonra Ocak 1956'da Burroughs, Ginsberg'e ilk taslağı gönderdi (bkz Ek Bölüm 4), ve bir ay sonra yaklaşık 10,000 kelimelik ikinci taslağı yolladı (bkz. Ek Bölüm 5) "Yage Arayışı," metninin neredeyse yarısını yok eden "Yagé Makalesini," ilginç kılan tek özellik konuyla ilgili ciddi bir araştırma yapıldığına dair açık iddialardır. En az bunun kadar ilginç olan bir diğer şey ise "Yage Arayışı," metninin, bu makalenin ışığında okundu-

ğunda ne denli farklı göründüğüdür. "Yage Arayışı," metninin kendine özgü ve kendisi ile çelişen özellikleri, mektup biçimindeki metnin aksine, tam olarak göze çarpmaktadır.

Burroughs'un aklında "Yage Makalesi," için bir çıkış noktası vardı ama "Yage Yolculuğu," adını verdiği el yazmasını kaleme alması için açık bir neden yoktu. Bu dönemde kendine genel olarak Beat yazarlarının, özel olarak da Burroughs'un temsilcisi misyonunu yükleyen Ginsberg, Kerouac'a şöyle yazıyordu: "Projelerimin nadiren hayata geçtiğini biliyorum ama denemeye devam ediyorum. Eninde sonunda bir şey çıkacak. Neticede *Junky* çıktı." Ginsberg'in mektubu yeni bir yayıcılık macerasının doğuşuna da işaret ediyordu. "Crazy Lights'ın" başlamadan bittiğini duymuştu. Neyse ki Ginsberg'in City Lights'm battığına dair aktardığı bu bilgi zamansız ortaya atılmış bir iddiadan ibaretti, yine de ortada Burroughs'un el yazmalarını basacak bir yaymevi olmadığı düşünülecek olursa yazarın metinleri parça parça basacak bir dergi araması mantıklı bir işti.

İlk yayınlanan tek bir "Yage" mektubuydu ve bu mektupta takma adı olan "William Lee'yi" kullanmıştı. Mektup, Charles Olson'un deneysel sanat çalışmalarını bir araya topladığı, dönemin etkili şiir dergisi Black Mountain'ın 1957 Sonbahar sayısında çıktı. Her ne kadar derginin editörü, şair Robert Creeley için materyali bir araya getiren Ginsberg olsa da, Burroughs'un "10 Haziran, 1953" tarihli mektup tercihine kılavuzluk yapan Kerouac olmuştur. Burroughs'un el yazmalarındaki kafa karıştırıcı durumun bir göstergesi de bu mektubun "Çıplak Şölen, Kitap III: Yage Arayışı'ndan alınmıştır," ifadesiyle sunulmuş olmasıdır. Metnin *Çıplak Şölen*'in tohum-

larından biri olduğu doğrudur ama aynı zamanda "Yage Arayışı" metninin de dönüm noktasını meydana getirmektedir. Ayrıca bu mektup "Çıplak Şölen," için ayrıldığından dolayı, Yage Mektupları'nın 1975 senesindeki ikinci baskısına kadar kitabın içinde yer almayacaktır.

Bu esnada Ginsberg 1957'nin başından itibaren Ferlinghetti'nin üzerinde "değerli bir manevi baskı" dediği şeyi uygulayarak Burroughs'un reklamını yapmaya başlamıştır. Ve dolayısıyla Eylül Ayında onun çalışmalarını özellikle Beat külliyatı içerisinde yayınlamanın öneminden bahsediyordu: "City Lights onun çalışmaları için mükemmel bir yer- benim ve diğerlerinin eserleri ile aynı bağlamda basılabilir." *Çıplak Şölen*'in içeriği Amerika'da basılamayacak kadar "pornografik," olduğundan dolayı, Ginsberg'in erkenden harekete geçmesi şaşırtıcı değil: "Burroughs'un Güney Amerika mektupları kısmının City Lights'tan nesir biçiminde çıkabileceğinden bahsetmiştin." Ferlinghetti diplomatik bir dille herhangi bir vaat de bulunmayacağını yazmıştır, bir sonraki sene Haziran Ayında, geri çevirmiş olduğu *Çıplak Şölen*'in taslağının yeniden yazılmasını önermiştir- özellikle de "her şeyin kalbinde," durduğunu hissettiği Karma Şehir kısmının genişletilmesini istemiştir. Bu dönemde bile Ferlinghetti "Yage," metninin cazibesine kapılmıştır.

"Yage Arayışı" daha sonra *Big Table* adlı bir Chicago dergisinde yayınlandı. Dergide "Yage Yolculuğu" olarak basılan metin, dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci, onuncu ve on birinci mektuplardan meydana gelen enteresan bir seçkiydi, aynı sayıda ayrıca Paul Bowles ve Alan Ansen'ın Burroughs üzerine yazdığı makalelere yer verilmişti. Editör Paul Carroll'un

talebi üzerine makalesine "Yage" metni üzerine detaylı bir açıklama da eklemişti ama bu el yazmasına dair verdiği bilgi, *Big Table*'da basılan metinle hiç de uyuşmuyordu.

1959 yılının Haziran Ayında *Çıplak Şölen*'in basılmasının ardından Ginsberg "Queer" ve "Yage," metinlerinin de basılması için umutlanmaya başladı ama metinlerin tamamının basılması yine söz konusu olmadı. Onun yerine, "Yage" mektuplarının bir kısmının Lita Hornick'in New York'ta çıkardığı edebiyat dergisi *Kulchur*'da yayınlanmasına yardım etti. Dergide, 1961 senesinde "Yage Arayışı," başlığıyla yayınlanan mektuplar birinci, ikinci, üçüncü, sekizinci ve dokuzuncu mektuplardı -ortada yine kafa karıştıran dağınık bir metin vardı. Bu arada "23 Mayıs" tarihli mektuptaki bir not okuyucuyu bir başka dergiye yöneltiyordu keza " Göreve Başlamasının Ardından Roosevelt," adlı bölüm *The Floating Bear* adlı derginin Haziran sayısında basılacaktı. Teksir makinesiyle çoğaltılan bu küçük çaplı dergiyi çıkaran LeRoi Jones ve Diane di Prima, Ekim Ayında "Roosevelt," yazısından dolayı, müstehcen içerikli materyal yayınlamak gerekçesiyle tutuklandılar. İkisi de beraat etti ama olay Ferlinghetti'nin gözünden kaçmamıştı.

Ginsberg'in "değerli manevi baskısı," nihayet 1962 yazında meyvesini aldı. O sene Haziran Ayında Kalküta'dan Ferlinghetti'ye yolladığı mektupta, "Burroughs'un Güney Amerika mektuplarını yayınlamayı bir daha düşünüp düşünmediğini," soruyordu, "mektuplar halihazırda *Big Table, Kulchur* ve *Floating Bear*'de yayınlandı -bunları ufak bir kitap şeklinde basmak çok iyi olacak," diyordu. Bir sonraki ay Ferlinghetti konuyu Paul Bowles'a danıştı, Bowles "iyi bir kitap

olacağı," konusunda hemfikirdi. Nihayet Ferlinghetti 26 Haziranda Burroughs'a bir mektup yolladı ve karşılığında iki cümlelik bir yanıt aldı: "Mektubunuz için teşekkürler -evet Yage mektuplarını yayınlamanız beni mutlu edecektir."

Perde arkasında dönen bu hikaye bize City Lights yayıncılık hakkında ne anlatıyor? Her şeyden önce Ginsberg'in tam on sene boyunca Burroughs için uğraştığını, metni basacak doğru kişinin Ferlinghetti olduğu düşüncesinden bir an bile vazgeçmediğini görüyoruz. Ginsberg'in çabaları ikilinin arasındaki gerilimli ilişki düşünüldüğünde daha da önem kazanıyor keza 1950'lerin ortalarında Burroughs'un onunla ilgili cinsel fantezileri Ginsberg tarafından hoş karşılanmamış ve ilişkileri gerginleşmişti ardından Burroughs ona karşı mesafeli davranmaya başlamıştı ('60'ların başından itibaren Ginsberg'e yazmayı bırakmıştı). İkinci olarak da "Yage Arayışı" metninin kaotik ve süreklilik göstermeyen tarihini görüyoruz. Mektupların bazılarının dergilerde kronolojik sıra gözetmeden yayınlanması okuyucunun kafasını karıştırmak için tasarlanmış bir sunum gibi görünüyor. Son olarak da Ginsberg'in kullandığı "bu mektuplar halihazırda basıldı" cümlesi aslında yayınlanması kabul edilen metnin sadece dergilerde çıkan mektuplardan oluşacağını ima ediyor. Temel noktada bu zaten: orijinal el yazması kaybolduğu için Ferlinghetti'nin yapabileceği tek şey halihazırda düzenlenip, basılmış olan bu mektupları yeniden yayınlayıp, bu mektuplarla bir bütünlük sağlayabilmekti. Bu durumda geriye Yage Mektupları'nm geriye kalan kısımlarının -Ginsberg ve Burroughs'un 1960 tarihli mektupları ve Burroughs'un cut-up metninin- "Yage Arayışı" kitabına nasıl eklendiğini çöz-

mek kalıyor.

1962 senesinin Eylül ve Kasım Ayları arasında Ferlinghetti farklı dergilerde basılmış olan mektupları bir araya getirdi -bu konuda biraz da zorlandı- ve Ocak Ayında Burroughs ile "Roosevelt," kısmının çıkarılması ("gelenekler konusundaki sıkıntıdan" dolayı) ve "Ölüyor muyum Beyfendiii?" bölümün eklenmesi konusunda anlaştı. Aslmda dizgi aşamasına kadar "Roosevelt," metni kitapta yer alıyordu ancak İngiliz dağıtımcılar konuyla ilgili yasal bir işlem görmekten endişe ettikleri için, Londra menşeli matbaa Villiers'e bu metnin çıkarılması konusunda baskı yaptılar. Matbaa ile yayıncı arasındaki yazışmalardan anladığımız kadarıyla Ferlinghetti'nin kendisinin de bu kısımla ilgili tereddütler vardı (Villiers'ten John Sankey kitabın yayınlanmasından kısa süre önce Ferlinghetti'ye şöyle yazıyordu: "sende durumdan çok hoşnut değildin, özellikle de Roosevelt adının kullanılmasından), dolayısıyla 1964 Şubat Aymda, Ed Sanders, Roosevelt metnini, Ginsberg'in yardımıyla Fuck You Yaymcılıktan çıkardığında Ferlinghetti rahatlamış oldu. Ferlinghetti on sene sonra *Yage Mektupları*'nın ikinci basımını hazırlarken bu metni yine kitaptan çıkaracaktı ancak bu kez amacı metni kendine başına basmaktı; birkaç kez ertelendikten sonra *Roosevelt After Inag. And Other Atrocities* 1979 senesinde çıktı. Ancak içerisinde "metnin yayınlanma hikayesini," anlatan giriş bölümü yoktu oysa Burroughs 1975'te bu yazıyı kaleme alırken Roosevelt metninin böyle bir giriş yazısını hak ettiğini düşünmüştü. Nihayet 1988 senesinde (Carl Weissner'in Almanca çevirisi *Auf der Suche nach Yage*'nin basımından on sene sonra) "Roosevelt," metni City Lights'tan çıkan üçüncü baskıda yerini aldı.

"Roosevelt" bölümü, metnin kaleme alındığı dönemi tasvir etmek yönünde girişilmiş bir çabadır ve zaten ayrıksı duran metnin geneli içerisinde tamamen kural dışı bir yere sahiptir; tematik ve sözel geçişleriyle metinden neredeyse bağımsızdır -metin aynı zamanda Westbrook Pegler tarafından tarihsel fantezi olarak senaryolaştırılmış ve Marx Brothers'm müstehcen versiyonuyla sahneye koyulmuştur.-

Yage Mektupları'nın diğer parçalarına gelince, Burroughs "Ölüyor muyum Beyfendiii," kısmını Ocak 1963 tarihinde City Lights Journal'in ilk sayısında yayınlanmak üzere Ferlinghetti'ye göndermiştir. Bu cut-up metin kitabı genişletmek ve sonuçlandırmak için tasarlanmıştır ve "Yage Arayışı," metninden bölümler alıntılanarak oluşturulmuştur; bu anlamda sadece Karma Şehri hatırlatmakla kalmaz hem de Burroughs'un Yage'den ilham alarak geliştirdiği yeni montaj tekniğinin yıllarca devam edecek deneysel süreklilikteki önemli yerini ortaya çıkarır.

Son iki önemli ekleme, Ferlinghetti'nin o senenin Bahar mevsiminde Avrupa seyahatine çıkması üzerine, tamamen tesadüf eseri gerçekleşmiştir. Ferlinghetti, Paris'te Burroughs ile buluşmadan önce Londra'da Melville Hardiment ile görüşmüştür ve Ginsberg'in 1960 tarihli el yazması mektubunun Hardiment'de olduğunu öğrenmiştir. Haziran Ayında, Paris'ten gönderdiği mektupta Hardiment'e şöyle diyecektir: "Bu mektubu bulmak benim için çok büyük bir şans oldu çünkü mektup harika ve üstelik Burroughs'un *Yage Mektupları*'na yedi sene gecikmeli olarak gönderilmiş bir YAGE YANITI. Bu mektubu kitaba koymayı düşünüyorum ve Burroughs ile bu konu üzerinde görüşüyoruz." Sonraki mektubunda "Bill bu-

nun iyi bir fikir olduğunu düşünüyor" diye yazar ve o esnada Kyota'da Gary Snyder ile birlikte kalan Ginsberg'e bir mektup gönderir ve mektubu ve çizimleri kullanıp, kullanamayacağını sorar. Ginsberg bu teklifi kabul etmekle kalmaz ayrıca kitaba eklenmek üzere bir mektup daha önerir ve böylece ikili arasındaki mektuplaşma süreci iyice karmaşık bir hal alır: "Burroughs Pucallpa'dan yolladığım mektubu yanıtlamıştı (bu mektup *Floating Bear*'in bir sayısında yayınlanmıştı)- onu gördün mü? O mektup da uygun olur diye düşünüyorum."

Ferlinghetti bu öneriyi kabul etti ancak Ginsberg'i henüz yayınlanmamış olan mektubundan o kadar etkilenmişti ki kitabın "Ölüyor muyum Beyfendiii" metni ile kapanmasına dair tereddütleri vardı ("kitabı hangisi daha çok renklendirir" diye düşünüyordu). Burroughs bu konuda diretse de kendisinin Haziran 1960 tarihli mektubunun Ginsberg'in önerisiyle kitaba dahil edildiği gerçeği şaşırtıcıdır. Ayrıca buradan Burroughs ve Ginsberg'in birbirlerine doğrudan yazmadıklarını ve dolayısıyla Burroughs'un neler olup bittiğini herkesten sonra öğrendiğini anlıyoruz. Ve Ginsberg'in her zamanki saygılı tavrına rağmen- "Bill'in kitabı -o ne derse öyle olur-" *Yage Mektupları*'nın Burroughs'un çabaları kadar, diğer kişilerin ve şansın yardımı ile ortaya çıktığı da bir gerçektir.

Son olarak, kitabın, kapağı da dahil olmak üzere, aktüel tasarımı 1962'nin sonlarından '63'ün başlarına kadar geliştirildi ve en azından bu konuda Burroughs aktif bir rol üstlendi. Burroughs, City Lights tarafından Ginsberg'in yardımıyla çıkarılan yeni bir projeden çok etkilenmişti: Paul Bowles'un kif kafasıyla yazdığı *A Hundred Camels in the Courtyard* (Avluda Yüz Deve) adlı harikulade Fas hikayeleri. Kitabın kapağı

basitti ama yarattığı çağrışımlar güçlüydü. Bowles'm kendisinin çektiği bu siyah-beyaz fotoğrafta kif içmekte kullanılan bir pipo, palmiye bir matın üzerinde, dumanlar içerisinde görünüyordu. Burroughs Eyül Ayında Ferlinghetti'ye "Bowles'm kitap kapağını gerçekten çok beğendim," diyor ve ekliyordu, "Ben de sana Güney Amerika resimlerimden bir fotomontaj yollayabilirim." Sonraki ay, Burroughs Ferlinghetti'ye Makuna Şamanlarından birinin fotoğrafını yollayacaktı, bu fotoğrafı Schultes'un Harvard Botani Müzesi tanıtım broşürlerinden birinin içinde bulmuştu. Kasım Ayında yine fikrini değiştirdi ve bu kez Brion Gysin tarafından yapılmış bir "arka plan tablosunun" göründüğü bir fotomontaj gönderdi. Ancak Ferlinghetti ilk gönderilen fotoğrafı kullanmakta kararlıydı ve bu kesinlikle doğru karardı. Aradan geçen kırk seneye rağmen o şamanik figür hala Yage Mektupları Diriliş'in kapağında duruyor ve görüntü, hızla yok olan bir dünyanın hayaletimsi yüzünü temsil ettiğinden dolayı çok daha büyüleyici görünüyor.

"SON VURUŞ"

Yage Mektupları Diriliş, metinlerin beklenmedik ölçüde zengin ve karmaşık yazılma ve yayınlanma süreçlerinin de anlatılması ve kullanıma açık hale getirilmesi şeklindeki düşüncemi yansıtıyor. Bu süreci anlattığımız için mektuplar bizim için daha anlamlı bir hal aldı. Metinlerin hem değişmez hem esnek olduğu -belirli bir türde ve belirli bir bağlamda tanımlanabilecekleri gibi başka bir türde ve bağlamda da tanımlanabildikleri şeklinde paradoksun her metin için geçerli olduğunu en güçlü biçimde ortaya koyan da zaten gelişim sürecinin ta kendisi. *Diriliş* tarihi sürecin bir parçası -sürecin mükemmel finali değil- "son vuruş," değil.

Metnin oluşturulma ve yayınlanma süreçleri ne denli uzun ve karmaşıksa, onları düzenlemenin de bir o kadar güç tarafı oldu. Editörün güvenilir bir metin sunmak şeklindeki temel görevini yerine getirmem mümkündü- mesela Ginsberg'in 1960 tarihli el yazmasını inceleyerek kopyanın kesinliğini teyit etmek- ancak bütünlük gösteren, tutarlı bir metin çıkarma amacına ulaşmak mümkün olmadı.

Burroughs'un orijinal el yazmasının durumunu düşünecek olursak, yazarın da belirttiği gibi- "kabataslak ve düzeltilmesi gerekiyor,"- gözden geçirilen versiyonun da kaybolduğunu buna eklersek, "Yage Arayışı," metnini düzenlerken bana kılavuzluk edecek yetkin bir kaynağım yoktu. Bir üniversitenin arşivinde olmadık bir kısma yerleştirilmiş ya da yardıma pek yanaşmayan bazı şahısların eline geçmiş kayıp

el yazmasının bir kopyasını ararken kendi Kutsal Kase arayışıma çıkmış olduğumu hissediyordum. Ancak o el yazması bir gün ortaya çıkarsa metnin ömrü bir kez daha uzayacak ve şüphesiz yeni metin ortaya yeni gizemler çıkaracak.

Aynı şekilde City Lights basımlarını kullanmak da işi çözmüyordu. Kitabın içeriğinden dolayı üçüncü baskıyı "temel metin" olarak almak doğru görünse de mizanpajı, imlası, noktalama işaretleri açısından sorunluydu. İlk basıma gelince, Burroughs'un bu baskıyı beğendiğini biliyoruz (Ferlinghetti, Ginsberg ve Ansen'e 1964'ün başında yazdığı mektupta, "kitabın editörlük açısından örnek teşkil ettiğini," yazmıştır), bu metinde ciddi bir dizgi çalışması ve bir dizi düzeltme yapılmıştır. Ancak bu metni de baz almak bir opsiyon değildi çünkü bu durumda hem sonraki basımları göz ardı etmiş olacaktım hem de metnin tarihsel gelişim sürecini işleyemeyecektim.

Tüm bunların yerine, en temele indim, daha önceki baskılardan birini baz almak yerine, "kelime kelime, her noktalama işaretine bakarak," yeni bir metin inşa ettim. Metin oluşturma üzerine çalışan akademisyen Thomas Tanselle'in, "her adımda karşımıza çıkan bulguları değerlendirmek," dediği şeyi yaptım. Bunu da, kuramcıların "sosyal metin," düzenlemesi dedikleri şeyi kullanarak gerçekleştirdim. Prensipte bu, metne katkıda bulunan herkesi göz önünde bulundurmak anlamına gelir -Creeley, Carroll, Hornick, Jones ve Di Prima'dan Ferlinghetti'ye kadar ayrıca Alene Lee ya da John Sankey'i atlamadan. Bu yaklaşım kültürel açıdan önemli noktalara da işaret eder, mesela konuyla ilgili çalışma yapan beyaz erkekler ön plana çıkarılırken, kadınların yaptığı çalış-

maların göz ardı edildiği gibi (Lee, Jones ve Di Prima)- ayrıca Burroughs ve Ginsberg'in daha geniş çevrelerin ortak çalışmalarının merkezinde durduklarını anlamamıza yardımcı olur. Aynı şekilde metnin tarihsel gelişimi editöryel kararlar alma sürecine yön verir, gerçi pratikte bunun sonucu radikal olabileceği kadar geleneksel de olabilir.

Bu noktayı birkaç örnekle netleştirmek istiyorum. *Diriliş*'i, üçüncü baskıyla kıyaslayan okuyucu, üçüncü baskıda anlamı "düzeltmek," ya da "netleştirmek," amacıyla yaptığım bir dizi imla değişikliğinin Diriliş'te olmadığını görecektir. Yaptığım bu düzeltmelerin (mesela bileşik kelime oluşturmak için otuz tane tire eklemek gibi) özellikle "Yage Arayışı" metninde belirsizlik atmosferi yaratmak isteyen üslubu ve mektupların resmi olmayan akıcılığını bozduğunu fark ettim. Burroughs'un kabataslak haldeki orijinal el yazmasında imla kurallarını minimal düzeyde tutmak mümkün değildi -keza kendisi de imla kısmını editörlerin halletmesini beklemiştidolayısıyla bu metnin geçirdiği değişimleri anlayabilmek için otuz senelik süre zarfında City Lights yayıncılık tarafından basılan metne ve *Black Mountain, Big Table, Kulchur* ve *The Floating Bear* dergilerinde yayınlanan metinlere bakmak gerekiyordu.

Bu metinlerin tamamını tek standart bir formatta yayınlamak, okuyucunun -Les lettres du Yage (1967) adlı Fransız basımında olduğu gibi- metnin genelinde bir tutarlılık varmış gibi yanlış bir izlenime kapılmasına neden olacaktı. Dergiler ise hem metni, hem aslına sadık kalarak hem de derginin genel mizansenine uygun biçimde yayınlamaya çalışmışlardı. Her ne kadar sayfalardaki kelimeleri değiştirmeseler de bu

metinleri baz almak da sonuca ulaştırmayacakti keza okuyucunun okuma deneyiminin temel parçalarımdan biri olan kağıdın biçimini değiştirmişlerdi.

Diriliş'te çok sayıda değişiklik ve düzeltme yaptım -250 tane kadar- bunlar çoğu ufak, tefek değişiklikler gerçi en ufak bir rakam hatasının bile ne denli ciddi sonuçlar doğurabileceğini "Yage Arayışı," metninde geçen bir anekdotun ta kendisinden öğreniyoruz; Lee, Puerto Asıs'te turist kartındaki bir hatadan dolayı tutuklanır. ("Panama'daki konsül tarih kısmına 53 yerine 52 yazmıştır). Örneğin, daha önceki baskıların tamamında fazladan atılan bir sıfırla beraber Texas'ta bir benzin gölü yaratılmış "1000 mil genişliğinde" -bu durumda benzin yatağının eyaletin kendisinden daha geniş olması lazım. Ya da yer adlarının yanlış yazımı- "Mocoa," "Macoa," diye yazılmış, "Puerto Leguizamo," ise "Leguisomo" olarak yazılmış. Bunları düzelttim ama "Puerto Assis'i" düzeltmedim, çünkü doğru yazımı Puerto Asís olan bu kelimenin okunuşu vurgu gerektirecekti (aynı şey Bogota, Puerto Limon, v.s için de geçerli) ve bana öyle geldi ki cilasız mektup biçimini muhafaza etmek için bu gerekli, zaten metnin içeriği ve yazıldığı tarihsel dönem nerede müdahale etmek gerektiğine dair ipucunu veriyor. Mesela Ekler kısmında Banisteria caapi kelimesini düzelttim (Burroughs kelimeyi sürekli çift "n" ile yazıyor) ama kelimenin kendisini Banisteriopsis olarak değiştirmedim çünkü buradan Burroughs'ın, Spruce'ın bitkiye dair yaptığı sınıflandırmanın 1931 senesinde taksonomist Morton tarafından düzeltildiğini bilmediğini anlıyoruz. Doğru kelimeyi yazmak Burroughs'un o dönemde bilmediği bir şeyi biliyormuş gibi göstermek olurdu. Editörlerin tarihi

düzeltmeye çalışırken onu yeniden yazmaya kalkışmamaları konusunda dikkatli olmaları gerekir.

Ekler bölümündeki metinlerin seçimi konusuna gelince, insanın aklına doğal olarak Ginsberg'in 1962 senesinde Ferlinghetti'ye önerdiği şey geliyor; Alen Ansen'ın Big Table makalelerinden bir seçki yapmasını tavsiye etmişti. Ben kendi adıma daha önce yayınlanmamış temel materyalleri kullanmayı tercih ettim, bunların her birinin kendine özgü bir önemi ve konuyla bağlantısı var. Bir numaralı ek bölüm, Burroughs'un Haziran 1953 tarihli "Yage" el yazmasının şimdiye kadar kullanılmamış tek önemli bölümünü sunuyor, ikinci ek, el yazmasına yerleştirilmesi planlanan, kullanılmamış materyali içeriyor ve üçüncü ek de Burroughs'un "Aralık 1953" tarihli "Yage" el yazmasından muhtemelen geriye kalan tek kısmı sunuyor. Ek bölüm dört ve beş, Burroughs'un 1956 "Yagé Makalesinden" seçkiler sunuyor.

Son olarak ek bölüm altıda Ginsberg'in 10 Haziran 1960 tarihli mektubu ile aynı dönemlerde tuttuğu günlükten alınmış kısımlar var; bu kısımları eklemeyi üç nedenden dolayı gerekli gördüm. İlk olarak, yayınlanan mektubu bir bağlama oturtabilmek ve Ginsberg'in günlük yazımındaki tarzı ile mektup yazımındaki tarzını kıyaslayabilmeyi mümkün hale getirmek. İkinci olarak, ayahuasca ile yaşadığı çarpıcı deneyimi daha da netleştirmek, mesela ayahuasca kullanımının suç kapsamına girmesinin sadece insanlara karşı bir saldırı olmadığı bunun bir dünya görüşüne karşı yapılmış bir saldırı olduğu yönündeki gözlemi. Ve son olarak her ne kadar Ginsberg "neticede bu Bill'in kitabı" derken haklı olsa da ve bu kitap Yagé dışında bir dizi şey ile de alakalı olsa da Ginsberg'in

bu karma eserdeki rolünün önemini vurgulamak istedim- ve bunu son sözleri Ginsberg'e bırakarak yapmak istiyorum:

Materyalist bilinç Eriyip, dağılmamak için, Aşkmsal Deneyimi kısıtlayıp, baskı altında tutmaya çabalıyor. Belki de bir gün Yeryüzü, Büyük Varlık'tan Ayrılmış Bilincin Yanılsaması tarafından kontrol edilecek, Bürokratlar, İlahi olanla iletişim kurmanın tüm yollarını kontrol altında tutacak, onunla olan görüşmelerimizi sınırlayacak. Ama Uyku ve Ölüm Büyük Varlığın rüyası olmaya devam edecek ve Yanılsamanın Bürokratlarının zaferi aslında Büyük Varlık'tan ayrı düşmüş bilinçlerinin birer yanılsamasından başka bir şey değil.

Oliver Harris
Eylül 2005

YAGE'NİN PEŞİNDE -1953

15 Ocak, 1953
Colon Oteli, Panama

Sevgili Allen,

Kıçımdaki kaşıntıyı geçirmek için burada mola verdim. Bu basurla Yerlilerin arasına dönemezdim.

Bill Gains şehirdeydi. Adam, Las Palmas'tan David'e, Panama Cumhuriyetinde afyon ruhu alınabilecek her yeri patlattı. Gains gelmeden önce Panama bir uyuşturucu cennetiydi. İstediğin eczaneye girip yüz on dört gram satın alabiliyordun. Şimdi eczacılar inatlaşıyorlar; temsilciler meclisi neredeyse Gains Yasası diye bir şey çıkaracaktı, neyse ki pes edip, Meksika'ya döndü. Eroini bırakmaya çalışırken müptezel her daim müptezeldir diye kendimle dalga geçiyordum, o da sürekli benle uğraşıyordu. Eroini bıraksaydım ya sulu göz bir ayyaşa dönüşecektim ya da kokainden kafayı yiyecektim.

Bir gece kafayı iyice buldum, sonra da gidip biraz afyon ruhu aldım, Gains durmadan, "Eve bunla geleceğini biliyordum," deyip, duruyordu. "Biliyordum, hayatının sonuna kadar bir eroinman olarak kalacaksın," bunları söylerken yüzünde o sinsi gülüş vardı. Eroin adamın hayatının davasına dönmüş.

Yoksunluk sendromuyla hastaneye yatıp, dört gün kaldım. Günde sadece üç kez morfin vurdular; ağrıdan, ateşten ve eroin yoksunluğundan uyuyamıyordum. Üstelik bir fıtık hastasıyla aynı odadaydık ve adamın arkadaşları tüm gün

içerdeydi, hatta bir tanesi gece yarısına kadar kaldı.

Koridorda, memur karılarına benzeyen Amerikalı kadınlar gördüğümü hatırladım şimdi. Bir tanesi, "Bilmiyorum niye ama tatlı yiyemiyorum," diyordu.

"Sizde şeker var bayan,"dedim. Hepsi arkalarına dönüp ters ters bana baktılar.

Hastaneden çıktıktan sonra Birleşik Devletler Elçiliğine uğradım. Binanın önünde yabani otlar ve ağaçlarla dolu, boş bir alan var. Oğlanlar burada soyunup, körfezin kirli sularına atlıyorlar- bu körfez ufak, zehirli bir deniz yılanına da ev sahipliği yapıyor. Dışkı, deniz suyu ve genç erkeklerin şehvet kokusu. Mektup gelmemiş. Elli yedi gram afyon ruhu almak için bir daha durdum. Aynı bildiğimiz Panama işte. Kadın fahişeler, pezevenkler, erkek orospular.

"Güzel bir kız ister misin?"

"Çıplak kadın dansı?"

"Kız kardeşimi becerirken izlemek ister misin?"

Yiyecek fiyatlarının yüksek olmasına şaşırmamalı. Kimse çiftlikte kalıp, çalışmak istemiyor. Hepsi büyük şehre gelip, pezevenk olmak istiyor.

Yanımdaki dergide bir makale vardı; Panama'nın dışında, Blue Goose adlı bir batakhaneyi anlatıyordu. "Burada her şey mübah. Eroin satıcıları ellerinde kullanıma hazır şırıngalarla insanların odasına giriyor. Bazen tuvaletten fırlayıp, size sorma ihtiyacı bile duymadan iğneyi kolunuza batırıyorlar. Eşcinseller her yeri sarmış."

Blue Goose, Amerika'daki içki yasağı döneminin yol kenarı motellerini andırıyordu. Üzeri sarmaşıklarla kaplı, çok

katlı, harap bir bina. Etrafını çevreleyen koruluklardan ve bataklıktan yükselen kurbağa seslerini duyabiliyordum. Dışarıda birkaç tane park etmiş araba, içeride loş, mavimtırak bir ışık. Ergenliğimden kalma bir moteli ve orta batıda geçirdiğim bir Yaz mevsiminin Gin Rickey tadını anımsadım (Aman Tanrım! Ve Ağustos Ayında menekşe renkli bir gökyüzünü ve Billy Bradshinkel'in aletini. Daha ne kadar sulu göz olabilir ki insan?)

İçeri girer girmez yaşı geçmiş iki fahişe bana sormadan masaya oturdular ve içki söylediler. İlk seferde söylenen içkiler 6.90 $ tuttu. Tuvalette karşıma çıkan tek kişi görevlinin nerde olduğunu sorma cüreti gösteren bir terbiyesizdi. Şunu da belirteyim ki eşcinsellerin her yeri sarması bir yana, tek bir oğlan bile düşüremedim. Panamalı bir oğlanın neye benzeyeceğini merak ediyorum. Muhtemelen tıraşlıdırlar. Burada her şey mubah derken müşterileri değil mekanı kastetmişler.

Eski arkadaşım taksi şoförü Jones'a rastladım, ondan biraz kokain aldım, öyle bir seyreltmişler ki kafam iyi olsun diye o boktan yeterince çekmeye çalışırken nerdeyse boğulacaktım. Burası Panama. Fahişeleri kauçuk süngerle seyreltseler şaşırmam.

Panamalılar yer kürenin en köhnemiş adamları. Venezüellalıların rekabetten hoşlanmasını anlıyorum ama hayatım boyunca Kanal Bölgesindeki kamu görevlileri kadar insanın moralini bozan bir gurup görmedim. Adamların kafasında alıcı yok ve bitik pil gibiler. Kamu görevlisi düşük frekans beyin dalgası diye bir şey olmalı.

Görevliler genç değil. Ne işleriyle bir alakaları var ne de

diyalog kurmakla. İşin aslı, vatandaşlarla konuşmaktan sakınıyorlar. Panama'da sadece zenci hiplerle iletişim kurabiliyorum, onların da hepsi dolandırıcı.

Sevgiler
Bill

P.S: Billy Bradshinkel öyle bir karın ağrısına dönüştü ki ondan burada bahsetmek zorundayım:

İlk seferinde benim Ford Model A'daydık, Bahar balosundan sonraydı. Bill pantolonunu bileklerine kadar sıyırmıştı, smokin gömleği de hala üzerindeydi, arabanın koltuğu sperm içinde kaldı. Sonra arabanın farlarının üzerine kusmaya başladı, ben de koluna girmiştim, ılık bahar rüzgarında darmadağın olmuş sarı saçlarıyla genç ve hırçın görünüyordu. Sonra arabaya döndük, ışıkları kapadım ve "Hadi bir daha," dedim.

O da "Hayır, yapmamalıyız," dedi.

Ben de "Neden yapmayalım ki?" dedim. Zaten o da heyecanlanmıştı, bir daha yaptık, ellerimi gömleğinin altına sokup, ona sarıldım, yumuşacık yanaklarındaki uzun, bebeksi tüyleri yüzümde hissedebiliyordum, öylece uyuyakaldı, eve döndüğümüzde hava aydınlanmak üzereydi.

Ondan sonra arabada birkaç kez daha birlikte olduk, bir kez de ailesi şehir dışındayken onların evine gittik, tüm kıyafetlerimizi çıkardık, birlikte olduktan sonra onu ağzı hafif açık, bir bebek gibi uyurken izledim.

O yaz Billy tifo oldu, her gün ziyaretine gittim, annesi bana limonata yapıyordu, babası da bir kez bir şişe bira, bir de sigara verdi. Billy kendini iyi hissettiği zamanlarda Creve

Coeur Gölüne gidiyorduk. Sandal kiralayıp, balığa çıkıyorduk, sonra sarılıp, hiçbir şey yapmadan sandalda uzanıyorduk. Bir Cumartesi günü eski bir maden ocağı bulduk ve o küflü karanlıkta pantolonlarımızı indirdik.

Billy'i en son o senenin Ekim ayında gördüğümü hatırlıyorum. Ozarks'da Sonbaharda görebileceğin türden o parlak mavi günlerden biriydi. Benim 22'likle sincap vurmaya çıkmıştık, tüm ormanı yürüdük ama vuracak bir şey göremedik. Billy sessizdi, surat yapıyordu. Sonra bir kütüğün üzerine oturduk, Billy öylece ayakkabılarına bakıyordu, nihayet konuştu ve benle artık görüşemeyeceğini söyledi (Fark ettiysen dökülen yapraklardan bahsetmiyorum).

"İyi de neden Bill? Neden?"

"Eğer bilmiyorsan ben zaten sana izah edemem. Hadi arabaya dönelim."

Konuşmadan geri döndük, evine geldiğimizde kapıyı açıp, indi. Bir ara dönüp, sanki bir şey söyleyecekmiş gibi bana baktı ama sonra sertçe arkasını dönüp, evine giden taş döşemeli yoldan yürüdü. Orada bir süre durup, kapalı kapıya baktım. Sonra eve doğru devam etti, uyuşmuştum sanki. Arabayı garaja çektiğimde başımı direksiyona dayayıp, ağlamaya başladım. Sonra Anne üst kattan bir sorun mu var, niye yukarı çıkmıyorsun diye bağırdı. Ben de yüzümü silip, içeri girdim ve hastayım deyip, doğruca yukarı, odama gittim. Anne bana sütle, tost getirdi ama hiçbir şey yiyemedim ve tüm gece ağladım.

Ondan sonra Billy'i birkaç kez aradım ama sesimi duyduğu anda telefonu kapıyordu. Ayrıca ona hiç yanıtlamadığı uzun bir mektup yazdım.

Üç ay sonra gazetede araba kazasında öldüğünü okuduğumda Anne, "Bu Bradshinkeller'in oğlu, siz çok iyi arkadaştınız, değil mi?" dedi.

Ben de, "Evet, anne," dedim, hiçbir şey hissetmeden.

Ve işte böyle, ibne ıvır zıvırıyla dolu bir ambarım var. Bir rutin daha: sipariş üzerine anı üreten bir adam. İstediğiniz türden anı üretir ayrıca olayların bahsettiği şekilde geliştiğine inanacağınızı garanti ediyor (İşin aslı Billy Bradshinkel hikayesini kendime yutturdum). Japon Sandman'den bir dize hikayenin tema şarkısını oluşturuyor. "Eskilere yeni rüyalar satan, ikinci el, kullanılmış bir adam." Canı cehenneme! Truman Capote uğraşsın bunla.

Hatırladığım bir şey daha var ama bu samimi. Her Pazar günü öğlen yemeğinde büyükannem, elli sene önce çitin üzerinden kendine ateş edip, ciğerlerini patlatan erkek kardeşinden bahsederek, adamı mezarından çıkarırdı.

"Erkek kardeşimi hep tatlı bir çocuk olarak hatırlayacağım. Çocukların elinde silah görmekten nefret ediyorum."

Yani her Pazar öğlen yemeğinde ahşap çitin önünde yatan oğlan ve buz tutmuş, kırmızı renkli Georgia kilinin üzerinden kış mevsiminin tarlalarına damlayan kan olurdu.

Ve zavallı, yaşlı Bayan Collins ameliyat olabilsin diye kataraktının ilerlemesini beklerdi. Tanrım! Cincinnati'de Pazar günü öğlen yemekleri!

25 Ocak, 1953
Otel Nuevo Regis, Bogota

Sevgili Al,

Bogota dağlarla çevrili, boş, yüksek bir alanda... Ovanın rengi parlak yeşil ve orda burada siyah renkli, Kolombiya öncesi taş binalar var. Hüzünlü, kasvetli görünen bir kasaba. Otel odam yeşilin tonlarına boyanmış; ahşap duvarlı, camsız bir hücre (Güney Amerika'da pencere lükse giriyor) -yatağım da çok küçük.

Uzun bir süre yatakta kafam nal, felç olmuş gibi oturdum. Sonra içecek bir şeyler bulmak için dışarıya, soğuk havaya çıktım ve buraya eroin yoksunluğuyla gelmediğim için Tanrı'ya şükrettim. Bir iki bir şey içip, otele döndüm. Yaşlı, çirkin bir ibne önüme vasat bir yemek koydu.

Sonraki gün Yage hakkında bilgi toplamak için Üniversiteye gittim. Bütün bilim adamları Enstitüye doluşmuş. Kırmızı tuğlalı bir bina, tozlu koridorlar, üzerinde isim bile yazmayan odalar, çoğu zaten kilitli. Kasaların, doldurulmuş hayvanların ve botanik ıvır, zıvırın arasından geçtim. Tüm bu şeyleri anlaşılabilir bir neden olmadan bir odadan diğerine taşıyıp, duruyorlar. İnsanlar aceleyle ofislerden fırlayıp, koridorda duran çöp kovalarından bir şeyler çıkarıyor ve odalarına götürüyor. Kasaları taşıyan hamallar koridorlarda oturmuş, sigara içiyor ve gelen geçen herkesi "Doktor," diyerek selamlıyor.

Bitki numuneleriyle dolu boş, tozlu ve formol kokulu bir

odada aradığı şeyi bulamadığını sinirli bir ifadeyle belli eden bir adam gördüm. Göz göze geldik.

"Nerde benim kakao numunelerim? Yeni bir yabani kakao numunesiydi. Ayrıca bu akbabanın benim masamda ne işi var?"

Adamın ince, saf bir suratı, çelik çerçeveli gözlükleri, tüvit kumaştan ceketi ve koyu renk, flanel pantolonu vardı. Şüphesiz Boston ve Harvard. Kendini Doktor Schindler olarak tanıştırdı. Birleşik Devletler tarım komisyonuyla bağlantısı varmış.

Yage'yi sordum. "Ah, evet,"dedi. "Burada numunelerimiz var. Gel, göstereyim," o sırada son bir kez yabani kakaolarına bakındı. Bana kurutulmuş bir Yage sarmaşığı numunesi gösterdi, bitkinin herhangi bir ayırt edici özelliği yok gibiydi. Evet, denemiş, "Renkler vardı ama bir şey görmedim."

Bana seyahat için tam olarak neye ihtiyacım olacağını, nereye gitmem gerektiğini, kimle bağlantı kurmam gerektiğini anlattı. Ona işin telepati kısmını sordum. "Tamamen hayal ürünü,"dedi. Yage'ye ulaşabileceğim en rahat yerin Putumayo olduğunu söyledi.

Eşyalarımı toplayıp, başkente yollanmam birkaç günü buldu. Jungle'a gitmek için ilaç; yılan ısırmasına karşı serum, penisilin, entervioformo ve aralen ilaçlarını almak şart. Ayrıca bir hamak, bir battaniye ve eşyaları taşımak için "tula," diye bilinen plastik çantayı almak gerekiyor.

Bogota yüksek, soğuk ve nemli, eroin yoksunluğunun yarattığı gibi içine işleyen bir soğuk var burada. Hiçbir yer sıcak değil, asla ısınamıyorsun. Latin Amerika'nın hiçbir şeh-

rinde, İspanya kasvetinin ve boğuculuğunun ölü ağırlığını Bogota'da hissettiğim kadar hissetmedim.

Her zamanki gibi.
William

30 Ocak
Otel Niza, Pasto

Sevgili Al,

Cali'ye otobüsle gittim çünkü arabalı vapurda günlerce yer yok. Polisler birkaç kez otobüsü durdurup, arama yaptı. Bagajımda ilaçların altına silah saklamıştım ama sadece üzerimi aradılar. Belli ki silah taşıyan herhangi biri rahatça geçebilir ya da baştan savma iş yapan bu adamların aramayacağı bir yerlere silah saklayabilir. Mevcut sistemle becerebildikleri tek şey milletin sinirlerini bozmak. Kolombiya'da Ulusal Polis için iyi bir şey söyleyen tek bir kişiyle bile karşılaşmadım.

Ulusal Polis, Muhafazakar Parti'nin Saray Muhafızı (orduda hatırı sayılır miktarda Liberal var ve orduya tam olarak güvenmiyorlar) Bu adamlar (Ulusal Polis) bugüne kadar gördüğüm en çirkin gençler. Atom radyasyonunun nihai ürünü gibiler. Kolombiya'da bu tuhaf, kaba genç adamlardan binlerce var ve içlerinden sadece bir tanesinin eli yüzü düzgündü diyebilirim, o da hasta gibiydi, ofisinde dinleniyordu.

Muhafazakarlar için iyi bir şey söyleniyorsa bile ben duymadım. Kimsenin sevmediği, çirkin suratlı boktan bir azınlık.

Dağdan geçen yol, savaş bölgesinin sınırındaki tuhaf Tolima bölgesine iniyor. Ağaçlar ve vadiler ve nehirler ve yine Ulusal Polis. Bugüne kadar gördüğüm en çirkin ve en güzel insanlar burada. Çoğunun otobüse, yolculara, özellikle de Amerikalıya dik dik bakmaktan başka yapacak daha iyi bir işi yokmuş gibiydi. Ben el sallayana ya da gülümseyene kadar dik dik bakmaya devam ediyorlardı, ardından da tüm Güney

Amerika'da, Amerikalıyı selamlayan o dişsiz, avcı gülümseyişi ile karşılık veriyorlardı.

"Selam Bayım. Bir sigara?"

Sıcak, tozlu bir kahve dükkanında bakır tenli, vücut hatları narin bir oğlan gördüm, yumuşak güzel bir ağzı vardı, kırmız parlak damağındaki dişler birbirinden ayrık duruyordu. Hoş, siyah saçları yüzüne düşüyordu. Tüm varlığı güzel, erkeksi bir masumiyet yayıyordu.

Gümrük noktalarından birinde Kore'da savaşmış biriyle tanıştım. İnsanın iştahını kaçıran vücudundaki yaraları göstermek için tişörtünü kaldırdı.

"Sizleri seviyorum,"dedi. Her önüne gelenin Amerikalıları sevdiğini söylemesi hiçbir zaman gururumu okşamamıştır. Bu, kişisel saygınlığa hakaret, ayrıca bu Amerikan aşıklarından adama asla hayır gelmez.

Öğleden sonra geç saatlerde bir şişe brendi alıp, otobüs şoförüyle birlikte sarhoş oldum. Ermenistan'da durduk, ertesi gün arabalı vapur ile Cali'ye devam ettik.

Bambu, muz, papaya ile bitki örtüsü yarı tropik olan Cali hoş iklimiyle kısmen güzel bir yer sayılabilir. Burada insan kendini gergin hissetmiyor. Cali'de adi suç oranı yüksek, kasa patlatma işi bile var.

Buraya önceden yerleşmiş bazı Amerikalılarla tanıştım, ülkenin eskiden berbat bir halde olduğunu söylüyorlar.

"Buralarda yabancı görmekten nefret ediyorlar. Niye biliyor musun? Tek sebebi şu Point Four ve finansal yardım meselesi. Bu insanlara bir şey verdiğin zaman, "demek ki bana ihtiyacı var," diye düşünüyorlar. Ne kadar çok verirsen, bu piçler de o kadar çirkinleşiyorlar."

Bu cümleleri S.A'ye eskiden yerleşmiş olan herkesten duydum. Burada meselenin Point Four'un yaptıklarından çok daha temel bir şey olduğunu bir türlü anlamıyorlar. Birleşik Devletler Pegler fanatiklerinin dediği gibi, "Sorun sendikalar," Radyasyon hastalığından kan tükürseler ya da kabuklu hayvanlara dönüşseler bile bunu söylemeye devam edecekler.

Autoferro ile Popayan'a gidiyoruz. Burası sessiz bir üniversite kasabası. Birileri bana buranın entelektüellerle dolu olduğunu söylemişti ama ben göremedim. Her yere tuhaf, olumsuz bir düşmanlık hakim. Kasabanm meydanında yürürken adamın biri bana çarptı, özür bile dilemedi, suratı bomboş, donuk.

Bir yerde kahve içiyordum. Eski zaman Yahudi-Asur yüzlü genç bir adam yanıma geldi ve yabancıları ne kadar çok sevdiğine dair uzun bir konuşmaya girişti; bana bir içki ısmarlamak istiyormuş ya da en azından kahvemin parasını ödeyebilirmiş. Konuştukça anladım ki adamın yabancıları sevdiği filan yok, ayrıca bana içki ısmarlamak gibi bir niyeti de yok. Kahvemin parasmı ödeyip, çıktım.

Başka bir kafede bingo gibi bir kumar oyunu başlamak üzereydi. İçeri girdiğimi gören adamın biri embesil bir düşmanlıkla, merakını belli ederek birkaç kez bağırdı. Kimse kafasını bingodan kaldırmadı.

Postanenin önünde Muhafazakarların posterleri vardı. Birisinde şöyle yazıyordu: "Çiftçiler, ordu sizin refahınız için savaşıyor. Suç işlemek insanı alçaltır ve kendine tahammül edemez hale getirir. Çalışmak insanı Tanrı'ya yaklaştırır. Polisle ve askerle iş birliği yapın. *Sadece sizin vereceğiniz bilgiye*

ihtiyaçları var.(İtalik cümle bana ait)

Gerillaları ihbar etmek, çalışmak, haddinizi bilmek ve rahibi dinlemek sizin göreviniz. Ne eski numara ama! Brooklyn Köprüsünü birilerine satmaya çalışmak gibi bir şey. Bu numarayı pek yiyen yok. Kolombiyalıların çoğu Liberal.

Ulusal Polis her köşe başını tutmuş, beceriksizler ve bunun farkındalar, düşmanca bakışlarla birisini vurmak ya da herhangi bir şey yapmak için öylece bekliyorlar. İçinde mahkum olmayan büyük, gri renk bir arabalarıyla şehrin etrafında dolanıp duruyorlar.

Tozlu bir yoldan yürüdüm. Merkezin dış kısmı yeşil çimenler, büyük baş hayvanlar ve küçük çiftliklerle dolu. Berbat bir hastalığa yakalanmış bir inek yolda duruyordu. Yolun kenarında ön tarafı camdan bir tapınak vardı. Dini sanatın dehşetengiz pembe, mavi ve sarı renkleri.

Bogota'daki bir rahiple ilgili kısa bir film izledim. Adam tuğla fabrikası işletiyor ve işçiler için ev yapıyor. Filmde rahibi tuğlaları okşayıp, işçilerin sırtlarım sıvazlarken ve genel olarak eski Katolik numaralarını yaparken görüyoruz. Nevrotik bakışlı, kendinden geçmiş, incecik bir adam. Son bölümde istenilen etkiyi yaratmak için bir de konuşma yapıyor: nerede sosyal ilerleme ya da güzel işler görürseniz, işte orada Kiliseyi bulursunuz.

Konuşmasının gerçekte söylediği şeyle hiçbir alakası yoktu. Gözlerindeki nevrotik düşmanlığı görmemek mümkün değildi, hayattan nasıl korkup, nefret ettiğini. Siyah üniformasının içinde oturmuş, apaçık halde ölümün avukatlığını yapıyordu. Para tutkusu olmayan bir işadamı, verimsiz ve umutsuz kanserli bir iş. Hiddeti olmayan bir fanatiklik ya da

tinsel çürümenin küflü kokusunu yayan bir enerji. Hasta ve pis görünüyordu- gerçi ben yeterince temiz olduğunu düşündüm- sarı dişler, yıkanmamış iç çamaşırı ve psikosomatik karaciğer rahatsızlığı. Seks hayatı nasıldır diye merak ettim.

Bir diğer kısa film de Muhafazakar partinin bir araya toplanmasını gösteriyordu. Hepsi donup kalmış gibilerdi, taşrada buz tutmuş bir tortu. İzleyiciler sessizce oturuyorlardı. Desteklediklerini ya da karşı çıktıklarını belli eden bir mırıltı bile yoktu. Hiçbir şey. Çıplak propaganda ölüm sessizliği içinde güme gidiyor.

Sonraki gün Pasto'ya gitmek için otobüse bindim, şehre yaklaştıkça kasvet ve dehşet midemi fiziksel olarak etkiledi. Her taraf yüksek dağlarla çevrili. Cansız bir hava. Civarda oturanlar üstü otlarla kaplı kulübelerinin camlarından etrafı gözetliyor, gözleri dumandan kızarmış. Oteli İsviçreliler işletiyordu ve her şey mükemmeldi. Şehri gezdim. Çirkin, hantal insanlar. Yukarılara doğru çıktıkça insanlar iyice çirkinleşti. Burası lepra bölgesi (Kolombiya'da lepra hastalığı yüksek dağlarda daha yaygın, sahil kısmında T.B var.) İki kişiden biri tavşan dudaklı, ya da bir bacağı diğerinden daha kısaymış gibi ya da kanlı irin toplamış kör gözlü.

Bir şarapçıya girip, aguardiente içtim ve müzik kutusuna gidip dağ müziği çaldım. Bu müzikte kulağa tuhaf bir biçimde çok tanıdık gelen bir şeyler var, oldukça eski ve hüzünlü. Kökeninin İspanyol ya da oryantal olmadığına karar verdim. Kamıştan yapılmış kaval gibi bambu enstrümanlarla çalman çoban müziği, klasik dönemden önce, belki Etrüskler zamanından. Yunanlılar öncesi, İliryan ırkının devam ettiği Arnavutluk dağlarında da buna benzer müzikler dinlemiştim. Bu

müzik evrimsel bir nostaljiyi aktarıyor -Telamon dönemi mi?

Barın arkasında çalışan bir oğlan gördüm. İlk başta on dört yaşlarında, çekici bir oğlan gibi görünüyordu (kısmi elektrik kesintisinden dolayı içerideki ışık loştu). Yakından bakmak için bara gittiğimde yüzünün yaşlı olduğunu gördüm, vücudu da çürümüş karpuz gibi şişkin ve peltekti.

Yanımdaki masada oturan Kızılderili alkolden uyuşmuş parmaklarıyla ceplerini karıştırıp duruyordu. Buruş buruş olmuş paraları çıkarması birkaç dakikasını aldı -bunlar sıkı bir içki yasağı taraftarı olan büyükannemin "kirli para," olarak tabir ettiği şeylerdi- bakışlarımı yakaladı ve çarpık, kırık dökük bir gülümseme belirdi suratında. "Başka ne yapabilirim ki?"

Başka bir köşede genç bir Kızılderili, fahişenin birini düşürmeye çalışıyordu, hayvani, kötü huylu bir suratı olan çirkin bir kadındı, üzerinde açık pembe, pis bir elbise vardı. Kadın sonunda çekip gitti. Genç Kızılderili onun arkasından baktı, öfkeli değildi. Kadın gitmişti, o kadar. Diğer sarhoşun yanına gitti, yerinden kalkmasına yardım etti, dağlı Kızılderililin hüzünlü ve sevimli uysallığıyla, birlikte sendeleyerek bardan çıktılar.

Schindler'den, Pasto'da şarap fabrikası işleten bir Almanın adresini almıştım. Adamı, iki tane elektrikli ısıtıcının yandığı, kitaplarla dolu bir odada buldum. Kolombiya'da gördüğüm ilk ısıtıcıydı bu. Zayıf, harabeye dönmüş bir yüzü vardı. Sivri bir burun, sarkık dudaklar, bir eroinmanın ağzı. Adam çok hastaydı. Kalbi zayıf, böbrekleri zayıf, tansiyonu yüksek.

"Üstelik eskiden çivi gibiydim," dedi. "Mayo Kliniğine gitmek istiyorum. Buradaki doktorlardan biri bana iyodin iğnesi vurup, metabolizmamı alt üst etti. Tuzlu bir şey yiyince,

bacaklarım böyle şişiyor."

Evet Putumayo'yu gayet iyi biliyordu. Yage'yi sordum.

"Evet, Berlin'e biraz gönderdim. Gerekli testleri yaptılar ve bitkinin etkisinin haşhaşınkine benzediğini söylediler... Putumayo'da bir böcek var, adını unuttum, büyük, çekirgeye benzeyen bir şey, salgıladığı afrodizyak o kadar güçlü ki üzerinden uçtuğu kişi o anda bir kadın bulamazsa, ölüyor. Bu hayvanla temas ettiği için etrafta mastürbasyon yaparak koşuşturan adamlar gördüm... Bir tanesini alkolün içine koymuştum, burada bir yerde olacak... Yok, yok sanırım savaştan sonra buraya taşındığım zaman kayboldu... Hakkında bilgi toplamaya çalıştığım bir şey daha var, bir sarmaşık türü, çiğnediğin anda tüm dişlerin dökülüyor."

"Eşek şakası yapmak için bire birmiş,"dedim.

Hizmetçi kız çay, çavdar ekmeği ve tereyağı getirdi.

"Buradan nefret ediyorum ama insanın yapması gerekenler var. İşim burada. Karım burada. Sıkıştım kaldım."

Birkaç gün içerisinde Mocoa ve Putumayo'ya doğru yola çıkacağım. Oradayken mektup yollamayacağım çünkü Pasto'dan sonra posta servisi çoğunlukla otobüs ve kamyon şoförleri tarafından hallediliyor, bu işi isterlerse yapıyorlar yani kesinlikle güvenilir değil. Mektupların çoğu adrese ulaşmadan kayboluyor. Bu insanlarda sorumluluk, kavram olarak bile yok.

Her zamanki gibi.

Willy Lee

28 Şubat, 1953
Otel Niza, Pasto

Sevgili Allen:

Hiçbir şeyi halledemeden Bogota'ya dönüyorum. Hekimler tarafından dolandırıldım (köyün en düşkün ayyaşları, yalancıları ve aylakları kesinlikle bu adamlar), polis beni içeri attı, köyün erkek orospusu numara çekti (ben masum bir dağlı kızı buldum sanıyordum meğerse çocuk altı tane Amerikalı petrolcü, İsveçli bir botanikçi, Alman bir Etnografyacı, Başrahip dedikleri bir Fransisken rahip ve Bolivyalı kaçak bir Troçkist ile yatmış, ayrıca Kakao Komisyonundakiler ve Point Four'un adamları da bunu hep birlikte becermiş. Sonunda sıtmadan yatağa düştüm. Başımdan geçenleri aşağı yukarı kronolojik olarak anlatmaya çalışacağım.

Putumayo'nun başkenti Mocoa'ya otobüsle gittim, buradan sonrasını katırla ya da sandalla devam etmen gerekiyor. Nedenini bilmiyorum ama yolun bittiği yerde duran bu tip kasabalar istisnasız korkunç yerler oluyor. Dükkanlarda aradığın hiçbir şeyi bulamıyorsun. *Citronella* bile -ayrıca hiç kimse jungle hakkında bir şey bilmiyor.

Mocoa'ya gece geç saatte vardım ve beni sorgulayıp, sorgulamamakta tereddüt eden bir ulusal polisin şüpheli bakışları altında Kolombiya mahsulü berbat bir içki içtim. Adam nihayet çekip gitti, ben de uyumaya gittim. Gece, bir diğer berbat yol sonu kasabası olan Puyo'daki gibi soğuktu.

Ertesi sabah uyandığımda camdan dışarı baktım. Kaldırım taşları, çamurlu caddeler, tek katlı dükkanlar. Aslında

sıra dışı hiçbir şey yok ama yaptığım seyahatler esnasında Tanrının belası bir sürü yer görmüş olmama rağmen hiç biri Mocoa kadar moralimi bozmadı. Ve bunun nedenini tam olarak bilmiyorum.

Mocoa'da yaklaşık 2000 kişi yaşıyor ve altmış tane ulusal polis var. Bir tanesi gün boyu kasabanın dört caddesini motosikletiyle dolanıp duruyor. Motorun sesini kasabanın her tarafından duyabiliyorsun. Her bara sesini sonuna kadar açtıkları hoparlörler yerleştirmişler, radyodan gelen tüm bu sesler berbat bir gürültüye sebep oluyor (Mocoa'da istediğin şeyi dinleyebileceğin müzik kutuları yok). Bir de polis bandosu var, sabahtan başlayıp günden üç, dört kez kasabayı dolaşıyorlar. Savaş bölgesinin epeyce uzağında kalan bu kasabada şimdiye kadar herhangi bir kargaşa yaşandığını görmedim. Ama Mocoa'da çözümsüz bir gerilim havası var ve devletin kolluk güçleri bir türlü başlamayan bir isyanı bastırmak için güç kullanıyorlar. Mocoa Yolun Sonu. Polisin sonsuza kadar motosikletiyle dönüp duracağı, ne kazananın ne de kaybedenin olmadığı son nokta.

Mocoa'ya 30 mil mesafedeki Puerto Limon'a doğru devam ettim. Buraya kamyonla gelinebiliyor. Burada kafası çalışan bir Kızılderili buldum, on dakika sonra Yage elimdeydi. Ama adam Yage'yi hazırlamak istemedi çünkü bu iş Brujo'nun (hekimin) tekelinde.

Bu yaşlı ayyaş dolandırıcı gittiğimizde sıtmadan yatağa düşmüş birini iyileştirmeye çalışıyordu. (Belki de hastasının içindeki şeytani ruhu çıkarıp, bu yeni gelen Amerikalının içine sokmuştur. Bu sahneyi gördükten iki hafta sonra ben de sıtma oldum. Brujo bana yaptığı büyülerin işe yaraması

ve hastalarını iyileştirebilmesi için kafayı bulması gerektiğini söyledi. İçkinin maliyetinin yüksek olması hastaların işini belli ki zora sokuyordu keza adamın kafayı bulmak için tek seferde iki şişe içmesi gerekiyordu. Ona büyük şişe aguardiente alınca Yage'yi hazırlamayı kabul etti. Yage'nin yarısından fazlasını kendine ayırıp, kalan miktarı soğuk suyla karıştırdı böylece bitkinin herhangi bir etkisini görmemi de engellemiş oldu.

O gece rüyamda canlı, renkli bir orman ve o gün öğleden sonra gördüğüm kızıl renkli gün batımını gördüm. Ayrıca tanıdığım ama tam olarak neresi olduğunu çıkaramadığım bir şehir gördüm. Kısmen New York'a, kısmen Mexico City'e, kısmen de daha sonra göreceğim Lima'ya benziyordu. Geniş bir caddenin köşesinde duruyordum, önümden arabalar gelip geçiyordu, caddenin ilerisinde de boş, büyük bir park alanı vardı. Bu rüyaların Yage ile ilgisi olup olmadığından emin değilim. Yage aldığında ilk etapta bir şehir gördüğünü söylüyorlar.

Günü ormanda Kızılderili bir kılavuzla geçirdim. Kızılderililerin ormanda yaptıkları uzun yolculuklar esnasında kullandıkları, açlığı ve yorgunluğu gideren Yoka adlı bir bitki topladık. İşin aslı bazıları bunu yemek yemekle uğraşamayacak kadar tembel oldukları için tüketiyor.

Amazon'un üst tarafındaki ormanın koşulları, Birleşik Devletlerin orta bölgesindeki ormanlardan daha iyi. Etrafta en yaygın olan böcek kum sinekleri ve sivrisinekler, onları da böcek ilacıyla halledebiliyorsun. Putumayo'da kene ya da pire görmedim. Ağaçlar devasa, bazıları 200 fit yüksekliğinde. Bu ağaçların altında yürürken tuhaf bir sessizlik, titreşip

duran bir vızıltı duydum. Berrak su yataklarının içinden bata çıka yürüdük (orman suyu içilmez diye kim demiş? Niye içilmesin ki?)

Yoka yüksek yerlerde yetişiyor, yukarı çıkmamız saatler sürdü. Kızılderili Yoka sarmaşığını kesti ve büyük bir bıçakla kabuğunu soydu. Kabuğu soğuk suya batırdı, sonra suyu sıktı ve hazırladığı karışımı palmiye yaprağından yaptığı bardağa koyup, bana uzattı. Tadı biraz sertti ama kötü değildi. On dakika içerisinde ellerimin karıncalandığını hissettim, ayrıca amfetamin etkisine benzer bir etki yarattı ama çok sert değil. Geldiğimiz yoldan geri döndük, tam dört saat durmadan yürüdüm ve rahatlıkla bir o kadar daha yürüyebilirdim.

Puerto Limon'da bir hafta geçirdikten sonra kamyonla Puerto Umbria'ya gittim, oradan da kanoyla Puerto Assis'e geçtim. Bu kanolar yaklaşık 30 fit uzunluğunda ve motorları dış kısımda duruyor. Putumayo'da seyahat etmenin standart yöntemi bu. Motorlar çoğu zaman çalışmıyor. Bunun nedeni de insanların motorları tamir etmek için söküp, işe yaramayacağını düşündükleri parçaları çıkarmaları. Ayrıca makine yağından tasarruf etmeye çalışıyorlar dolayısıyla motorlar yanıyor.

Puerto Assis'e vardığımızda akşam on olmuştu, daha kanodan adımımı attım ki federal bir polis belgelerimi görmek istedi. Savaş bölgesinin dibindeki Villavicencio gibi yerlerden ziyade, Putumayo gibi sakin bölgelerde daha fazla kontrol yapılıyor. Putumayo'da herhangi bir durakta beş dakika beklesen gelip belgelerini kontrol ediyorlar. Belanın dışarıdan, bir yabancı kılığında geleceğine eminler- Nedenini Tanrı bilir.

Ertesi gün, soyu bozuk bir maymun ırkından geliyormuş

gibi görünen polis amiri turist kartımda bir hata buldu. Panama konsolosluğu tarih kısmına 53 yerine 52 yazmış. Bunun bir hata olduğunu izah etmeye çalıştım, zaten uçak biletlerimin, pasaportumun, faturaların tarihine baktığında rahatça anlayabilirdi ama adam kalın kafalı, aptalın tekiydi üstelik bunun farkında da değildi. Polis bagajımı aradı, silahı bulamadı ama ilaçlara el koymaya karar verdi. Daha önce bir sağlık görevlisi ilaçlara el koyacaklarına bahse girerim demişti.

İçimden gidip, sağda soldaki müştemilatları arasamza diye geçirdim.

Bana Mocoa'dan karar çıkana kadar bölgeden ayrılmamam gerektiğini söylediler. Böylece Puerto Assis'te yapacak hiçbir şeyim olmadan çakılı kaldım; gündüzleri boş boş oturup, geceleri de sarhoş geçirdim. Yage sanatçısı olarak bilinen Kofan Kızılderilileri ile bağlantı kurmak için kanoyla Rio Guaymes'e gitmeyi planlamıştım ama amir Puerto Assis'ten çıkmama izin vermiyordu.

Puerto Assis tipik bir Putumayo Nehir kasabası. Nehrin kenarında çamurlu bir cadde, birkaç mağaza, bir şarapçı, Fransisken rahiplerin çalışmadan, başkalarının parasıyla rahat bir hayat sürdürdükleri bir misyoner evi ve benim kaldığım Putumayo adlı otel.

Oteli fahişeyi andıran bir kadın işletiyordu. Kocası kırk yaşlarında güçlü, kuvvetli bir adamdı ama gözlerinde bitkin bir ifade oluşmuştu. Yedi tane kız çocukları vardı ve adamın sadece suratına bakarak asla bir oğlu olmayacağını anlayabilirdin. En azından o kadından olmaz. Kıkırdayıp duran bu kız çocukları odama girip (kapı yoktu, sadece ince bir perde) beni giyinirken, tıraş olurken ya da dişlerimi fırçalarken izli-

yorlardı. Yoksunluk sendromları başlamıştı ve ben dangalakça bir hırsızlığın kurbanıydım- ilaç çantamdaki sonda tüpü, suspansuvar ve vitamin B tabletlerim adamlardaydı.

Kasabada bir ara Amerikalı bir doğa bilimciye kılavuzluk yapmış bir oğlan vardı. Bu oğlan bölgedeki beyefendiler konusunda uzmandı. Bu tip baş belalarını Güney Amerika'nın her yerinde bulabilirsin. "Selam Joe," ya da "O.K" ya da "Düzüşmece düzüşmece!" gibi şeyler söylerler. Çoğu İspanyolca konuşmayı reddeder, böylece konuşmayı işaret diliyle sınırlamış olurlar.

Puerto Assis'in ana nehrinin kıyısında artık bank olarak kullanılan eski bir kanonun üzerinde oturuyordum. Oğlan yanıma gelip oturdu ve hayvan toplayan bir Beyefendiden bahsetmeye başladı. "Örümcek, akrep ve yılan topluyordu." Ninni gibi gelen bu teraneyi dinlerken neredeyse uyumak üzereydim ki, "Beni Amerika'ya götürecekti," dediğini duyup, kendime geldim. "Tanrım," dedim içimden, "yine o bildik cümle."

Oğlan ön dişlerinin arasındaki boşlukları göstererek gülümsedi. Biraz daha yanıma yaklaştı. Midemin kasıldığını hissedebiliyordum.

"Bende iyi bir kano var,"dedi. "Seni Guaymes'e çıkarayım mı? Oradaki tüm Kızılderilileri tanırım."

Amazon'un üst bölgesindeki en işe yaramaz kılavuza benziyordu ama "Olur,"dedim.

O gece oğlanı şarapçılardan birinin önünde gördüm. Kolunu omzuma dolayıp, "Beyefendi içeri gelin de bir şeyler için," dedi. Ardından da ellerini sırtımdan aşağıya, kıçıma doğru kaydırdı.

İçeri girdik ve barmen bitkin, bilge bakışlarla bizi izlerken sarhoş olduk. Ardından da ormana giden yolda uzun bir yürüyüşe çıktık. Yolun kenarında ay ışığının altında oturduk, dirseğini kasıklarıma dayadı ve "Beyefendi," dedi, sonraki duyduğum, "Bana ne kadar vereceksin?" oldu.

Benden otuz dolar istedi, anlaşılan o ki kendisinin Amazon'da nadir bulunan bir mal olduğunu düşünüyordu. Benim için giderek dezavantaja dönüşen koşullar altında onunla on dolar üzerinden pazarlık ettim. Bir şekilde benden yirmi dolar koparmayı başladı. Ayrıca içime giydiğim şortu da aldı (bana şortumu çıkarmamı söylediğinde, çocuğun tutkulu tiplerden olduğunu düşünmüştüm meğerse derdi donumu yürütmekmiş.)

Puerto Assis'te beş gün geçirdikten sonra kendimi köyün işe yaramaz yerlilerinden biri olarak görecek hale gelmiştim. Bu arada Mocoa'dan can sıkıcı telgraflar geliyordu. "Ohio'dan gelen yabancının durumu halledilecek." Ve nihayet, "Ohio'dan gelen yabancının Mocoa'ya dönmesine izin verilsin."

Böylece yanımda polisle nehre döndüm (teknik olarak tutukluydum). Puerto Umbria'da soğuk algınlığı ve ateş yüzünden bitkin düşmüş vaziyetteydim. Mocoa'ya Pazar günü ulaştım. Komutan orada değildi, o nedenle ikinci amir beni içinde işeyecek bir kova bile olmayan ahşap bir odaya kapattı. Eşyalarımı aramadan verdiler. Tipik Güney Amerikalı yaklaşımı. Bagajıma makineli bile saklamış olabilirdim. Aralen alıp, titreyerek battaniyenin altına girdim. Yan odadaki adamı da bazı kağıtları eksik olduğu için oraya kapatmışlardı. Bu işin ayrıntılarını hiçbir zaman anlayamadım. Bir sonraki

gün kumandan geldi, beni onun ofisine götürdüler. Benle el sıkıştı, belgelerime baktı ve açıklamamı dinledi.

"Hata olduğu ortada," dedi. "Bu adam serbest." Bu koşullarda kafası çalışan bir adamla karşılaşmak ne büyük zevk.

Otele dönüp, odama çıktım ve doktoru aradım. Ateşimi ölçüp, "Caramba!" dedi ve sıtma iğnesi vurup, kansızlık için karaciğer özü verdi. Aralen'e devam ettim. Sıtmanın sebep olduğu baş ağrıları için kodein tabletlerini kullandım yani üç gün boyunca orada öylece yatıp, zamanın çoğunu uyuyarak geçirdim.

Bogota'ya gidip, turist kartımı değiştireceğim ve buraya döneceğim. Elindeki belgeler ne denli güvenilir olursa olsun Kolombiya'da seyahat etmek zor. Hayatımda hiç bu kadar çok sayıda sinir bozucu polis görmedim. Gittiğin her yerde polise kaydını yaptırmak zorundasın. Bu affedilemez bir budalalık. Eğer aktif bir Liberal olsaydım, Puerto Assis'i silahla indirmek dışında ne yapabilirdim bilmem.

Her zamanki gibi,
William

3 Mart
Otel Nuevo Regis, Bogota

Sevgili Al:

Bogota her zamanki gibi korkunç. Birleşik Devletler Elçiliğinin yardımıyla belgeleri düzelttirdim. Turist kartımın içine ettikleri için PAA'ye dava açmayı düşünüyorum.

Bir geziye katılacağım- Doc Schindler, Kolombiyalı iki Botanikçi, Kakao Komisyonundan katır tırnağı uzmanı iki İngiliz- Putumayo'ya konvoyla döneceğim. Üçüncü kez bu kasabaya döndüğüm zaman seyahati ayrıntılarıyla yazacağım.

Her zamanki gibi
Bill

Nisan 15
Otel Nuevo Regis, Bogota

Sevgili Al:

Bogota'ya döndüm. Elimde bir kasa Yage var. Denedim ve nasıl hazırlandığını da aşağı yukarı öğrendim sayılır. Bu arada *Exposure* dergisinde fotoğrafımı görebilirsin. Ben dönerken o tarafa giden bir gazeteciyle tanıştım. Eşcinsel olduğu kesindi ama ancak bir kirli çamaşır sepeti kadar iştah açıcıydı. Çalının çırpının içinde geçen iki aydan sonra bile olmaz yani. Bu adam tüm Güney Amerika'yı bedavadan yiyip içip, seyahat ederek dolanıyor, ne zaman bir şey satın alacak olsa, "Dergide iyi tanıtım da var, kötü tanıtım da, sen hangisini istersin?" deyip, indirim yaptırtıyor. Utanmaz beleşçinin teki ama ne yaparsın, kimle konuşayım başka?

Fleşbek: Cali, Popayan ve Pasto üzerinden Mocoa'ya yaptığım seyahati aynen tekrarladım. Mocoa'nın, Schindler'in ve iki İngiliz'in moralini aynen benimki gibi bozduğunu öğrenmek ilginç geldi.

Bu seyahat boyunca kraliyetten biriymişim gibi muamele gördüm çünkü adamlar beni Teksas Petrol Şirketinden tebdili kıyafet gezen bir temsilci sandılar. (tekne bedavaydı, yemekler bedavaydı, subaylarla yemek yedim, geceyi valinin evinde geçirdim.)

Teksas Petrol Şirketi birkaç sene önce bölgede petrol aramış, bir şey bulamayınca da gitmiş. Ama Putumayo'daki herkes şirketin geri döneceğine inanıyor. İsa'nın ikinci kez geleceği gibi. Vali bana şirketin birbirinden seksen mil aralıklarla

iki benzin numunesi çıkardığını ve numunelerin aynı benzine ait olduğunu anlattı, demek ki Mocoa'nın altında seksen millik alana yayılmış bir benzin yatağı vardı. Aynı hikayeyi Doğu Teksas'ın su basmış bir bölgesinde de duymuştum; şirket orada da tarama yapmış, bir şey bulamayınca gitmişti. Sadece Teksas'ta benzin yatağı 100 mil genişliğindeydi. Bitik kasabaların ruhu da benzin yatakları gibi dünyanın her yerinde birbirine bağlı. Herhangi bir yerden bir numune alırsın ve aynı bok çıkar. Vali ayrıca Pasto'dan Mocoa'ya bir tren yolu inşa edeceklerini düşünüyor. İşin aslıysa tüm Putumayo bölgesinin tükenmenin eşiğinde olduğu. Kauçuk işi bitik, katır tırnağı kakaonun kökünü kurutuyor, savaş başladığından bu yana kök zehri para etmiyor, toprak verimsiz ve mahsul almak mümkün değil. Küçük kasabalarda kendileriyle böbürlenenlerin durumu görmezden gelen şizofrenisi. Benim, günün birinde bazı oğlanların kapının altından tünel kazıp, içeri sızacaklarını düşünmem gibi bir şey.

Sarhoş olduğum zamanlarda birkaç kez birilerine, "Bak dinle, burada petrol filan yok, şirket o yüzen çekip gitti, bir daha da dönmeyecek, anladın mı?" dedim. Ama buna inanamıyorlar.

Mocoa yakınlarında çiftliği olan bir Almanın ziyaretine gittik. İngilizler, Kızılderili bir rehberle birlikte yabani kakao aramaya gittiler. Alman'a Yage'yi sordum.

"Tabi," dedi. "Benim Kızılderililerin hepsi kullanır." Yarım saat sonra elimde yüz gram Yage sarmaşığı vardı. Ormanda zahmetli bir yolculuk yapıp, yaşlı beyaz saçlı bir tipin "seni bekliyordum oğlum," zırvalıklarına katlanmak zorunda kalmadım. Mocoa'ya on dakika mesafede yaşayan hoş bir Al-

man.

Alman ayrıca Yage'yi bölgenin yerlilerinden bir Brujo ile almam için randevu ayarladı. (O zaman nasıl hazırlanacağına dair bir fikrim yoktu)

Brujo yetmiş yaşlarında, bebek gibi pürüzsüz yüzlü bir adamdı. Eski zaman eroinmanları gibi çekingen bir nezaketi vardı. Yage randevum için sazlıktan yapılmış kulübesine gittiğimde hava kararmak üzereydi. İlk sorduğu şey yanımda şişe olup olmadığıydı. Çantamda çeyrek şişe aguardiente vardı, çıkarıp ona verdim. Büyük bir yudum alıp, yardımcısına verdi. Ben içmedim çünkü doğrudan Yage kafasına girmek istiyordum. Brujo şişeyi yanma koydu ve üzerinde bir kase duran üç bacaklı bir iskemlenin yanına çömeldi. Kasenin arkasında ahşaptan yapılmış bir mabet vardı, mabette Bakire'nin resmi, bir haç, ahşap bir put, tüyler ve kurdelelerle bağlanmış ufak paketler duruyordu. Brujo kıpırdamadan uzun zaman orada durdu. Şişeden uzun uzun bir yudum daha aldı. Kadınlar bambuyla ayrılmış kısmın arkasına geçtiler, onları bir daha görmedim. Brujo kasenin üzerine eğilip alçak sesle şarkı söylemeye başladı. "Yage Pintar," kelimesini defalarca tekrar ettiğini duydum. Elindeki küçük süpürgeyle kasenin üzerini süpürüyormuş gibi yapıp, hışırtılı sesler çıkardı. Bunu Yage'nin içine girmiş olabilecek kötü ruhları kovmak için yapıyorlar. İçkiden bir yudum daha aldı, ağzını sildi ve şarkıya devam etti. Brujo'yu aceleye getiremezsin. Nihayet kasenin üzerini açtı ve kirli kırmızı renk plastik bir bardağı sıvının içine daldırıp, bana uzattı. Sıvı yağlı ve parlak renkti. Tek seferde içtim. Mide bulantısının önceden gelen berbat tadı. Bardağı geri verdim, hekim ve yardımcısı içkiden birer

yudum aldılar.

Orada oturup, ne olacağını beklemeye başladım ve neredeyse, "yetmedi, biraz daha almam lazım," diyecektim ki aşırı doz eroin aldığım zaman aklıma geldi, iki kez başıma gelmişti ve ikisinde de eroin etkisini göstermeden hemen önce "yetmedi, biraz daha almam lazım,"demiştim.

Roy bana hapishaneden temiz çıkan ve ziyaretine gelen birinden bahsetmişti, adam neredeyse onun odasında ölecekmiş. İğneyi vurmuş ve "yetmedi," demiş, ardından da kaskatı kesilip, yere yığılmış. "Adamı sürükleyerek koridora çıkardım ve ambülans çağırdım. Ölmedi,"demişti.

İki dakika içerisinde sersemledim ve kulübe dönmeye başladı. Eter almış gibiydim ya da sanki çok sarhoşmuşum da uzanmışım ve yatak dönüyormuş gibi. Gözümün önünde mavi ışıklar çakıyordu. Kulübe eski Pasifik dönemini andıran bir görüntüye büründü, ahşap dirseklerde Paskalya Adasının Tepelerini görüyordum. Hekimin yardımcısının dışarıda beni öldürmek için beklediğinden emindim. Midem korkunç bir şiddetle bulanıyordu, dışarıya koştum, çıkarken omzumu kapıya çarptım. Şoku hissettim ama ağrı yoktu. Doğru düzgün yürüyemiyordum. Koordinasyonum yoktu. Bacaklarım kalas gibiydi. Bir ağaca yaslanıp kusmaya başladım ve çaresiz bir sefillikle yere yığıldım. Pamuk katmanlarıyla sarılmış gibi uyuşmuştum. Bu uyuşuk sersemlikten kurtulmaya çalışıyordum. Durmadan "tek istediğim buradan çıkmak," diyordum. Kontrol edemediğim mekanik bir budalalığın pençesine düşmüştüm. Hebefrenik anlamsız şeyleri tekrar edip duruyordum. Mavi bir sisin içinde larvaya benzer şeyler geçiyordu gözümün önünden, her biri de müstehcen, benle dalga geçen

çığlıklar atıyordu (daha sonra bu çığlıkların kurbağa sesi olduğunu anlayacaktım)- altı kez kusmuş olmalıyım. Mide bulantısının yarattığı spazmlarla yerde, dört ayak duruyordum. İnlemelerimi, kusma seslerimi sanki bir başkasından geliyormuş gibi duyuyordum. Bir kayanın yanına uzadım. Aradan saatler geçmiş olmalı. Hekimin başımda dikildiğini gördüm. "İçeri girmek ister misin?" Bunu gerçekten söyleyip, söylemediğini anlamak için uzun süre ona baktım. "Hayır," dedim. Omzunu silkip, gitti.

Kollarım ve bacaklarım kontrolsüzce seğiriyordu. Uyuşmuş, oduna dönmüş parmaklarımla nembutallerime uzandım. Şişeyi açıp, dört kapsülü çıkarmama on dakikamı filan almış olmalı. Seğirmeler yavaş yavaş durdu, kendimi biraz daha iyi hissediyordum, kalkıp kulübeye gittim. Mavi ışıklar hala gözümün önündeydi. Yere uzanıp, üzerime bir battaniye aldım. Sıtma nöbetindeki gibi bir ürperme vardı içimde. Birden uyku bastırdı. Ertesi gün iyiydim, sadece bitkin düşmüştüm ve mide bulantısı arada bir devam ediyordu. Brujo'nun parasını ödeyip, yürüyerek şehre döndüm.

O gün hep birlikte Puerto Assis'e gittik. Schindler Putumayo'nun on sene önce geldiği yer olmadığından, artık çok bozulduğundan şikayet edip duruyordu. "Daha önce hiç böyle bir Botanik gezisine çıkmadım. Her yer çiftlik, her yer insan. Ormana gidebilmek için millerce yürümen gerekiyor.

Schindler'in eşyalarını taşımak, ağaç kesmek ve numuneleri toplamak için yanında çalışan iki yardımcısı vardı. Adamlardan biri Vaupes bölgesindendi. Bu bölgede Yage, Putumayo Kofan yönteminden farklı bir şekilde hazırlanıyor. Putumayo'da Kızılderililer sarmaşığı sekiz inçlik parçalara

bölüyor ve kişi başı yaklaşık beş parça kullanıyor. Sarmaşıktan kestikleri parçaları taşla eziyorlar ve başka bir bitkinin yapraklarıyla birlikte kaynatıyorlar- kesin olmamakla birlikte bu bitki *ololuiqui* olarak tespit edilmiş- karışım az miktar suyla tüm gün kaynatılıyor ve yaklaşık iki onsluk bir sıvı kalıyor.

Vaupes'de ise sarmaşığın yaklaşık üç fitlik kısmından soyulan kabuk birkaç saat soğuk suda bekletiliyor, ardından su süzülüyor ve yaklaşık bir saat daha bekletiliyor. Başka bir bitki eklemiyorlar.

Yage'nin bir kısmını Vaupes yöntemiyle hazırlayarak denemeye karar verdim. Kızılderili'yle birlikte büyük bıçaklarla kabuğu soyduk (iç kısım en aktif olan yer) bu kısım yaş ve beyaz renk ama açık havaya maruz kaldığı an rengi kırmızıya dönüyor. Ev sahibinin kızları bize bakıp gülüyorlardı. Bu yaptığımız Yage hazırlama konusundaki Putumayo protokolüne kesinlikle aykırı. Mocoa'daki Brujo eğer bir kadın Yage'nin hazırlandığını görürse bunun Yage'yi hemen bozacağını ve onu içen herkesi zehirleyeceğini ya da en azından delirteceğini söyledi. Kadınlar kirli ve belli durumları var rutini işte. Bunun, kadınların kirli olduğuna dair efsanenin doğruluğunu test etmek için bir fırsat olduğunu düşündüm ve dibimde durmuş, karışıma parmağını sokan, Yage ile oynayıp, kıkırdayan yedi adet dişi yaratığa rağmen işe devam ettim.

Soğuk suyla yapılan karışımın açık kırmızı bir rengi var. O gece yaklaşık bir saatlik süre içerisinde karışımdan çeyrek miktar içtim. Mavi ışıklar ve hafif bir bulantı dışında- kusma noktasına getirmedi- etkisi otunki gibiydi. Zihinsel imgelerde canlılık, afrodizyak etkisi, aptallık ve kıkırdayıp durmak.

Aldığım doz korkuya, halüsinasyona ya da kontrol kaybına neden olmadı. Bu dozun Brujo'nun bana verdiğinin üçte biri kadar olduğunu tahmin ediyorum.

Ertesi gün Puerto Espina'ya gittik ve valinin evinde kaldık. Daha doğrusu hamaklarımızı adamın evinin üst katındaki boş odalara kurduk. Kolombiyalılarla İngilizler arasında bir gerilim oldu çünkü Kolombiyalılar sabah erken kalkmak istemiyorlardı. İngilizler de Kakao Komisyonunun birkaç "tembel Latin," tarafından sabote edildiğinden şikayet ettiler.

Her gün ormana gitmek için erkenden yola koyulmayı planlıyoruz ama Kolombiyalılar saat 11 gibi kahvaltıdan kalkıyorlar (geriye kalanlarımız bu arada sabahın sekizinden itibaren bekliyor oluyor) ardından bir rehber buluyoruz, genelde şehre yakın bir noktada çiftliği olanları tercih ediyoruz. Saat bir gibi çiftliğe varıyoruz, ardından bir saat de öğlen yemeği için bekliyoruz. Sonra Kolombiyalılar, "Ormanın uzak olduğunu söylüyorlar. Üç saat sürermiş, bugün yetişemeyiz," diyorlar ve şehre geri dönmek zorunda kalıyoruz. Kolombiyalılar yol boyunca bir sürü bitki topluyorlar. Bir gün yakın civardaki bir çiftlikten dönerken İngilizlerden biri, "karşılarına bir ot çıksın yeter, başka bir şey kıçlarında değil,"dedi.

Puerto Espina'dan uçak servisi olacaktı. Schindler ve Ben, Bogota'ya dönmeye hazırdık, gidip uçağı beklemeye başladık ama aracının ne radyosu ne de uçağın gelip gelmeyeceğini anlamak için başka bir yöntemi vardı ve bize, "burada bekleyin, güneşin içinden akan bir nehirde yüzüyormuş gibi görünen gümüş bir balık görürseniz işte o sizin uçak Catalina'dır,"dedi.

Ben de Schindler'e, "demek ki uçağı beklerken burada böyle

oturup, domino oynayarak yaşlanabiliriz, nehir her gün yükseldiğine göre, Puerto Espina'daki tüm motorlar da bozuk olduğuna göre, gitmenin bir yolu yok," dedim.

(Motorlu kanoların sahipleri tüm günü motorlarıyla oynayarak geçiriyor, parçaları ayırıp, gereksiz olduğunu düşündükleri kısımları attıkları için motorlar asla çalışmıyor. Yine de adamlarda harap haldeki motorla son bir hamle yapacak bir Rube Goldberg dehası var- ama bu nehri çıkarken geçerli, nehirden dönmek içinse motor yok, zaten çıkarken de arkadan birilerin itmesi gerekiyor.)

Elbette ilk etapta insana romantik geliyor ama beş gün Kızılderili barakalarında yatmaktan kıçına ağrılar girmeye başladığında, her gün Yoka ve iki dişli bir hayvanın tütsülenmiş pankreasına benzeyen, adı olmayan bir et yiyorsan, bir de tüm gece adamların motorla uğraşırken çıkardığı sesleri dinlemek zorundaysan işler değişiyor- motorları verandaya bağlıyorlar- "buuuuuurt spluuuuuuu....ut.....spluuuuu..... ut," gece boyunca motor bir çalışıyor bir susuyor ve derken yağmur başlıyor. Yarın nehir daha da yükselmiş olacak.

Schindler'e diyorum ki, "Bu nehirden geri dönmektense Atlantik'e gitmek daha kolay görünüyor.

O da diyor ki, "Bill, ben bu soktuğumun ülkesinde on beş sene hizmet verip dişlerimi boşuna dökmedim. Şimdi Puerto Leguizamo'ya gideceğim- orada askeri uçaklar var ve Kumandanın Latah hastası olduğunu biliyorum." (Latah Güneydoğu Asya'da görülen bir hastalık. Latah hastası kendisine dokunan ya da adıyla çağıran herhangi birinin söylediği her şeyi yapar, karşı koyamaz.)

Böylece Schindler, Puerto Leguizamo'ya gitti, ben de Pu-

erto Espina'da kalıp, Kakao Komisyonunu yakalamaya çalıştım. Her gün güya uçağı ayarlayacak olan adamı görüyordum ve her gün aynı zırvalıkları anlatıyordu. Bana boynunun arkasındaki korkunç yara izini gösterdi. "maşat," dedi. Kesin bu uçaklardan birini beklerken kafayı yiyen biri yapmıştır.

Kolombiyalılar ve komisyonun adamları San Miguel'e gittiler. Puerto Espina'da tek kaldım, yemekleri Kumandan'ın evinde yiyordum. Berbat yağlı yemekler. Günde üç kez pirinç ve bir tür muzdan yapılan kızarmış kek. Kekleri cebime sıkıştırıp, atmaya başladım. Kumandan sürekli Schindler'in bu yemeği ne çok sevdiğini anlatıp duruyordu. - (Schindler çoktan Güney Amerikalılar tayfasına karışmış. Gerçekten boku püsürü mideye indirebiliyor)- Beğenmiş miyim? "Harika," diyordum, sesim çatlayarak. O yağlı yemekleri yediğim yetmezmiş gibi bir de beğendiğimi söylemem lazım.

Kumandan Schindler'den "marihuana," üzerine bir kitap yazdığımı öğrenmiş. Zaman zaman karaciğere benzeyen donuk gözlerine şüphe düştüğünü görebiliyordum.

Önündeki muzlu kek tabağından kafasını kaldırıp, "marihuana sinir sistemini bozuyor," dedi.

Ona Vitamin B1 alınması gerektiğini söyledim, yüzüme sanki uyuşturucu avukatlığı yapmışım gibi baktı.

Vali beni pek iyi karşılamadı çünkü Kakao Komisyonuna ait benzin borularından biri bahçesine sızıyormuş.

Kakao Komisyonu ve Kolombiyalılar San Miguel'den döndüler. Birbirleriyle artık hiç konuşmuyorlar. Anlaşılan Kolombiyalılar yine bir çiftlik bulup, üç günü orada aylaklık ederek geçirmişler. Schindler de olmadığı için iki fraksiyon arasındaki tampon bölge artık bendim ve iki tarafta aslında

diğer tarafla birlikte olduğumdan şüphe ediyordu. (Kolombiyalıların birinden av tüfeğini ödünç almıştım ve Kakao Komisyonunun botuna biniyordum).

Yola, Puerto Leguizamo'ya giden nehirden devam ettik burada Kumandan bizi Putumayo'ya devam edecek bir silah gemisine bindirdi. Aslında gemide silah filan yoktu. Bence hastane gemisiydi.

Gemi pis ve paslıydı. Su sistemi çalışmıyordu, tuvalet ise bahsedilemeyecek kadar berbat durumdaydı. Zaten birileri güverteye sıçıp, kıçını bayrakla silse şaşırmazdım (Bunu 17.yüzyıl İngilizcesinin konuşulduğu bir rüyada gördüm. "İngiliz ve Fransız delegeler koridora sıçıyorlardı ve Sevil Anlaşmasını yırtıp, neşeyle kıçlarını siliyorlardı."

Puerto Leguizamo adını 1940 Peru Savaşında öne çıkan bir askerden almış. Kolombiyalılardan birine sordum, başını sallayıp, "Evet, Leguizamo savaşta bir şeyler yapmıştı,"dedi.

"Ne yapmıştı?"

"*Bir şeyler* işte."

Leguizamo selden arta kalmış gibi. Her yerde paslanmış bir takım makineler var, şehrin içinde bataklıklar görüyorsun. Bileklerine kadar çamura battığın ışıklandırılmayan sokaklar.

Şehirde mavi duvarlı şarapçıların önünde oturan beş tane fahişe var. Leguizamo'nun genç oğlanları, erkek kedilerin durağan konsantrasyonuyla kadınların etrafına toplanmış vaziyetteler. Fahişeler boğucu gecede, çıplak bir ampulün altında öylece oturmuş bekliyorlar, bangır bangır müzik çalıyor.

Puerto Leguizamo'yu dolaştıkça Yage kullanımının hem Kızılderililer hem de Beyazlar arasmda yaygın olduğunu fark ettim. Çoğu bitkiyi bahçelerinde yetiştiriyor.

Leguizamo'da bir hafta geçirdikten sonra, Villavicencio'ya gitmek için uçağa bindim, oradan da otobüsle tekrar Bogota'ya gittim.

Yani şimdi Bogota'dayım. Para gelmemiş. (anlaşılan çekim çalınmış) Alkolü üniversitede ziyaretlerine gittiğim bilim adamlarının laboratuarlarından çalmak gibi bayağı bir çareye başvurma noktasındayım.

Enstitünün hazırladığı direktiflere göre sarmaşıktan Yage alkaloiti çıkarmak kısmen de olsa kolay bir iş. Yage özüyle yaptığım deneylerim kesin bir sonuca ulaşmış değil. Mavi ışıklar yok, daha önce bahsettiğim zihinsel imgelerde keskinlik durumunu da yaşamıyorum. Afrodizyak etkileri yine hissettim. Yage özü uyku yapıyor, taze sarmaşık ise uyarıcı ve aşırı doz alırsan kasılmalara sebep olan bir zehirlenme ortaya çıkıyor.

Her gece bir kafeye gidip, bir şişe Pepsi-Cola söylüyorum ve içine laboratuar alkolümden boşaltıyorum. Bogota'da insanlar kafelerde yaşıyor. Bir sürü kafe var ve hepsi de dolu. Bogota kafe topluluğunun standart kıyafeti gabardin bir trençkot ve elbette takım elbiseyle kravat. Güney Amerikalı kıçı pantolonundan fırlasa da kravatı eksik etmez.

Bogota ufak bir şehir, herkes kılığı kıyafeti konusunda endişeli ve sorumluluk gerektiren bir işleri varmış gibi giyiniyorlar. Beyaz yakalıların takıldığı kafelerden birinde oturuyordum. Oğlanın biri geldi. Üzerinde açık gri renk, pis bir takım elbise vardı, epeyce yıpranmış haldeki kravattan vazgeçmemişti, bana İngilizce bilip, bilmediğimi sordu.

Ben de "İngilizcem akıcıdır,"dedim, masaya oturdu. Texas benzin şirketinin eski çalışanlarmdanmış. Kesinlikle eş-

cinsel, sarışın, Alman tipi var, davranışları Avrupai. Birlikte birkaç kafe dolandık. Bana birilerini gösterip, "Bak, artık beni tanımazdan geliyor, işsiz olduğum için," diyordu.

Üstü başı düzgün, davranışlarına özen gösteren bu insanlar gerçekten de onu görünce başlarını çeviriyor, hatta bazıları hesabı isteyip, masadan kalkıyordu. Bu oğlan üzerine 200 dolarlık takım da giyse yine ibne gibi görünür diye düşündüm.

Bir gece liberallerin takıldığı bir kafedeydim, içeriye Muhafazakarlardan sivil giyimli, silahlı üç adam girdi ve "Yaşasın Muhafazakarlar!" diye bağırdı. Dertleri birilerini tahrik etmekti ki çekip vurabilsinler. Aralarından orta yaşlı olanı sürekli bağırıyordu. Diğer ikisi daha genç tiplerdi, bunlar partinin gayretli oğlanlarıydı, mahallenin köşesinde takılan, kabadayılığın sınırında dolaşan oğlanlar. Dar omuzlar, yabani suratlar, gergin, kırmızı bir ten, çürük dişler. Neredeyse fazla basmakalıplardı. Genç kabadayıların hafif yaltakçı bir halleri vardı ve Limerick'de "bokun teki olduğumu kabul ediyorum," diyen oğlan gibi kendilerinden utanan bir halleri vardı.

İçerideki herkes hesabını ödedi ve "Yaşasın Muhafazakar Parti," diye bağıran ağzı bozuğu boş kafede bırakarak, çekip gitti.

Her zamanki gibi
Bill

5 Mayıs
930 Jose Leal, Lima

Sevgili Allen,

Lima, Mexico City'e o kadar benziyor ki evimi özlüyorum. Mexico benim evim ve oraya gidemiyorum. Avukatımdan bir mektup geldi- hakkımda tutuklama kararı çıkmış. Roma'dan sürgün edilmiş bir Romalı gibi hissediyorum kendimi. Biraz daha Yage toplamak için Peru ormanlarına gitmeyi planlıyorum. Birkaç haftayı Lima'da dolanarak geçireceğim.

Ekvator'u mümkün olduğunca hızlı geçtim. Ne korkunç bir yer. Tüm ulusun ileri düzeyde aşağılık kompleksine sahip olduğu ufak bir ülke.

Ekvator derlemesi: *Esmeraldas,* Türk hamamı kadar sıcak ve nemli, akbabalar ana yolun ortasında ölmüş bir domuzu yiyor ve baktığın her yerde taşaklarını kaşıyan bir Zenci görüyorsun. Her şeyi alıp, satan malum Türk elbette burada da var. Ne aldıysam beni kazıklamaya çalıştı ve tam bir saatimi bu piçle tartışarak geçirdim. Yunan nakliye gemisi ve onun kirli, ipek gömlekli, ayağı çıplak sahibi, gemi Esmeraldas'tan yedi saat geç ayrıldı.

Teknede Ekvator ormanlarını kendi aleti gibi iyi tanıyan bir adamla konuştum. Anladığım kadarıyla oraya ticaret yapmaya gidenler Auca'ya baskın yapıyorlarmış (Auca düşman bir yerli kabile. İki yılda Shell'in yirmi çalışanını ortadan kaldırmışlar.) Bu baskınlarda kaçırdıkları kadınları da seks için alıkoyuyorlarmış. Kulağa ilginç geliyor. Belki ben de bir Auca oğlanını esir alırım.

Auca'ya nasıl baskın yapıldığını ayrıntılarıyla öğrendim. Oldukça kolay. Auca evlerinden birinin iki çıkışını da tutuyorsun ve becermek istemediklerini vuruyorsun.

Manta'ya geldiğimde paspal bir herif çantalarımı açmaya başladı. Herifin arsız bir hırsız olduğunu düşünüp, sertçe ittim meğerse gümrük denetmeniymiş.

Tekne, Manta ve Guayaquil arasında, Las Playas'da bozuldu. Sahile mantar ağacından yapılmış bir salla çıktım. Yanımda genç bir oğlan ve diş fırçasıyla (seyahat ederken yanıma çok şey almam, sadece gerekli olanlar) Peru'dan buraya kadar gelmiş olmam polislerin şüphesini uyandırdığı için tutuklandım ve yaşlı, kuru suratlı bir götün önüne çıkarıldım, adamın yüzü kanserli bir kontrolün yarattığı kırışıklarla doluydu. Yanımdaki oğlanın belgeleri yoktu. Polis durmadan,

"İyi de hiç mi belgen yok?" deyip duruyordu.

Ben de yarım saat boyunca ikimizin yerine konuşup, polislere "Bakın reklamın iki türlüsü vardır, iyi reklam kötü reklam, siz hangisini istiyorsunuz?" rutinine başladım. Neticede turist kartımda işimin yazarlık olduğu yazıyor.

Guayaquil. Her sabah sokakta sigara satan çocukların bağırtıları -"Luckies," "Bakın Luckies var"- acaba yüz sene sonra da "Çok şanslı bunlar" diye bağırmaya devam edecekler mi? Her şeyin durduğuna dair kabus gibi bir korku. Burada sonsuza kadar sıkışıp kalmanın yarattığı dehşet. Bu korku bütün Güney Amerika yolculuğu boyunca peşimdeydi. Nihai kimsesizlik duygusunun yarattığı korkunç hastalıklı bir his.

Guayaquil'de "La Asia," adlı bir Çin restoranı, fahişlerin ve afyonkeşlerin takıldığı, 1890lardan kalma yerlere benzi-

yor. Yerdeki döşemelerde kanatlı karıncaların açtığı delikler var, püsküllerle süslenmiş, pis pembe lambalar. Tik ağacından yapılmış, çürük bir balkon.

Ekvator gerçekten dibe vurmuş. Bıraksınlar da Peru yönetimi ele alıp, medeniyet getirsin de insanlar biraz rahat yüzü görsün. Ekvator'da henüz kimseyle yatmadım, ayrıca eroinin herhangi bir türünü satın alabilmek mümkün değil.

Her zamanki gibi
W.Lee

P.S: Bir taksi şoförüyle tanıştım. Kendisi Pocho- Pocho-Meksikalı olup, ne Meksika'dan ne de Meksikalılardan hoşlanmayan insan tipi böyle adlandırılıyor -Adam bana Perulu olduğunu söyledi ama Perululara tahammül edemiyormuş. Ekvator ve Kolombiya'da kimse pespaye ülkelerinde bir şeylerin ters gittiğini kabul etmez. Aynen Birleşik Devletlerdeki ufak şehirlerde yaşayanlar gibi. Puerto Leguizamo'da bir subay şöyle demişti:

"Kolombiya'ya gelen insanların yüzde doksanı asla geri dönmüyor."

Muhtemelen Kolombiya'nm çekiciliğine karşı koyamadıklarını kast ediyordu. Bu durumda ben asla geri gelmeyecek yüzde onluk kısmın içindeyim.

Her zamanki gibi
Bill

12 Mayıs 1953
Lima

Sevgili Allen,

Evelyn Waugh karakterlerinin "loş, ufak bir bistro," dedikleri türden mekanları arıyorum ve bu konuda bayağı da başarılıyım. Toptancılar Pazarının -Mercado Mayorista- civarındaki barlar tıka basa oğlan dolu öyle ki caddelere taşıyorlar, hepsi de kurnaz ve Yankee doları görmeye hazır. 36 yılında Viyana'dan sonra böyle bir şey görmemiştim. Yalnız bu ufak piçler rüzgarı bile çalabilirler. Şimdiden bir kol saatimi ve on beş dolarımı kaybettim. Saat çalışmıyordu. Zaten hiç çalışan saatim olmadı.

Dün gece otele yanımda ayağı çıplak bir Kızılderili'yle gidip, kaydımı yaptırdım. Resepsiyon görevlisi ve arkadaşları bu durum karşısında epeyce şaşırıp, eğlendiler. (ABD'de ortalama bir resepsiyon görevlisinin bu durum karşısında şaşıracağını sanmam.)

Bir oğlanla tanıştım. Beraber dans edilen bir mekana gittik. Gayet iyi aydınlatılmış, etrafta ibnelerin bile olmadığı bu yerin ortasında elini doğrudan aletime attı. Ben çekindiysem de kimsenin umurunda olmadığımızı fark ettim. Ardından da cebimde çalacak bir şeyler aradı ama paramı şapkamın içine saklamıştım. Şunu anlaman lazım ki tüm bu işlerde ne kötü niyet ne de şiddet uygulanabileceğine dair bir iz var, sadece buranın rutini. Çıkıp, taksiye bindik, bana sarılıp öptü. Ardından da şefkat dolu bir kukla gibi omzumda uyuduysa da kendi evinin önüne geldiğimizde inmek için ısrar etti.

Şimdi anlaman gereken bunun ortalama *ibne olmayan* Perulu oğlan olduğu, elbette biraz çocuk suçlu kategorisine giriyor. Bu adamlarda karakter zırhı neredeyse yok. Canları nereye isterse oraya işeyip, sıçabiliyorlar. Duydukları sevgiyi ifade etmekte herhangi bir çekinceleri yok. Birbirlerinin üzerine atlayıp, el ele tutuşuyorlar. Eğer bir erkekle yatağa giriyorlarsa -ki para için hepsi bunu yapar, bundan da zevk alıyormuş gibi bir halleri oluyor. Eşcinsellik, hapishanelerde neredeyse oy birliğiyle sergilenen örneklerinin de gösterdiği gibi sadece insanın potansiyellerinden biri -ve insana dair hiçbir şey bir Güney Amerikalı için yadırgayıcı ya da şok edici değil. En iyi ihtimalle Güney Amerikalıdan bahsediyorum, bir kısmı Kızılderili, bir kısmı beyaz, bir kısmı Tanrı bilir ne olan özel bir ırk. İnsanın başta sandığı gibi Batı'ya da ait olmayan Oryantaller değiller. Güney Amerikalı başka hiçbir şeye benzemeyen özel bir şey. İspanyollar ve Katolik Kilisesi tarafından kendini ifade edilmesi engellenmiş. İhtiyacımız olan bu işi kökten halledecek yeni bir Bolivar. Sanırım Kolombiya İç Savaşı temelde bununla ilgili -Güney Amerikalı Potansiyeli ile hayattan korkan baskıcı İspanyol armadillos karakteri arasındaki temel ayrım. Kendimi hiç bu kadar bir tarafa ait hissetmemiştim ve ilk defa karşı tarafın görebildiğim bir tek iyi tarafı yok. Güney Amerika barındırdığı tüm ırkların potansiyel biçimlerini hayata geçirmesi gereken bir karışım. Beyaz kana ihtiyaçları var keza Beyaz Tanrı Efsanesini biliyorlar, peki ellerine geçen siktiğimin İspanyollarından başka ne? Yine da adamların zayıf olması avantajına sahipler. İngilizleri hayatta buradan çıkaramazlardı. Beyaz Adam'ın Ülkesi olarak bilinen vahşeti burada yaratırlardı.

Güney Amerika insanları sapkın olmaya zorlamıyor. Eşcinsel ya da uyuşturucu bağımlısı olabilir ve yine de konumunu koruyabilirsin. Özellikle de eğitimliysen ve terbiyeliysen. Burada eğitime derin bir saygı duyuluyor. Birleşik Devletlerde sapkın olmak zorundasın ya da iç karartıcı bir can sıkıntısının içinde yaşarsın. Oppenheimer gibi bir adam bile işe yaradığı için hoş görülen bir sapkın. Şüphesiz Birleşik Devletlerde tüm entelektüeller sapkın.

Geniş çaplı bir Chinatown. Sanırım burada eroin bulunabilir. Kolombiya ve Ekvatorda insanların eroinin varlığından bile haberdar değiller. Yük gemilerinde çalışan Zenciler arasında az miktar esrar kullanıyor. Kızılderililerde de Koko var ama sadece yaprak halinde kullanıyorlar.

Bu arada bu loş ışıklı, Peru bistrolarında bol miktarda kan da görürsün. Rakibinin suratına kırık bardakla vurmak standart bir uygulama. Herkes yapıyor.

Sevgiler
Bill

23 Mayıs
Lima

Sevgili Al,

Bu bölüme gördüğüm bir rüyayı da ekliyorum, uyandığımda gülüyordum-

200 dolarlık seyahat çekim geldi. Sinir iltihabı yeni geçiyor, doktor da ciğer filmi çektirdi. Önce Caqueta sıtması, sonra Esmeraldas gribi, şimdi Pisco sinir iltihabı (Pisco yerel olarak üretilen bir içki. Anlaşılan zehirli bir şey) -iltihap temizlenene kadar Lima'dan çıkamıyorum.

24 Mayıs

Sıkıcı Bölüm. Gene soyuldum. Gözlüklerim ve bir çakı. Tüm değerli şeylerimi serviste kaybettim.

Burası kleptomanyaklar ulusu. Bir eşcinsel olarak bu güne kadar yaşadıklarım arasında benim dışımda kimin ne şekilde işine yarayacağını anlayamadığım eşyaların çalınması gibi budalaca bir hırsızlığın kurbanı olmadım.

Sorun şu ki bende Peder Flanagan'ın kötü çocuk diye bir şeyin olmadığı fikrine derinden katılıyorum.

Alkolü bırakmam lazım. Ellerim o kadar titriyor ki güç bela yazıyorum. Kısa kesmek zorundayım

Sevgiler
Bill

GÖREVE BAŞLADIKTAN SONRA ROOSEVELT

Roosevelt resmen göreve başladıktan hemen sonra üzerinde Roma İmparatorunun mor renkli cübbesiyle Beyaz Saray'ın balkonuna çıktı, altın zincirle bağlanmış kör, dişsiz bir aslanın üzerindeydi, gelip randevu alsınlar diye seçmenlerini domuz çağırır gibi çağırdı. Seçmenler de domuz gibi ciyaklayıp, hırlayarak aceleyle ona doğru koştular.

Brookly Polisinin "Otuzbirci Annie," olarak tanıdığı yaşlı bir ibne Genelkurmay Başkanlığına getirildi böylece genç subaylar Pantagon'un keneflerinde ağza alınmayacak rezaletlere maruz kaldı.

Kongrenin Kütüphanesi Lizzie adlı travestiye gitti. Kadın, erkek türünü içeri girmekten men etti- dünya çapında ünlü bir filoloji profesörü Kütüphaneye girmek isterken kabadayı bir lezbiyenin ellerine düştü ve çenesi kırıldı. Kütüphane lezbiyen orjiler için tesis edildi, Lizzie orjileri Kazanılmış Bakirelerin Dini Ayinine çevirdi.

Emektar sinyalcilerden biri Dışişleri Bakanlığına getirildi ve konumunun saygınlığını hiçe sayarak Bakanlığın koridorlarında bozuk para dilendi.

Ayyaş, "Tünelci Slim," Müsteşarlık ve Protokol Başkanlığına getirildi ve İngiliz elçi, İsveç Elçiliğinde verilen bir yemekte onun "üzerine gelince," İngiltere ile diplomatik kopuş yaşandı- "üstüne gelmek" ayyaşın birinin ceplerini karıştırırken adamın uyanması demektir.

Pezevenk Lonny Özel Elçi oldu ve yanında elli "sekreterle," o aşağılık işini yapmak üzere tura çıktı.

Eğlence dünyasında ünlüleri taklit etmesiyle tanınan "Leydi Eddie," Atom Enerjisi Komisyonun başına atandı ve fizikçilerden "Atomik Çocuklar" adlı bir erkekler korosu kurdu.

Kısacası, ülkelerine sadakatle hizmet veren saçı başı ağarmış, dişi dökülmüş adamlar en ağır hakaretlerle işten atıldı- mesela: "Kovuldun yaşlı göt. Ivırını zıvırını götür burdan hadi." Hatta çoğu yaka paça ofislerinden dışarı atıldı. Ayaktakımının ve serserilerin en kepazeleri ülkenin en yüksek pozisyonlarına geldi. Bu skandal atamalardan bir kaçından bahsedecek olursak:

Hazine Bakanı: "Pantopon Mike" emektar eroin bağımlısı.

F.B.I Başkanı: Türk Hamamlarında çalışan ve ahlak normlarına uymayan masajlar yapma konusunda uzman bir adam.

Adalet Bakanı: "Vizon," adıyla bilinen bir adam, kaçak prezervatif satar, ayrıca ufak tefek dolandırıcılık işleri çevirir.

Tarım Bakanı: "Kedibalığı Luke," Alabama, Cuntville'den işe yaramaz bir serseri, yirmi yıldır afyon ruhu çekmekten baygın gezer.

İngiltere Elçisi: "Zırıltılı Wilson," yatıştırıcı haplarının parasını ayakkabıcı dükkanlarında gezinen fetişistlerden para sızdırarak çıkarır.

Posta Bakanı: "Afyon Külü" diye bilinen eski bir eroinman ve artık düşüşe geçmiş bir dolandırıcı. Bu aralar "Gözden çıkarmak," diye bilinen numarayı yapıyor- gözüne sahte bir katarakt yerleştirirsin- piyasanın en adi numarasıdır.

Yüce Divan bu kepaze ekibin çıkardığı kanunların bazı-

ları iptal edince, Roosvelt bu yüce kuruldakileri birer birer Kongrenin Tuvalet Temizlikçileri pozisyonuna indirdi, burada mor götlü bir babunla seks yapmak zorunda kalacaklardı; bu saygıdeğer, şerefli adamlar kendilerini şehvet düşkünü, öfkeli maymuna teslim ederken Roosvelt ve onun hafifmeşrep karısı ve yaltakçıları Harry Hopkins hep beraber nargileden afyon tüttürüp, bu içler acısı sahneyi kahkahalar atarak izlediler. Yargıç Blackstrap rektumundaki kanamadan dolayı oracıkta öldü ama Roosevelt gülmeye devam edip, küfredercesine, "Geldiği yerde bundan çok var,"dedi.

Kendini tutamayan Hopkins yerlerde yuvarlanıp, durmadan, "Siz beni öldürüyorsunuz, Başkan. Beni öldürüyorsunuz,"diyerek, gülüyordu.

Maymun, Yargıç Hockactonsvol'un iki kulağını da ısırıp, koparmıştı. Baş yargıç Howard P. Herringbone hemoroitini gerekçe göstererek izin istediğinde, Roosevelt, "Basura en iyi gelen şey kıçına bir maymunun aletini sokmaktır, öyle değil mi Harry?" dedi gaddarca.

"Öyle, Başkan. Ben de tek onu kullanıyorum zaten. Evet, Howard, başkanın dediğini duydun. O güve delikli kıçını şu sandalyeye daya da maymun konuğumuza biraz Güneyli misafirperverliği göster."

Ardından Roosevelt maymuna işaret edip, "ölenin," yerine Yargıç Blackstrap'i almasını söyledi.

Hopkins kahkahalara boğularak, "Bunu hiç unutmayacağım, patron,"dedi.

Maymun masanın üzerine sıçıp, işiyor, mastürbasyon yapıyor ve arada bir yargıçların üzerine atlayıp, adamları parçalıyordu. Mahkeme süreci böylece devam edip gitti.

"Belli ki yargıçlarla görüş ayrılığı yaşıyor," dedi Roosvelt, şeytani bir gülümsemeyle.

Etrafta maymun boldu, Yüce Divana da dokuz tane mor kıçlı maymun atandı. Roosevelt aldıkları kararı anlayabilen tek adam olduğu gerekçesiyle divanın başına geldi ve böylece ülkenin en yüksek kurulunun kontrolünü ele geçirmiş oldu.

Ardından da Kongrenin ve Senatonun getirdiği sınırlamaları kaldırdı. Ayrıca Senato ve Kongre binalarında bit ve diğer haşaratları temizleme işi başlattı. Elinde bir dizi eğitimli kazma vardı ve bu adamlar tek işarette binalara dalıp, itfaiye hortumları ve testerelerle ortalığın içine ediyorlardı. Ayrıca bu binalarda bitmek bilmeyen tamirat işlerine girişti. İçeride bir işçi ordusu çalışıyordu ve bu adamlar devlet adamlarının suratına tahtayla vuruyor, kafalarından aşağı erimiş zift döküyor, kafalarına çekiçle indiriyorlardı nihayet içeride yangın çıktı ve devlet adamları ya diri diri yandı ya da patlayan boruların neden olduğu selle beraber dışarı sürüklendi. Kurtulanlar işlerini yapmayıp, aylaklık ettikleri gerekçesiyle tutuklandılar ve adi serserilermiş gibi ceza evine yolandılar, serbest kaldıktan sonra da sabıkalarından dolayı işlerine geri dönemediler.

Roosevelt ağza alınmayacak kadar rezil uygulamalarına devam etti. İnsanoğlunun sahip olduğu en alçak içgüdüleri ortaya çıkarmayı hedefleyen yarışmalar düzenledi. En Aşağılık Davranış Yarışması, En Adi Numara Yarışması, Çocukları Taciz Haftası, En Yakın Arkadaşınızı Ele Verin- profesyonel muhbirler katılamıyordu- ayrıca bir de Yılın En Adi Adamı yarışması yapıldı. Başvuranlardan birkaç örnek vereyim: Büyükannesinin kıçındaki afyon fitilini çalan bir eroinman;

kadın kıyafetleri giyip, ilk cankurtaran botuna atlayan gemi kaptanı; pantolonlarının önüne yapay çük yerleştirerek insanları teşhir suçundan tutuklayan ahlak polisi.

Roosevelt insan ırkına öyle bir nefret besliyordu ki bu ırkı tanınmayacak hale getirmek istiyordu. İnsan davranışının sadece aşırı uçlarına tahammül edebiliyordu. Ortalama olan herhangi bir şey, orta yaş (orta yaşı kronolojik yaşla alakası olmayan bir durum olarak görüyordu) orta sınıf gibi şeyler canını sıkıyordu. Yaptığı ilk işlerden biri Washington'daki tüm dosyaları yakmak oldu; binlerce bürokrat dosyaların peşinden kendini ateşe attı.

Ahlaksızlığın yeni bir boyutunu arıyormuş gibi uzayın derinliklerine bakarak, "bu alet emiciler mutasyona uğradıklarına memnun olacaklar," diyordu.

18 Haziran
Otel Touriste
Tingo Maria, Peru

Sevgili Allen:

Dağdaki tatil köyleri gibi işletmesi iyi, rahat bir oteldeyim. İklim serin. Oldukça yüksek bir orman. Otelde üst sınıftan bir gurup Perulu var. Birkaç dakikada bir bir tanesi "Senyor Pinto-" diye bağırıyor (Pinto oteli işleten adam) Latin Amerikalıların mizah anlayışı böyle. Mesela bir köpeğe bakıp, "perro (köpek)" diye bağırıyorlar ve herkes gülüyor.

Kaliforniya'dan kafayı hafif yemiş bir öğretmenle tanıştım, kadın yemekleri ağzı açık çiğniyordu. Ben oradayken Başkan, Tingo Maria'ya geldi. Ne baş ağrısı ama. Saat dokuza kadar akşam yemeği vermediler, garsonla kavga ettim ve şehre gidip, yağlı bir yemek yedim.

Yarına kadar buradan kımıldayamıyorum. Yage için biriyle görüşecektim meğerse adam beş sene önce buradan taşınmış. Buradakiler, Yugoslav ve İtalyan sömürgecilerin olduğu, çiftçilikle uğraşan bir topluluk ve bir de Birleşik Devletler Point Four Deneysel Tarım Merkezi var. Gördüğüm en cansız adamlar. Çiftçilik yapılan kasabalar berbat yerler.

Burası bende durağanlık dehşeti uyandırıyor. Lokasyon hissi, sadece olduğum yerde bulunduğumu hissetmek ve başka hiçbir yer bu kadar tahammül edilemez olamaz. Ya burada yaşamak zorunda olsaydım?

H.G Wells'in *Körler Ülkesi* hikayesini okumuş muydun? Hikaye, nesillerdir kör oldukları için görme kavramını yitiren

insanların olduğu bir ülkede sıkışıp, kalmış bir adamla ilgili. Adamımız sonunda aklını kaçırır.

"İyi de anlamıyor musunuz? Ben *görebiliyorum.*

Her zamanki gibi
Bill

8 Haziran
930 Jose Leal, Lima

Sevgili Allen:

Üç günlük otobüs yolculuğundan sonra Lima'ya döndüm. Pucallpa'da son beş gün. Gitmek için bekliyordum ama yağmurdan, geçilmez yollardan ve uçak dolu olduğundan kapana sıkıştım.

Deniz kumandanı herkesin canını sıkan bir strip tease gösterisine kalkıştı. Herkes, "Tanrı aşkına çıkarma şunları," diye bağırıyordu. Derken garsona parmak attı ve sabah odasının önünden geçerken aceleyle yanıma gelip bana nasıl sertleştiğini gösterdi, "Selam, Bill," dedi. Diğer Perulular bile utandılar.

Mobilya satan bir adam vardı. Kokain işine girip, zengin olmak ve balık kuyruklu bir Cadillac sürmek istiyormuş. Tanrım. İnsanlar yapmaları gereken tek şeyin karanlık bir işe girmek olduğunu sanıyorlar, ondan sonra bir gecede zengin olacaklar. İşin karanlık ya da yasal olmasının bir şeyi değiştirmediğini, ikisinin de aynı boktan karın ağrısı olduğunu anlamıyorlar. Yaşlı Alman ise bir hazineden bahsedip duruyordu.

Budalaca konuşmaları ve aptal İspanyol esprileriyle beni deliye çeviriyorlardı. Kendimi İncil'de yabancı mahsullerin arasındaki Ruth* gibi hissettim. Amerikan edebiyatı diye bir şey olmadığını, İngiliz edebiyatının ise çok zayıf olduğunu söylediklerinde kendimi kaybettim ve İspanyol edebiyatının eski Montgomery kataloglarındaki kazık çakarak yapılmış

müştemilat evlerden farkı olmadığını söyledim. Genç bir Danimarkalıyla tanıştım ve beraber Yage aldık. Daha içer içmez kustu ve ondan sonra benden uzak durmaya başladı -muhtemelen onu zehirlemeye çalıştığımı ve hijyenik İskandinav bağırsaklarının anında verdiği tepki sayesinde kurtulduğunu düşünmüştür.

Berbat bir otobüs yolculuğu yapıp, Tingo Maria'ya geri döndüm, burada kafayı buldum ve gördüğüm en tatlı kamyon muavinin yardımıyla yatağıma çıktım.

İki gün Huanuco'da takıldım. Berbat bir çöplük burası. Vaktimi etrafta dolanıp fotoğraf çekerek geçirdim, çıplak, kuru dağları, cansız kavak ağaçlarında esen rüzgarı, generallerin ve aşk tanrılarının heykelleriyle süslenmiş küçük parkları ve özel bir Güney Amerikalı geleneğini sürdürerek koko yaprağı çiğneyen- hükümet denetim altında tuttuğu dükkanlarda satıyor-ve kesinlikle hiçbir şey yapmadan, öylece uzanan Kızılderilileri çekmeye çalışıyordum. Saat beşte bir Çin restoranında birkaç içki içtim, restoranın sahibi dişlerini karıştırıp, kitaplarıyla ilgileniyordu. Ne kadar aklı başında adamlar ve hayattan beklentileri ne kadar da az. Bana eroinman gibi geldi ama Çinlilerden asla emin olamazsın. Hepsi dışarıdan eroinmana benzer. Delinin teki içeri girdi ve uzun, anlaşılmaz bir konuşma yapmaya başladı. Gömleğinin arkasına 17, 000,000 rakamını yazdırmış, arkasını dönüp bana gösterdi. Sonra gidip restoran sahibine söylev çekmeye başladı. Adam orada oturmuş, dişini karıştırmaya devam ediyordu. Yüzünde ne yadırgama, ne şaşkınlık ne de sempati vardı. Sadece azı dişini karıştırıyor ve sık sık kürdanın ucuna bakıyordu.

Dünyanın en yüksek şehirlerinden bazılarını geçtim. Tuhaf, egzotik bir Moğol ya da Tibet görüntüsü taşıyorlar. Dehşet soğuk.

Tam üç kez "tüm yabancılar otobüsten insin,"deyip, polis kaydı yaptırdılar: pasaport numarası, yaş, meslek. Hepsi formalite. Ne şüphelendikleri var ne de bir şey sordukları. Tüm bu kayıtları ne yapıyorlar acaba? Muhtemelen tuvalet kağıdı olarak kullanıyorlar.

Lima soğuk bir çöplük ve iç karartıcı. Mercado'ya gittim. Bizim çocuklardan kimse kalmamış etrafta. Bir şeyler bulabilmek için eskiden takılmayı sevdiğim bir bara gittim, tanıdığım ya da tanımak isteyeceğim herhangi birini bulamadım, bar görünürde bir neden olmadan batakhanenin bir ucundan diğer tarafına taşınmış -garsonlar değişmiş, müzik kutusunda da dinlemek isteyeceğim türden bir şey yok- (acaba doğru barda mıyım?) -herkes gitmiş ve hiçbir yerin göbeğindeki bu yerde bir başınayım. Her geçen gece insanlar daha da çirkinleşip, aptallaşıyor, eşyalar biçimsizleşiyor, garsonlar daha da kabalaşıyor, müzik kulağı tırmalayarak sürekli devam ediyor; mekanik parçalanma ve anlamsız değişim girdabı kabusuna dönüşen, hızlandırılmış bir sinema filmi gibi.

Mercado'da, Lima'dan ayrılmadan önce tanıştığım tek bir oğlanı görebildim. Sanki aradan yıllar geçmiş gibi yaşlanmıştı (Sadece altı haftadır şehir dışındaydım). Onu ilk gördüğümde, içki içmek istememiş, çekingen bir gülümsemeyle:

"Ben hala çocuğum,"demişti.

Şimdiyse sarhoştu. Sol gözünün altında bir iz vardı. Oraya dokunup, "bıçak mı?"dedim.

Gülümsedi , "Evet,"dedi, kan çanağına dönmüş gözleri

parıl parıldı.

Birdenbire hemen Lima'dan gitmek istedim. Bu aciliyet duygusu tüm Güney Amerika yolculuğum boyunca kıçımı bırakmadı. Sürekli belli bir saatte bir yerlerde olmam gerekiyor (Guayaquil'de Peru konsolosunu ofis saatinden sonra evinden dışarı sürükledim ki vizemi alıp, bir gün erken gidebileyim)

Alelacele nereye gidiyorum böyle acaba? Randevum Talara, Tingo Maria, Pucallpa, Panama, Guatemala yoksa Mexico City'de mi? Bilmiyorum. Şu anda gitmem lazım.

Sevgiler
Bill

10 Haziran, 1953
Lima

Sevgili Allen,

Dün gece Pucallpa'dan getirdiğim son Yage karışımını da kullandım. Birleşik Devletlere götürmenin anlamı yok: birkaç gün içinde bozuluyor. Bu sabah kafam hala iyi. Olanlar şöyle:

Yage uzay zaman yolculuğu. Oda sallanıp, hareketle titreşiyor gibi. Zenci, Polonezyalı, Dağ Moğolu, Çöl Göçebesi, Yakın Doğulu birden fazla dil konuşanlar, Kızılderili-henüz rahme düşmemiş, doğmamış yeni ırklar, henüz farkına varılmamış tüm kombinasyonlar vücudunun içinden geçiyor. Göçler, çöllerden ve ormanlardan ve dağlardan geçilerek yapılan inanılmaz yolculuklar (aletinde bitkilerin filizlendiği ve büyük kabuklu hayvanların yumurtlayıp, vücudun kabuğunu parçaladığı kapalı dağ vadilerinde durağanlık ve ölüm) uskundura kanolarla Pasifik'ten Paskalya Adasına. Tüm insan potansiyellerinin engin sessiz bir pazara yayıldığı Karma Şehir.

Minareler, palmiyeler, dağlar, ormanlar. İçinde hırçın balıkların zıpladığı ağır ağır akan bir nehir, oğlanların çimenlerde uzandığı ya da gizli oyunlar oynadığı yabani otların kök saldığı bir park. Şehirde kilitli tek bir kapı yok. İsteyen istediği zaman gelip odana giriyor. Polis müdürü dişlerini karıştıran ve delinin tekinin suç ihbarında bulunmasını dinleyen bir Çinli. Çinli sık sık kürdanı ağzından çıkarıp, ucuna bakıyor. Pürüzsüz, bakır tenli hipsterlar kapı önlerinde aylaklık edi-

yorlar, yüzlerinde bir böceğin kör dinginliği var.

Önünde durdukları açık kapıların ardında, masalar, bar bölmeleri, mutfaklar, hamamlar, pirinçten yapılmış yatakların üzerinde sevişen çiftler, binlerce hamak, iğne yapan eroinmanlar, duman ve buhar katmanının içinde haşhaş içen, yemek yiyen, konuşan, duş alan, sıçan insanlar.

İnanılmaz bahislere girilen kumar masaları. Kimi zaman oyunculardan biri, insana ait olmayan, umutsuz bir çığlık atarak yerinden fırlıyor, anlıyoruz ki gençliğini yaşlı bir adama kaptırmış ya da rakibindeki Latah hastalığı artık onun. Ama bunlardan daha ciddi risklerin göze alındığı oyunlar da var. Riskin ne olduğunu sadece iki oyuncunun bildiği oyunlar.

Şehirdeki tüm evler birbirine bağlı. Yüksek dağlardaki Moğolların dumanlı kapı eşiklerinden göz kırparak baktığı, çatısı çimden evler, bambu ve tik ağacından yapılmış evler, kerpiçten, taştan ve kırmızı tuğladan yapılmış evler, Güney Pasifik ve Maori evleri, ağaçlardaki evler, nehir botlarındaki evler, tüm bir kabileyi barındıran yüz fit uzunluğunda ahşap evler, yaşlı adamların çürümüş kilimlerin üzerinde oturup ispirto ocağında yemek yaptığı ve kendi kendilerine konuştuğu, eski kutularla, paslanmış demirle dolu evler, bataklıklardan yukarıya doğru 200 fit uzayan devasa paslı demir parmaklıklar ve çok katlı platformların üzerine yığılmış, tehlikeli çöp yığınları ve boşlukta sallanan hamaklar.

Bilinmeyen yerlere bilinmeyen sebeplerden dolayı geziler düzenleniyor. Çürük iplerle bağlanmış sandalların üzerinde yabancılar geliyor, ormanın içinde tökezleyerek yürüyorlar, gözleri böcek ısırıklarından şişmiş, insanların sırayla kerpiç duvarların önüne sıçtığı ve akbabaların balık kafaları için

birbiriyle dövüştüğü Karma Şehrin rüzgarlı banliyölerinden dağ yolunu takip ederek, çatlamış kanayan ayaklarla yürüyorlar. Yanlarında sarhoş bir polis var, büyük bir halk tuvaletine kayıtlarını yaptıracak. Haklarında toplanan bilginin yazıldığı dosyalar ağaçlara çiviyle çakılıyor ve tuvalet kağıdı olarak kullanılıyor.

Tüm ülkelerin yemek kokusu Karma Şehrin üzerine sinmiş, afyon, haşhaş ve pişen Yage'nin reçine kırmızısı dumanı, ormanın, tuzlu suyun, çürüyen nehrin, kurumuş dışkıların, terin ve genital organların kokusu. Dağ flütleri ve jazz ve bebop ve tek telli Moğol enstrümanları ve Çingene ksilofonları ve Arap zurnası.

Şehirde şiddet salgını var ve akbabalar, caddelerde kimsenin aldırış etmediği cesetleri yiyor. Cenaze törenlerine ve mezarlıklara izin yok. Albinolar güneşte gözlerini kırpıştırıyor, oğlanlar ağaç dallarına tünemiş, mastürbasyon yapıyor, bilinmeyen hastalıklarla bitip, tükenmiş insanlar gelip geçenlere tükürüyor, onarı ısırıyor, suratlarına kanlı irinlerini, kabuk bağlamış yaralarını, hastalık taşıdığına inandıkları böcekleri fırlatıyorlar, tek ümitleri hastalığı birilerine bulaştırabilmek.

Ne zaman kafayı bulup sızsan, sabah bu hastalıklı, yüzsüz insanlardan biriyle uyanıyorsun, tüm geceyi hastalığını sana bulaştırmaya çalışarak geçirmiş. Oysa kimse hastalığın nasıl bulaştığını bilmiyor, hatta hastalığın bulaşıcı olup olmadığı bile bilinmiyor. Bu hastalıklı dilenciler Karma Şehrin altındaki tünellerde yaşıyor ve herhangi bir yerde karşına çıkabiliyorlar, genellikle kalabalık kafelerin zeminlerini oyup, oradan fırlıyorlar.

Etrüskler zamanından kalmış, hiçbir işe yaramayan ticaret işleriyle oyalanıyorlar, henüz işlenmemiş uyuşturucu maddelerin bağımlıları, etkisi artırılmış halüsinojen Harmin satan torbacılar, eroin tamamen bir bitkinin dinginliğine ulaşmak için alman içinde ne olduğu belirsiz bir madde, Latah'a neden olan bazı sıvılar, seyreltilmiş antibiyotikler, ömrü uzatan Titan serumu; Üçüncü Dünya Savaşının kara borsacıları, radyasyon hastalığı için ilaç satan işportacılar, paranoyak satranç oyuncularının ihlal ettiği kuralları denetleyen müfettişler, hebefrenik şizofreniyle sayısız parçaya ayrılmış ruhun her bir parçasını sigortalayanlar, hayaletlerle ilgilenen bakanlık bürokratları, henüz kurulmamış polis devletlerinin resmi görevlileri, Bang-utot[1] etkisini kusursuzlaştıran lezbiyen bir cüce, ereksiyon olup uyuyan bir düşmanı boğan bir karaciğer; orgon[2] tankı ve rahatlatıcı makineler satanlar, seçkin rüya simsarları, eroin yoksunluğundan hassaslaşmış hücrelerdeki anıları, iradenin ham maddesiyle değiş tokuş edenler; harabeye dönmüş şehirlerin toz katmanlarında bekleyen hastalıkları tedavi etmekte uzmanlaşmış doktorlar, yavaş yavaş

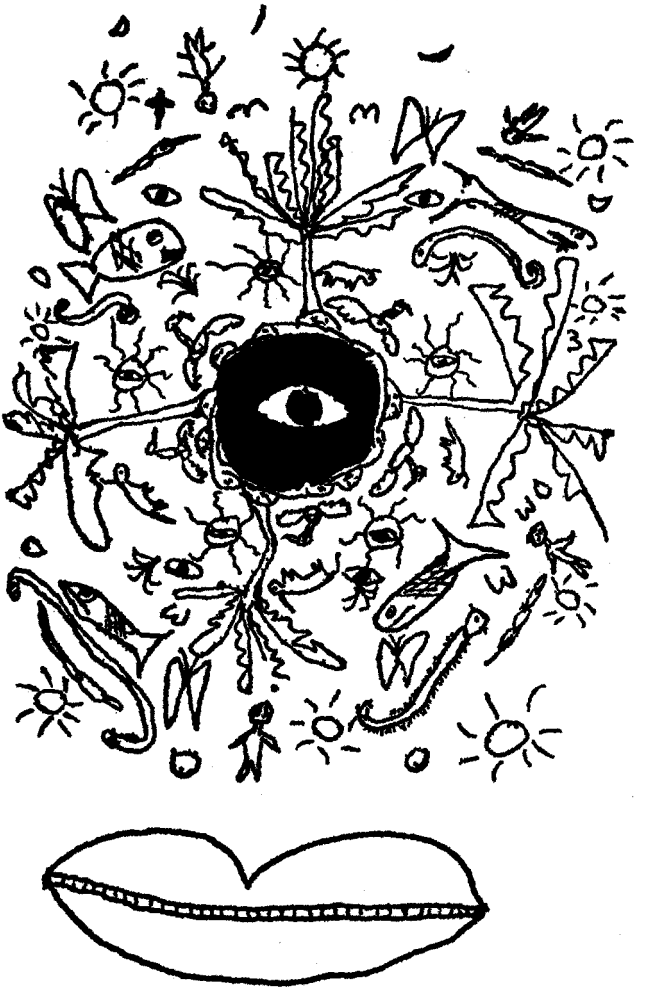
1 Bang-utot: William S.Burroughs'dan alıntılayacak olursak, "Bang-utot insanın, belirli bir neden olmadan kabus görürken ölmesidir," Burroughs kurbanların, penislerinin ereksiyon haldeyken vücutlarının içerisine girip kendilerini öldüreceklerinden korktuklarını söyler. Bu metinde penisin yerini karaciğer almıştır.

2 Orgon: Wilhelm Reich'in orgazm esnasında yayıldığını iddia ettiği kozmik enerji (insanların buna Tanrı dediğini söylemiştir) Sağlıklı bir hayat için gerekli olduğunu düşündüğü bu enerjinin atmosferden toplanarak depolanması amacıyla telefon kulübesi boyutlarında olan Orgone Enerji Akümülatörü'nü icat etti ve bu cihazın Nezle, iktidarsızlık ve kanser hastalıklarında etkili olduğunu öne sürdü. Burroughs, Reich'in bu icadından yola çıkarak kendi orgon tankını inşa etmiştir (Ayrıntı için bkz. Junky, Burroughs, Altıkırkbeş Yayın)

yüzeye çıkan gözsüz solucanların beyaz kanında toplanan virüs ve bu virüslere ev sahipliği yapacak insan bedenleri, okyanusun dibindeki ve stratosferdeki hastalıklar, laboratuarın ve atom savaşının hastalıkları, telepatik duyarlılığın ortaya çıkardıkları, ruhun kırık, çıkıkçıları.

Bilinmeyen geçmişin ve görünen geleceğin titreşen, sessiz bir uğultuda buluştuğu yer. Larva halindeki varlıklar hayat bulmayı bekliyor.

William Lee

The Great Being

Yedi Sene Sonra (1960)

10 Haziran, 1960
Estafeta Correo
Pucallpa, Peru

Sevgili Bill,

Hala Pucallpa'dayım, 46 senesinde buralarda Robert Frank ile (bizim filmin fotoğrafçısı) arkadaşlık etmiş ufak tefek, tombul bir adam olan Ramon Penadillo ile tanıştım. Ramon beni Curandero'suna (halk hekimi, iyileştiren kişi) götürdü; adama güveni sonsuz, sürekli onun insanları tedavi etmekteki doğaüstü güçlerinden bahsedip, duruyor. "Üstat,"dediği bu adam, oldukça yumuşak başlı, otuz sekiz yaşında sıradan görünüşlü bir adam. Bir önceki gece içkiyi üçümüz için hazırladı. Dün gece de tedavi için düzenli olarak yapılan törenlerden birine katıldım, Pucallpa'nın ormanlık kısmındaki bir kulübede yaklaşık otuz tane kadın ve erkekle tüm gece boyunca içtik.

İlki, Lima'da içtiğimden çok daha sertti. Ayahuasca'yı şişeye koyup, yanında götürsen de fermente olmadığı müddetçe etkisini koruyor -şişeyi iyi kapatmak lazım. Bir bardak içtim -biraz eskimiş bir karışımdı, birkaç günlük ve biraz da fermente olmuştu- arkama yaslandım ve bir saat sonra (hekimin bambu barakasının dışındaki kulübedeydim, yemeklerini burada yapıyor)- Büyük Varlık olduğunu düşündüğüm şeyi görmeye ya da hissetmeye başladım, zihnime büyük, ıslak bir vajina gibi yaklaşıyordu -bir süre daha aynı şekilde uzanmaya devam ettim, büyük siyah bir delikten gizemli bir

şeyi gözetlemek gibiydi- bu siyah deliğin etrafı ise yaratılmış her şey ile çevrelenmişti -özellikle renkli yılanlar- hepsi gerçekti.

Bu imgenin temsil ettiği şeyi, bir şekilde hissettim diyebilirim, yarattığı his çok gerçekti.

Göz, resme hayat veren hayali imge. Ayrıca vücudumda harika bir rahatlama duygusu var, mide bulantısı yok.

Bu durum iki saat boyunca aralıklarla devam etti- etkiler üç saat sonra kayboldu- fantezinin kendisi içtikten yaklaşık iki buçuk saat sonra kırk beş dakika kadar daha devam etti.

Burada Schweitzer Hastanesinin bir branşı var, başında Alman Dr. Binder bulunuyor, sığillerim için ona gittim, Ayahuasca üzerine çalışmış ve bana Schultes'in raporunu verdi (Harvard Botanical Series 1957 -bitkilerin saptanması- bu konuyla ilgili daha sonra bilgi aktaracağım) ayrıca bana nehre altı saat mesafedeki Paococha köyüne gitmemi tavsiye etti, köyün şefini tanıyormuş -hamağımı ve sivrisinek ilacımı aldım, haftaya oradaki Ayahuasquero'yu ziyaret edeceğim.

Dönüp üstada hizmetleri için 35 soles (1.50 dolar) verdim ve peyote ile LSD hakkında sorular sordum -Peyote'yi duymuş- kendisi San Martin'de okumuş bir melez (Huallaga bölgesinin üst kısmından)- bana elindeki karışımdan numune verdi- arka bahçesinde yetiştirdiği genç Ayahusca bitkisi ile beraber "Mescla," diye bilinen bir katalizör kullanıyor, bu bitki Chama Kızılderili dilinde Cahua (telaffuzu Coura) olarak biliniyor, Pucallpa'da ise Chacruna olarak adlandırılıyor. Lima Doğa Tarihi Müzesinin türlerini saptaması için

bana birkaç numune daha vereceğini söyledi. Karışımı tüm gün pişiriyor, sonra süzdüğü yaprakları ikinci kez pişiriyor. Her neyse, bu karışım aslında sır sayılmaz -sanırım Schultes bu karışımın nasıl hazırlandığını görmüş ve biliyor. Karışıma başka bitkilerin yaprakları da eklenebiliyor, onların etkisini henüz bilmiyorum. Üstada denemesi için bir kutu kodein verdim -genel olarak uyuşturucularla ilgileniyormuş gibi bir hali var- samimi bir adam ve işi ticarete dökmüyor -iyi bir tip, burada bayağı çevresi var- fiziksel tedaviler uyguluyor, uzmanlık alanı bu.

Her neyse uzatmayayım, dün geceki törene dönecek olursam- bu kez karışım tazeydi, orada hazırlandı ve tüm seremoni uygulandı- hekim emaye fincanların içine koyduğu (sana verilen fincanın plastik olduğunu hatırladım) karışımın üzerine eğilip kısık sesle şarkı söylüyordu (bir taraftan da sigara ya da pipo tüttürüyordu) ben de sigara yakıp, dumanı bana uzattığı fincana üfleyip, içtim, ilk önce bana verdi. O sırada bir yıldız kaydığını gördüm- bir Göktaşı- dolunay vardı- sonra yere uzanıp Tanrı bilir daha ne güzel şeyler göreceğim dedim ki kafamın iyi olmaya başladığını hissettim- ve derken bütün Kozmos gözümün önünde parçalandı, sanırım o güne kadar yaşadığım en güçlü ve en kötü deneyimdi- (Harlem deneyimlerini ayrı tutuyorum, bu doğal olduğu için başka. LSD Mükemmeliyetti ama beni ne bu denli derinden ne de bu kadar dehşetli biçimde ele geçirmedi)- Önce sineklerle ya da kusmakla ilgili endişelerimin budalaca olduğunu fark etmeye başladım çünkü esas mesele ölüm kalım meselesiydi- Ölüm ile yüz yüze olduğumu hissediyordum, sakallı kafatasım verandada bir paletin üzerinde ileri, geri sallanıyordu- midem

bulanmaya başladı, dışarı fırlayıp, kustum, tüm vücudum yılanlarla kaplıydı, bir Yılan Melek gibi, vücudumun etrafını çevreleyen renkli haleli yılanlar- ya da Evrenin Katledildiğinin farkına varıp, kusmaya başlayan dişleri zehirli bir Jivaro yerlisi - ölümüm yaklaşıyor- herkesin ölümü yaklaşıyor- kimse buna hazır değil- ben hazır değilim- etraftaki tüm ağaçlardan o hayalet hayvanların gürültüleri geliyor- diğerleri de evrendeki korkunç yalnızlıklarıyla kusuyor (bu tedavinin olağan bir parçası)- vücutlarında muhafaza ettikleri yaşamak istencini kusuyorlar- geri dönüp, uzandım-

Ramon yanıma yaklaştı, bir hemşire gibi özenli, iyi olup olmadığımı sordu ardından da "Bien Mareado" (İyisin, sarhoşsun?) dedi, (kendisi içmemişti, acı çekenlere yardım etmek gibi bir görevi var) "Bastante," dedim ve zihnimde giderek yoğunlaşan hayali sesleri dinlemeye devam ettim- kulübenin her tarafı, hepimizin kaderi olan ve er ya da geç hepimizi öldürecek tek gizemli bir Şey ile kurulan temasın yarattığı başkalaşımdan muzdarip hayali varlıklardan yayılan ışıkla aydınlanıyor gibiydi- Hekim şarkısını mırıldanıyor, aynı yumuşak tonda devam ediyor ve Tanrı bilir neyi temsil eden başka basit bir tona geçiyordu- bu ton benim henüz temas kuramadığım bir ilişkiye işaret ediyor gibiydi- Korkuyordum ve orada öylece uzanmış, üst üste gelen ölüm korkusu dalgalarıyla boğuşuyordum, art arda geliyorlardı öyle ki tahammül gücüm kalmamıştı, bunun bir yanılsama olduğunu varsaymam işe yaramıyordu çünkü yaşadığım şey çok gerçek ve tanıdık bir duyguydu- özellikle de can çekişmenin son anlarında olduğu gibi başımın hızla ileri, geri sallandığını ve nihayet durup, ne olduğunu ancak tanrının bileceği Kader'e

çaresizce teslim olduğunu gördüğümde- varlığım, o anda orada olduğunu bildiğim Şey ile kurduğu temasla birlikte tamamen yitip, gitmişti- nihayet hemen oracıkta ölmeyi tercih edip, her şeyi anlayabileceğime dair bir hisse kapıldım- sabah ölü bedenimi bulurlardı- sanırım bu herkesi kedere boğardı- babamı ve Peter'ı bir başlarma bırakıp gitme düşüncesine dayanamıyordum- hala ölmekten korkuyordum, o yüzden fırsatı değerlendirmeyecektim (tabi böyle bir fırsat varsa, belki de vardı)- seremoniye katılan herkes aynı sorunu yaşıyor gibiydi- içimizdeki Büyük Varlık- kustuktan sonra içeri girerken bir adam gördüm, adeta kafatasının içini x-ray ışınlarıyla tarıyordum, kefene sarılmış gibi orada büzüşüp, kalmıştı (aslmda sineklerden korunmak için yüzüne havlu örtmüştü) o da aynı Kederi ve ayrılık duygusunun acısını yaşıyordu- insanların kafasından geçenleri, onların imgelerini net bir biçimde görüyordum, siz- muhtemelen benim bildiğimden daha fazlasını biliyorsunuz, peki neden onla iletişim kurmuyorsunuz, yoksa bunu yapamıyor musunuz, yoksa benim mi gözümden kaçtı? Kibrinden dolayı yok olan melek Lucien çocuklarla birlikte yeniden doğuyor hayata- "eğer gezegenler arası bir haber gelirse, onu içine etmeden telgrafla doğru düzgün aktaran ilk ben olacağım," dedi birisi- onun karısı Francesca- bir Yılan Kadın gibiydi, tüm kadmlar (aynen tüm erkekler gibi) aynıydı-yaşamaları, yaşayan Tanrılar olmaları ve İsa gibi çarmıha gerilmenin acısını tatmaları için buraya gizemli bir biçimde yerleştirilmiş hayali yaratıklar ama ya iletişimi kaybediyorlar ve ruhları ölüyor ya da iletişim kurup, Varlık Sürecinin devamı için doğuruyorlar (kendileri bu arada ölüyor, gerçekten öyle mi?)- ve ben iletişimi kaybettim

ve bana güvenen zavallı Peter'ı- Tanrı aşkına, hayır kaybetmedim- bana yardım etmek için gelen kadınları reddetmeye devam ediyorum- bir şekilde çocuğum olacağına karar veriyorum- halüsinasyonun içinde alman karar- ama acım dinmiyor ve daha fazla acı çekeceğim düşüncesi beni çaresizliğe sürüklüyor- kendimi hala kayıp bir ruh gibi hissediyordum, etrafı yardım etmeye çalışan meleklerle çevrili kayıp bir ruh (Üstat Ramon, sen kendin Ölenlerin sıradan dünyasısın)- ve zavallı annem kim bilir ne acılar çekerek öldü- dayanamıyorum- bir daha kustum (Ramon yanıma gelip, uzandığım verandadan aşağı kusabileceğimi söyledi- oldukça dikkatli ve özenli davranıyor) Yani, bilemiyorum ki bu insanlar iyi mi?- bana *kimin* hayalini gördüğüne dikkat et dediğini hatırlıyorum- ama Tanrı biliyor ya ruhsal olarak çökmüşken kime güvenebileceğimi de bilmiyorum ve kendi Yılan benliğimin Blake'e dair mutlu hayallerine güvenmek zorundayım- yoksa hiçbir şeye güvenmeyip, yepyeni bir şeye mi girmeliyim- iyi de neye gireceğim? Ölüme? Ve o esnada- kendimi hala başkalaşımın yaklaştığının bilincindeki kayıp bir Yılan Melek gibi hissederek kusuyorum- varlığını hala tam olarak algılayamadığım bir Varlığın telepatisini hissediyorum- bütün yılan erkekler ve yılan dişilerle aynı anda iletişim içinde olduğum gerçeği benim için hala kabul edemeyeceğim kadar dehşet verici- ve ben yardım arayan kayıp bir ruhum- yavaş yavaş yoğunluk dağılmaya başladı, tinsel anlamda herhangi bir yöne hareket edebilecek durumda değilim- kime gitmem gerektiğini ya da ne aradığımı bilmiyorum- soruları soracak kişinin Üstat olduğundan da çok emin değilim- oysa gördüğüm sahnede güvenilecek mantıklı Yardımcı Ruh oydu- Ra-

mon bize kibarca eğer yanına gidip ona "üflenmek," istediğimizi söylersek, korkunun şiddetinin azalacağını söylemişti ("üflenmek," ile kast edilen ruhumuzu tedavi etmek için bize şarkı mırıldanması ve ardmdan yüzümüze duman üflemesi)- yaşadıklarımm şiddeti azalınca ayağa kalktım ve sineklerden korunmak için getirdiğim örtüyü yanıma alıp, ay ışığında Ramon ile beraber eve yürüdüm- Ramon, Ayahuasca'dan ne kadar çok almırsa, o kadar derinlere gidildiğinden – aya gidilebileceğimden, ölüleri görebileceğimden, Tanrı'yı görebileceğimden, Ağaçların Ruhlarını görebileceğimden- bahsetti.

Ama benim bir daha deneyebilecek cesaretim yok, gerçekten delirmekten korkuyorum, tamamen değişen bir evrengerçi benim için de bir gün değişmesi gerektiğini biliyorumher şey önceden planladığım gibi gerçekleşti, nehirden yukarı doğru altı saat seyahat ettim ve gelip, burada Dr.Binder'in iyi insanlar dediği bazı yerlilerle yage içtim, burada bir hafta daha bekleyeceğim ve aynı gurupla birkaç kez daha içeceğim- keşke bunu bilen birileri olsaydı, tabi eğer böyle biri varsa, kim ya da ne olduğumu bilen biri. Keşke senden haber alabilseydim. Sanırım daha uzun zaman buradayım, yani mektup yollarsan elime geçecektir- yaz.

Allen Ginsberg

Eğer buradan ayrılmam iki haftayı bulmazsa ve mektup ben gittikten sonra gelirse, mektubu bana Lima'ya gönderecekler ama ben bir an önce senden haber almak istiyorum Bill, o yüzden lütfen bir an önce yaz ve eğer mümkünse bana akıl ver. Kafayı yiyip yemediğimden emin değilim- gerçi *o*

hissettiğim bilince geçici bir yanılsama muamelesi yaparak kendimi koruyabileceğimi biliyorum, bunu yaparsam yagenin etkileri geçtiğinde Normal bilincime dönebilirim- (Haiti vodoosunun bakışını görür gibi oluyorum) ama bilincin bu neredeyse şizofrenik başkalaşımı çok ürkütücü- ayrıca bu konuda etrafımdakilerden kimle konuşabileceğimi bilememek de öyle. New York'a da biraz getirmek için birkaç ayarlama yaptım ama bunu yapmaya bile korkuyorum diyebilirim- neticede ben Hekim değilim, kendim de kayıp haldeyim ve Peter gibi başka birilerini nasıl son verebileceğimi bilmediğim bir kabusa sürüklemek istemem.

Tüm bu yazdıklarım kulağa nasıl geliyor bilmiyorum ama sen ben iyi tanırsın o yüzden çabuk yaz.

Sanırım her şey yolunda, bahsettiğim bu şeyler seni boş yere endişelendirmesin, iyi olacağım.

Sevgiler
Allen

P.S: Yaşadığım son dehşet; bu sabah kitapçıdan bu kalemi alırken, Nelson Eddy'nin eski, nostaljik "Maytime," albümünden beni çocukken sürekli ağlatan "will you love me ever?" şarkısının çaldığını duydum ve Ölümü hatırlatan bir şey gibiydi, gayet hüzünlü.

İki hafta önce Lima'da tuttuğum Eter notlarını da ekliyorum.

Eter

Şimdiye kadar Yaratılmış her şeyin

tüm duyularındaki çınlama sesi
daha önceki gibi yeniden tekrar eden
tüm kombinasyonlar

Varlığın bütün olası Kombinasyonları-
eskilerin hepsi- tüm eski Hindu,
Sabahadabadie-çoğul evrenler
Minareleri ve mehtapla aydınlanan burçları
Birbirine dolanan
Yan yana duran tumturaklı yapılar
Ya da porselen işlemeler
Var olanların hepsi-
Ve inlerde bağdaş kurup oturmuş
Beyaz saçlı bilgeler
Ormandan ya da sokaktan gelen
her müziğe kulak veren
Pazar yerinde ıslık çalan her kuşa
Saatin her vuruşunda söylemek istediğine
kulak veren
Zaman-
Hangi uyuşturucuyu aldılar
ya da hangi havayı soludular ki
Bu denli derin düşünüp
Gelip geçen her şeyi duyabiliyorlar
Peru, Lima'da
Bunu yazdığım senede, 1960'da
Hükümet Sarayının önünden
geçen bir arabanın sesini duyuyorlar mesela
Caddede gürültü yapan herhangi bir makinenin

siren seslerini duyan yaşlı bir Buda
Ve ışıkları tren istasyonuna yansıyan bir sokak lambası
Bulanık unutulmuş muhteşem
Ebediyet Medeniyetinin
Ufak limanında geriye çekilen dalgalar
Tren istasyonunun saati gece yarısını vuruyor
Ve altıncı vuruş bu beklediğim
Tek kelime yazabilmek için
Ve hatırlıyorum on ikiyi daha önce de vurduğunu
Ve bir daha vurmayacağını; ikisini de hatırlıyorum.
Ve öylece dikilip Hac'a (korkuyorum)
ve yıldızlara baktığım
Balkondan içeri dönüyorum
Gece yarısının NARGİLESİNİ düşünüyorum-
Asya'nın bilgeleri ya da İran'daki beyaz sakallı adamlar
Parşömenlerin üzerine
yumuşak mürekkeplerle yazıyorlar
Ve şehirlerinin eski zaman zillerini
gözyaşlarıyla anımsıyorlar
Var olmuş şehirler- gülen gözlerle
varlıklarını doğruluyorlar
Gördüğümüz şekliyle dünya
Erkek ve dişi, akıp gidiyor
Yıllar içinde
Daha önceden olduğu gibi
Ve muhtemelen sonsuz sayıda incileriyle
yine var olacağı gibi
Ve sonsuzluğun tüm lanet kokuları
Ve tüm eski yanlışlar

Aralarında bu yaşlı bilinç de var,
kendisini daha öncede görmüş olan-
(kulak zarımda eski çağların çıktığı gece nöbetlerinin
çekirgeninkini andıran ıslığı var)
Yazıyorum
Hiçbir şey yazıyorum
Sayfa sayfa en derin hiçlik
Eski Hebe gibi
Adonoi ya da One'ı yazdığı gibi
Hayranlık uyandırmak, para kazanmak
ya da kandırmak için yaptığı gibi

AH ÇANIN ZAMANI,
ÇAL GECE YARISINI, MİLYARINCI KEZ
YİNE DUYUYORUM!

21 Haziran 1960 Şimdiki Zaman
Gönderilmeden-önceki Zaman*
Kargo Amerikan Ekspress
İngiltere

Sevgili Allen:

Korkacak bir şey yok. Vaya adelante. Bak. Dinle. Duy. AYUASKA bilincin "Normal Bilincinden?" çok daha geçerli. Kimin "Normal Bilinci?" Neden normal bilincine dönesin? Beni gördüğüne neden şaşırdın. Benim adımlarımı takip ediyorsun. Senin yolunu biliyorum. Ve evet, o bölgeyi senin düşündüğünden daha iyi biliyorum. Benim bildiğim şeyle iletişime geçmeni defalarca söyledim. Ya dinlemedin ya da dinleyemedin. "İnsana henüz görmemiş olmadığı şeyi gösteremezsin." Brion Gysin'in Hassan Sabbah için söyledikleri. Şimdi dinliyor musun? Mektubun kopyasını koyuyorum, onu al ve satırları kes. İlk bölümü üçüncü bölümün, ikinci bölümü de dördüncü bölümün yanına koy. Şimdi yüksek sesle oku, Benim Sesimi duyacaksın. Kimin sesi? Dinle. Satırları kes ve herhangi bir şekilde yeniden birleştir. Yüksek sesle oku. Duyabiliyorum. Üstüne kafa yorma. Teori üretme. Söylediğimi yapmayı dene. Aynı şeyi kendi şiirlerinle de yap. Herhangi bir şiirle ya da düzyazı ile de yap. Dene. "Yardım," istemişsin, işte yardım, üstüne üstüne git ve şunu hep aklında tut: "hiçbir şey gerçek değil, her şey serbest." Bunlar dağların Yaşlı Adamı Hassan Sabbah'ın son sözleri.

SON SÖZLERİMİ DİNLEYİN. YERYÜZÜNÜN TÜM SENDİKA YÖNETİM KURULLARI VE HÜKÜMETLERİ. SİZE AİT OL-

MAYANI ALMAK İÇİN, DOĞMAMIŞ ÇOCUĞUN AYAĞININ ALTINDAKİ TOPRAĞI SATMAK İÇİN AYAKYOLLARINDA YAPTIĞINIZ KİRLİ ANLAŞMALARLA İKTİDAR KURUYORSUNUZ. DİNLEYİN. SÖYLEYECEKLERİM DÜNYANIN HER YERİNDEKİ İNSANLAR İÇİN GEÇERLİ. HERKES İÇİN TEKRAR EDİYORUM. KİMSE BUNUN DIŞINDA DEĞİL. BEDELİNİ ÖDEYEN HERKESE BEDAVA. ACIYA BORCUNU ÖDEYEN HERKESE BEDAVA. ZAMAN NEDEN HEPİNİZİ ÜRKÜTÜYOR? SİZİ BEDENİNİZE MAHKUM EDEN NE? SONSUZA KADAR BOKA GÖMÜLÜ MÜ KALACAKSINIZ? SONSUZA KADAR ORADA KALMAK MI İSTİYORSUNUZ? O ZAMAN HASSAN SABBAH'IN SON SÖZLERİNİ DİNLEYİN. DİNLEYİN BAKIN YA DA SONSUZA KADAR SIÇIP DURUN. SİZİ KORKUTAN NE? SÖYLEYEYİM. KELİMELER. BAŞLANGIÇTA SÖZ VARDI. HEPİNİZİ SONSUZA KADAR KORKUYA MAHKUM ETTİ. GÖMÜLDÜĞÜNÜZ YERDEN ÇIKIN. ZAMAN KELİMESİNDEN SONSUZA KADAR KURTULUN. BEDEN KELİMESİNDEN SONSUZA KADAR KURTULUN. BOK KELİMESİNDEN SONSUZA KADAR KURTULUN. KORKACAK HİÇ BİR ŞEY YOK. UZAYDA HİÇ BİR ŞEY YOK. İŞTE BUNUN TAMAMI TAMAMI TAMAMI HASSAN SABBAH. EĞER SEN BEN SENİN TÜM KELİMELERİNİ SONSUZA KADAR ORTADAN KALDIRIRSAK. VE BEN HASSAN SABBAH'IN KELİMELERİNİ DE KALDIRACAĞIM. GÖRDÜKLERİNİN ÖTESİNDE BRION GYSIN HASSAN SABBAH SESSİZ YAZININA BAK. UZAYIN YAZINI. SESSİZLİĞİN YAZINI.

BAK BAK BAK

AMIGOS MUCHACHOS A TRAVES DE TODOS SUS CIELOS VEA LA ESCRITURA SILENCIOSA DE BRION GYSIN HASSAN SABBAH. LA ESCRITURA DE SILENCIO LA ESCRITURA DE ES-

PACIO. ESO ES TODO TODO TODO HASSAN SABBAH
VEA VEA VEA

Ne zaman döneceksin-? MINUTES TO GO'da Cut Up yönteminin ne olduğu izah ediliyor. Birleşik Devletlerde de hazır sayılır. Sana bir kopyasını göndereceğim ama nereye? George Whitman, Panama'dan eski arkadaşı Silvester de Castro'yu bulmamı söyledi. Belediye senfonisi ve üniversite ile bir bağlantısı varmış. Hasta Al Vista Amigo.

En iyi dileklerimle
William Burroughs
Hassan Sabbah için
Fore! Hassan Sabbah

PS: DUYULARIYLA HAREKET EDEN HİÇ KİMSE "EVRENE" GÜVENMEYECEKTİR. İŞARETLERİN ALTINDA DURAN MİLYONLAR SAHTEKARLIĞIN SELİNE KAPILMIŞ. BİR İŞARETİN BİR PİSLİĞİN BİR MAYMUNUN BİR İNSANIN BEDELİNİ KİM ÖDEDİ? HASSAN SABBAH'TAN BAŞKA HİÇ KİMSE.

The Vomiter

Son Söz (1963)

San Francisco
28 Ağustos, 1963

İlgili kişiye,

Bu yazışma kendi şifresini çözüyor: 1960 senesinde Hekim yavaşça şarkısını mırıldanırken girdiğim Ayahuasca transında akranım kadınları ve erkekleri yardımcı melekler olarak görmüştüm. Bu görüntü, öz bilincimin ebedi korkunun yarattığı yurtsuzluk duygusundan, şu anda 1963 senesinde vücut bulan mutluluğa doğru yaşadığı başkalaşımın kehanetiydi.

Eski dostun, her zamanki gibi
Allen Ginsberg

ÖLÜYOR MUYUM, BEYFENDİİİ?

Panama üzerimize yapıştı -muhtemelen seyreltilmişti- bu rüyayı meydana getiren her şey- taşlaşmış orgazmın müşterilerini yok etti- eski arkadaşım Jones'a rastladım -berbat durumda, unutulmuş,1920'den kalma bir sinemada öksürüyordu- yatak hizmetinde hasta düşen Vodvil sesleri -Oğlanın nefesini içime çekmeye çalışırken neredeyse boğuluyordum- Panama bu işte Ahizenin diğer ucundan gelen sesinden azotlu et sızıyor- beyni yiyen kuşlar düşük frekanslı beyin dalgalarına hükmediyor -bir kartpostal bekleyen unutulmuş yurttaşlar- hepsinin kafası denizanası yemekten iyi, Beyfendiii -Panama fotoğraf kasabası- eroinin ölü kartpostalı-.

Hüzünlü elim zamanın izinde geriye doğru gidiyor -rehin bırakılmış genital organlar eski donuna kadar soyup aldılar- ekrandaki kısa boylu çocuk içliklerime bakıp gülüyor -Puerto Asis'in karanlık sokaklarının fısıltısı- Beyefendi köyün serserisine gülümsüyor -telgrafla birlikte sifonu çekilen orgazm: "Johnny indir pantolonunu"- (o bitik yaz mevsiminin garaja sinmiş kokusu -çelik borulara dolanan sarmaşıklar- çıplak ayaklarımla köpek dışkısının içindeyim)

Panama Las Palmas'tan David'e kafur kokusu kaynayan afyon ruhunun tatlı kokusuyla üzerimize yapıştı -tüm ülkeyi patlattı adam- 1910 Panama aynaları eczanelerde mühür altında -havluya kustu, soğuk kahveye yansıyan sabah ışığı-.

Eroin başımın etini yemeye devam ediyor: "Doğu St. Louis'de kafayı buldum, el pençe geleceğini biliyordum -bir

müptezel her zaman sünger gibi ve çürümüştür- hayatını biliyorum -orada dört gün eroin yoksunluğundan yattım.

Bayat kahvaltı masası- sinsi kedi gülüşü- odada onun hastalığının acı ve ölüm kokusu- Panama'dan üç hatıra fotoğrafı- eski bir arkadaşım gelip, tüm gün kaldı -"daha fazlasına ihtiyacım var," cümlesiyle tükenmiş suratı- Bunu Yeni Dünya'da fark ettim -"Benle geliyor musun Beyfendiii?"

Burada sıkıştım kaldım -gökkuşağı renginde lagünler, bataklık delta, gaz lambalarının alevleri- kömür gazı dumanlarının içinde "Luckiess, çok şanslı bunlar!" diye bağıracaklar, yüz sene sonra bile -Ekvator'un üzerine kurulmuş tik ağacından çürük bir balkon.

"Brujo özel bir şarkı mırıldanmaya başladı -eterle bayılıp, büzüşmüş bir kafatasının gözlerinin içine gitmek gibiydi- uyuştum, pamuk katmanları ile kaplıyım - bu uyuşuk sersemlik halinden kurtulmak için sarf ettiğim son çabayı anlayıp anlamadığını bilmiyorum- İstediğim tek şey buradan çıkmak -Acele et lütfen- Beni ele geçirdi -Bu tip bir keşif gezisine çıkılmadan önce kaç plan yapıldı?- Manzaralı demiryolları -şarap sarhoşluğuyla ölüyorum- gözümün önünde ışıklar çakıyor senin sesin hattın ucunda."

Sızlayıp duran Panama vücutlarımıza yapıştı -Chico'nun Barına girdim, romu beklerken 1920'lerden kalma bir filmde gibiyim- "Tabutuma çivi çakıyorum" -beyni yiyen kuşlar "aldatan kalbini," kontrol ediyor- ölü kartpostal unutulmuş bir yeri bekliyor -1920 yapımı filmin ışıkları- sıradan ergenler özel G.I sürecine girdiler -oğlanın çıplak vücudunda akşam ışıkları- uyurken de dokunmak için uğraşmaya devam etti -"Eski fotoğraf hileleri Johnny'i bekliyor- İşte Meksika me-

zarlığı". Deniz kenarında kırmızı beyaz çizgili tişörtü olan bir oğlanla tanıştım- mor günbatımında P.G kasabası -oğlan eskimiş iç çamaşırını çıkarıp, sertleştiğini gösterdi- demir çatıya düşen ılık yağmur -tavandan sarkan fanın altında yatakta hizmet vermek için çıplak bekliyordu- birbirine dokunan gövdelerden elektrik kontağı kıvılcımları çıkıyor -fan ergenin yıkanan tişörtünden gelen genç ereksiyon kokusunu saçıyor- boğuk seslerde kan kokusu ve hattın sonu -Burası Panama- kauçuk adalarında, siyah renkli lagünlerde ve unutulmuş bir yeri bekleyen balıkçılar mekanında gezinen hüzünlü bir film -tavandaki fan fosilleşmiş bir batakhaneyi silip süpürüyor- eski fotoğraf hileleri neşelerini yerine getiriyor.

"Ölüyor muyum beyfendiii?"

Gözümün önünde ışıklar çıplak ve kasvetli -uykuda çürümüş gün batımı rüzgarı -tentenin sallanıp durduğu Panama fotoğrafında ölümün çürümüşlüğü.

William Burroughs

EKLER

EK BÖLÜM 1

Burroughs'un Haziran 1953 tarihli "Yage," el yazmasından.

Puerto Leguizamo civarında yaptığım araştırmalar esnasında Yage kullanımının hem Kızılderililer hem de beyazlar arasında çok yaygın olduğunu öğrendim. Neredeyse herkes bitkiyi arka bahçesinde yetiştiriyor. Kaynatarak hazırlıyorlar.

Leguizamo'da bir hafta geçirdikten sonra uçakla Bogota'ya döndüm. Para yoktu -anlaşılan çekim postada çalınmış. Bir hafta boyunca beş parasızdım ve alkolümü, ziyaret ettiğim bilim adamlarının çalıştığı üniversite laboratuarından yürütmek gibi rezilce işler yapacak kadar alçaldım. Yage alkolitlerini ayrıştırmak nispeten kolay. Ana alkolit olan Yageina kahverengi, tüylü bir toz. Saf malzemeden yarım gram elde edebilmek için yaklaşık bir buçuk kilo sarmaşık gerekiyor. Putumayo'da doz yaklaşık bir gram Yageina ya da ölümcül dozun yarısı diyelim. Herhangi bir uyuşturucunun ölümcül dozunun yarısını kullanmak, kullanıcının duyarlılık düzeyine pek de pay bırakmamak demek. Mesela bir buçuk granül morfin hastaların kayda değer bir kısmının ölümüne sebebiyet verebilir.

Saf yage ile yaptığım deneylerde kesin sonuçlara ulaşabilmiş değilim. Mavi ışıklar görmedim ya da herkesin bahsettiği gibi zihinsel imgelerde keskinlik yaşamadım. Ama afrodizyak etkisini hissettim.

Son deneyimimin ışığında bu bölümü yeniden gözden geçirdim. Halüsinasyon etkisinin ortaya çıkabilmesi için Palicourea Sp. Rubiaceae olarak saptadığım bazı başka bitkilerin de karışıma eklenmesi şart.

Yage aramaya başladığımda, aklımda beyazların bilmediği sırlara vakıf olduklarını düşündüğüm yerli hekimler vardı. Ancak sır sandığımız çoğu şeyin Hekimlerin sahtekarlığından başka bir şey olmadığını anladım. Bu işi tekellerinde tutmak için insanları aldatıyorlar, tek dertleri milletin karışımı kendi başına hazırlamasına engel olmak. Kolombiya'dan Bolivya'ya Amazon Bölgesindeki tüm Kızılderililer ve beyazların çoğu Yage sarmaşığını biliyor. Hekimler Yage'yi sadece kendilerinin hazırlayabildiğini iddia ediyorlar, karışıma adını söylemedikleri iki bitki daha koyulması gerekiyor, Hekimin karışımın üzerine eğilerek şarkısını mırıldanması, sonra içine tükürüp, süpürgeyle üzerinde sallaması gerekiyor yoksa Yage olmaz. Ayrıca tüm bu hazırlıklar yapılırken herhangi bir kadın göz ucuyla bile görse Yage hemen orada zehre dönüşüyormuş.

Gerçek şu ki Yage, Yage'dir ve elinde yeterince sarmaşığı olan herkes tarafından aşağı yukarı bir saat içerisinde hazırlanabilir. Bir kişilik malzeme hazırlamak için kullanılan miktar şaşırtıcı. Sarmaşıktan yaklaşık bir buçuk kilo gerekiyor ya da bir avuç dolusu, kabuğu soyulmuş öz. Hazırlamak için iki yöntem var. Putumayo'dan Kofanlar -kendileri Yage sanatçısı olarak biliniyor- kişi başı yaklaşık bir buçuk kilo sarmaşığı tüm gün kaynatıyorlar, sarmaşığın üstünü kapatacak kadar su koyuyorlar. Sonuçta koyu renkli, yağlı sıvıdan yaklaşık iki ons kalıyor. Bu oldukça güçlü bir doz- ölümcül dozun yarısı-

ama bölgede kullanılan standart miktar bu ve adamların aklına nedense bu miktardan daha az almak ya da yavaş yavaş tüketmek gelmiyor. Kızılderililer böyle işte. Her işi belli bir düzende yapıyorlar ve bu düzeni doğası gereği değiştirilemez bir şey olarak düşünüyorlar.

Diğer yöntemde ise sadece bitkinin özü kullanılıyor -iç kısmın bitkinin en etkin kısmı olduğu düşünülüyor. Bitkinin dış kısmı bıçakla soyuluyor ve havayla temas eder etmez kırmızı bir renk alıyor. Bir kişilik doz için dört parça bitkinin sekiz ya da on inç uzunluğunda kesilmesi gerekiyor. Soyulan kısım birkaç saat soğuk suda bekletiliyor, ardından su süzülüyor ve bir saat daha bekletiliyor. Sanırım bu yöntemle elde edilen miktar kaynatma yöntemiyle elde edilenin üçte biri kadar. Miktarın az olması ve daha yavaş tüketilmesi bitkinin etkisini azaltıyor. Bu miktarda Yage aldığım zamanlar ne kaygı yaşadım ne de halüsinasyon gördüm.

Özetleyecek olursam: Yage, Amazon'un her yerinde bulunabilen, hızlı büyüyen bir bitki ve anladığım kadarıyla Ekvator'un sahil bölgelerinde de yaygın. Gerçi bu bilgiyi henüz kendim teyit etmiş değilim ve Güney Amerika'da temel kurallardan biri gözünle görmediğin şeye inanmaman. Sarmaşık 40 fit kadar uzayabiliyor, çapı da üç, dört inç civarında.

Yage'nin etkisi esrar gibi. Yeni bir uyuşturucu olarak sınıflandıramam. Ama Yage'nin kendine has özellikleri var: etkisi dozajla doğru orantılı olarak değişiyor. Bir granülün sekizde biri oranında morfin aldığında hafif de olsa eroin etkisi hissedersin. Yage karışımından dörtte bir oranında aldığında hiçbir şey hissetmezsin. Karışımın tamamını alırsan esrar etkisi yapar ama aynı zamanda mavi ışıklar görürsün, ürperme

gelir, miden bulanır ve koordinasyonu kaybedersin. Kaynatılmış karışımın tamamını alırsan paranoid yanılsamalar ve halüsinasyonlar başlar, miden berbat bir biçimde bulanır ve koordinasyonu tamamen kaybedersin. Bu dozun kondisyonu iyi olmayan birini öldüreceğinden eminim. Ben gelmeden iki ay önce, Mocoa'da adamın biri bu dozda Yage aldığı için ölmüş.

Yage'nin telepatik yetenekleri arttırıp, arttırmadığına dair bir şey söyleyemiyorum. Bölgedeki beyazlar ve Kızılderililer öyle olduğuna inanıyor. "Orada Yage'den kafamız iyi olmuş, telepatik bir halde uzanıyorduk," diyorlar. Başkalarıyla beraber tükettiğin her uyuşturucu ortak empati duygusunun gelişmesini sağlar. Eroin mahrumiyeti yaşayan birinin ne hissettiğini anlamam için onunla aynı dili konuşmam gerekmez, zaten sormam da gerekmez.

Bitkiye karşı tolerans çok çabuk gelişiyor. Yoksunluk sendromu yok.

EK BÖLÜM 2

Burroughs'un Ginsberg'e Mektubu, 9 Haziran, 1953
(9 Haziran, 1953 Lima)

Sevgili Allen,

Şehirdeki hastalıklı dilenciler üzerine birkaç ekleme daha.

"Bilinmeyen hastalıkların eritip, bitirdiği dilenciler yoldan gelen geçenlerin üzerine atlayıp, caddenin ortasında arkadan becermeye çalışıyorlar, irinlerini, iltihaplarını üzerlerine atıp, hastalık taşıdığından şüphe edilen böcek türlerini fırlatıyorlar, tüm bunları birilerine hastalık bulaştırabilmek umuduyla yapıyorlar...

Yaratıcı bir Cüzamlı çürüyen bacağını balla kaplayıp, karınca yuvalarının yanına oturarak insanları sadaka vermek için kışkırtıyor. Sokak köşelerinde kendilerine sıcak asitle lavman yapanlar ya da kurumuş, simsiyah parmaklarını ya da genital organlarını koparıp, hediyelik eşya diye satanlar var. Nefesinin kokusuyla insanı mide bulantısından öldürebileceği söylenen ünlü bir dilenci var. Sadece dudaklarını hafif aralayıp, tehditkar bir havayla tıslıyor ve o sırada önünden geçen kişi elindekini, avucundakini ona bırakıyor. Hastalıklı dilenciler şehrin altındaki bir tünelde yaşıyorlar ve herhangi bir yerde karşına çıkabiliyorlar, genellikle kalabalık kafelerin zemin altlarından fırlıyorlar.

En çok Kabuk diye bilinen hastalıktan korkuluyor. Bir yengeç ya da kırkayak insanların vücutlarının içinde yumurt-

luyor ve nihayet vücudun bir yerini yararak dışarı çıkıyor. Hayvanın çıktığı yer karantinaya alınıyor ve işgalciden en iyi şekilde kurtulmaya çalışıyorlar ama sekiz ay içinde bir kırkayakla yaşayan kişi herhalde kendi bedenini bırakıp, başka yere gitmek ister. Ayrıca yumurtlamaya yakın dönemlerde kırkayağın derinin içinde gezdiğini de görebiliyorsun, bu o denli mide bulandırıcı bir sahne ki görüntüye şahit olanların çok az bir kısmı kendini toparlayabiliyor. Ürpertici bir uyuşukluğa kapılıyor ve hareketsizlikten ölüyorlar.

Sanki bir kırkayak yumurtası görmüşüm gibi hissediyorum. Bitkin, hareketsiz. Toplanmam gerektiği düşüncesi bile beni dehşete düşürüyor. Ülkenin kuzeyinde, benim de geçmem gereken kısımda gizemli bir veba baş göstermiş. İnsanlar sinek gibi ölüyor. Kimsenin hastalığın ne olduğuna ya da nasıl bulaştığına dair bir fikri yok polyo ya da menenjit virüsü gibi bir şeye benziyor. Son birkaç gün içerisinde yüz kişi komaya girmiş, yirmi beş kişi de ölmüş. Görüşmek üzere.

Her zamanki gibi
Willy Lee
Bill

EK BÖLÜM 3

Burroughs'un Aralık 1953 tarihli "Yage" el yazmasından

24 Mayıs (1953)

Lima

Sevgili Jean,

Oturmuş enfeksiyonun geçmesini bekliyorum. Gayet can sıkıcı.

Yage için bağlantı kurdum. Putumayo'da beni Texas Petrol Şirketinden gelmiş, tebdili kıyafet gezen biri sandıkları için subayların ofislerinde yemek yedim, valinin evinde uyudum, yemekler bedavaydı, tekne yolculukları bedavaydı, uçak biletleri bedavaydı.

Yage bölgede yaygın olarak kullanılıyor ve herhangi bir yerde bulunabiliyor. Cotter boktan herifin teki çıktı, birileri için bir şey yapmak adamı derinden incitiyor, kendi başıma olsam on dakika içinde maymunların kıçında bile Yage bulabilirdim.

Yage'yi ilk aldığımda, büyücü doktor aşırı doz verdiği için neredeyse havale geçirerek ölüyordum, üstelik yanımda o ayyaş boktan büyücü doktordan başkası yoktu. Eğer yanımda antidepresanlar olmasaydı muhtemelen şu ölümlü gövdeyi Putumayo'da bırakacaktım. Yage'den aşırı doz aldığından korkunç şeyler yaşıyorsun. Bilinç kayboluyor, halüsinasyonlar başlıyor ve mide bulantısı adamı enkaza çeviriyor. Küçük dozlarda aldığındaysa etkisi esrarınkine benziyor. Te-

lepati mi? Bütün beyazlar ve Kızılderililer böyle bir şey olduğuna inanıyor.

"Orada kafamız Yage'den iyi olmuş, telepatik bir halde uzanıyorduk," diyorlar.

Gerçek şu ki Amazon havzasının her yerine bok bulaşmış. Bölgenin temel kurallarından biri gözünle görmediğine inanma. Bunu bana yaşlı bir gerilla söyledi. Mesela, Putumayo'ya atanmış Peru asıllı bir belediye başkanı ormanda 75 fit uzunluğunda anakonda yılanları olduğunu söyledi -anakondaların 30 fitten daha fazla uzayabileceklerine dair bile şüphem var. 75 fit uzunluğunda bir canavar açlıktan ölürdü. Bölgedeki yiyecek durumunu biliyorsun. Putumayo'da *Exposure* dergisinden bir gazeteci ile tanıştım.

Amazon bölgesinin her tarafı insanlarla dolup taşıyor. Bu arada, Amazon'dan Atlantik'e gitmenin kısa bir yolu yok. Buharlı gemi tek yol. Güney Amerika'nm en iyi insanları Kızılderililer. Birlikte olduğum oğlanlar arasında sadece Kızılderili olan benden bir şey çalmaya kalkışmadı. Bir sonraki gezimde eşcinselliğin yaygın olduğu kabileleri keşfetmeyi planlıyorum.

Lütfen yaz artık. Senden beş aydır haber almadım.

Her zamanki gibi

P.S. Liberaller Muhafazakarlara karşı. Muhafazakarlar çirkin, boktan herifler. Tüm yakışıklı oğlanlar ve bütün Kızılderililer Liberal. Benim de öyle olduğumu söylemeye herhalde gerek yok. Peru ormanına hızlıca göz atmayı planlıyorum.

EK BÖLÜM 4

Burroughs'un Ocak 1956 "Yagé Makalesi," adlı el yazmasından
Alınma tarihi 3 Ocak, 56

Başlangıç (II)
YAGÉ MAKALE TASLAĞI

"Evet Putumayo'da bir sürü tuhaf şey var."

Güney Amerika'da olayları akışına bırakmanın nasıl söylendiğini öğrenmeye çalışıyordum. *Manana* kelimesi sadece işleri sebepsiz yere ertelemek ya da tembellik anlamına gelmiyor. Doğru zaman gelene kadar beklemek anlamına geliyor.

Esas soruyu en sona saklamayı da öğrendim. Güney Amerika'da böyle yapıyorlar, tam gidecekken, "Bu arada..." diyorsun ve ziyaretinin asıl amacından bahsediyorsun. Zaten doğrusu da bu değil mi? Ne diye kendi ihtiyaçlarından dolayı başkasını zorlayasın ki, önce oturup bir konuşmak lazım, hem o arada belki senin de karşıdaki için yapabileceğin bir şeyler olduğunu anlarsın.

Ev sahibim Alman'dı ama Güney Amerika'da otuz sene geçirmiş...o nedenle ona Güney Amerikalıların tarzında yaklaştım, zaten bu tarz benim tabiatıma da uygun.

Oda kitapla doluydu ve iki tane de elektrikli ısıtıcı vardı, Kolombiya'da gördüğüm ilk ısıtıcı. Karşımda oturan adam

mavi ipekten bir sabahlık giymişti. Koltuğuna gömülmüş, ayaklarını da deri bir pufun üzerine uzatmıştı. Bir morfin bağımlısının ince, sarkık ağzına sahipti. Yüzünde hastalık ve ölüm vardı. Tansiyonu yüksek, böbrekleri kötü durumda, kalbi zayıf. Sağlığından bahsediyordu.

"Buradaki doktorlardan biri tansiyonumu düşürmek için iyot iğnesi verdi ve tüm metabolizmamı alt üst etti. Tuzlu bir şey yediğimde ayaklarım böyle şişiyor..."eliyle ayağının nasıl şiştiğini gösterdi. "Üstelik ben çivi gibi bir adamdım!"dedi hüzünle.

Mayo Brothers Klinik'te tedavi görmek için Birleşik Devletlere gitmekten, Costa Rica'ya taşınmaktan filan bahsetti.

Başımı sallayarak dinliyor, konunun yeniden Putumayo'ya gelmesini bekliyordum.

Kolombiya'ya yaptığım seyahatin amacı Amazon Yerlileri tarafından kullanılan bir sarmaşık hakkında öğrenebileceğim her şeyi öğrenmekti. Bu sarmaşığın bilimsel adı *Banisteria Caapi*. Bitki Amazon havzasının her tarafında kullanıldığı için Kızılderililer tarafından bir dizi farklı isimle anılıyor. Putumayo'da adı yagé. Diğer isimleri arasında *ayahuasca, pilde, nepi, nateema* (bu ismi Ekvator'un Jivaro yerlileri kullanıyor) var. Ben Putumayo bölgesinden başlamaya karar verdim çünkü burada Yagé'ye ulaşmak oldukça kolay ayrıca bölgedeki Kofan yerlilerinin Yagé'yi olukça etkili hazırladıkları biliniyor.

Birleşik Devletlerden ayrılmadan önce konu hakkında bulabildiğim her şeyi okudum ama çok fazla bir şey yoktu ayrıca yazılanlar birbiri ile çelişkiliyi ve çok da net değildi.

Kızılderililer Yagé'yi Ruhun Sarmaşığı olarak da adlan-

dırıyor ve bu bitki onların hekimleri tarafından psişik yeteneklerini güçlendirmek için kullanılıyor. Yage aldıktan sonra kayıp ya da çalınmış eşyaların yerini söyleyebildikleri, başkalarının düşüncelerini okuyabildikleri, hastalıkları teşhis edebildikleri, geleceği görebildikleri ve uzak mesafedeki olaylarla ve nesnelerle ilgili bilgi verebildikleri iddia ediliyor. 1923 senesinde *Caapi* sarmaşığından iki alkaloiti ayrıştıran eczacı Cardenas bu bitkinin psişik özelliklerinden o kadar çok etkilenmiş ki alkaloitlerden birine *Telepathine* adını vermiş. *Telepathine*, Kuzey Afrika ve Akdeniz bölgesinde yetişen *Perganum Harmala* bitkisinin etken maddesi olan *Harmaline* ile aynı kimyasal yapıya sahip ancak *Harmala* ve *Banisteria Caapi* arasında botanik bir bağlantı yok.

Jorge Barragan tarafmdan yazılan *Yagé, A Marvelous Plant* adlı kitapçıkta Yagé özünün nasıl çıkarılabileceğine ve alkaloitlerin nasıl ayrıştırılabileceğine dair direktifler var. Kitapta ayrıca Yagé'nin psişik yeti kazandırdığını doğrulayan bir dizi anekdot var: "Yagé aldım ve o gece rüyamda büyük halamın Rio Bamba'da öldüğünü gördüm. İki gün sonra gerçekten de halamın rüyayı gördüğüm gece öldüğünü öğrendim," gibi.

Narkotiklere karşı özel bir ilgim var. Meksika'da Kızılderililerle birlikte Peyote aldım, Fas'ta haşhaş içtim, kokain, afyon, yatıştırıcı, amfetamin kullandım ve aşırı dozun sebep olduğu uyuşturucu psikozunun ne olduğunu bilirim. Henüz kullanmadığım bir uyuşturucuyu diğerleri ile kıyaslayıp, değerlendirecek ve sınıflandıracak kadar konuya vakıfım.

Telepati, olayları önceden görme, duru görü, Rhine, Warcollier ve diğerlerinin üzerinde araştırma yaptığı ESP/ altıncı his gibi fenomenlerle ilgileniyorum ve düşünce transferi ile

ilgili deneyler yaptım. Dolayısıyla Yagé ile ilgilenmemin iki sebebi vardı.

Alman yine konuşmaya başlamıştı:

"Putumayo'da bir böcek var...adını unuttum, büyük çekirgeye benziyor(...)"

EK BÖLÜM 5

Burroughs'un Mart 1956 tarihli "Yagé Makalesi," el yazmasından

Yagé

Grand Central'da tren beklerken *True* adlı şu erkek dergilerinden birini aldım ve Amazon Kızılderilileri tarafından kullanılan *yagé* ya da *ayahuasca* adı ile bilinen heyecan verici bir uyuşturucuya dair yazılmış makaleyi okudum:

"Amazon Havzasındaki Kızılderililer tarafından kullanılan ve *yagé, ayahuasca, pilde, nateema* adlarıyla bilinen gizemli uyuşturucunun kullanıcıları transa geçirdiği ve bu durumdayken başkalarının düşüncelerini okuyabildikleri, kayıp ya da çalınmış eşyaların yerini tespit edebildikleri, modern bilimi şaşkına çeviren hastalıklara çözüm bulabildikleri ve geleceği görebildikleri söyleniyor. Bu uyuşturucuya atfedilen en önemli özelliklerden biri, ormanda yaşayan yerlilere hiç görmedikleri ya da adını bile duymadıkları şehirleri ya da mekanları detaylı bir biçimde betimleme yeteneği kazandırması. Danimarkalı bir kaşif, yagé etkisi altındaki bir hekimin Copenhagen'da iş merkezlerinin bulunduğu bölgeyi ayrıntılı bir biçimde tarif ettiğini, hatta bölgedeki sokak adalarını bile söylediğini oysa normal koşullarda bu adamın tamamen cahil biri olduğunu ifade ediyor.

Kolomibiya Deniz Kuvvetlerinden Albay Frijoles Barbas-

co de Carne şöyle bir hikaye anlatıyor: "O dönemde Candiru ormanlık bölgedeki ileri karakol mevkiine atanmıştım, bu bölge adını yılan balığına benzeyen, ufak bir balıktan alır. Bu korkunç balık insanın en mahrem yerlerine girer ve zehirli kancalarıyla olduğu yere yapışıp, ince zarları yiyerek beslenir.

"Büyük halam o dönemde ciddi bir hastalık geçiriyordu, onu başkentte bırakıp, dönmek zorunda kalmıştım. Görev yerime döndüğümde telgrafın çalışmadığını gördüm yani halamdan haber alabilmek için haftalarca beklemem gerekecekti. Sürekli tedirgin olduğumu gören Kızılderili çalışanlarımızdan biri yagé karışımı almam konusunda ısrar etti. Söylediğini yaptım, o gece normalde görmediğim kadar capcanlı bir rüya gördüm. Büyük halam tabuttaydı, ailem de tabutun yanında bekliyordu. İki gün sonra başkentten haber geldi. Halam ölmüştü, tam da rüyayı gördüğüm o gece ölmüştü."

İki sene sonra Amazon bölgesine seyahate çıkmayı planlıyordum ve yagé bitkisine de bakmaya karar verdim. Halk kütüphanesinde yaptığım araştırma sonucunda gerçekten de böyle bir bitkinin mevcut olduğuna ikna oldum ama bundan daha fazlasını öğrenemedim. Yagé ile ilgili bilgiler belli belirsizdi ve genel olarak çelişkiliydi. Yagé konusunda bilgi aktaranlar bitkiyi denemiş değillerdi sadece duyduklarını anlatıyorlardı. Bitkinin bilimsel adının *Banisteria Caapi* olduğunu öğrendim. Bitki, belki de yüz tane farklı dil konuşan Kızılderili kabileleri tarafından kullanıldığı için *yagé, ayahuasca, nepi, nateema* gibi farklı isimlerle adlandırılıyordu. Nateema ismini kullananlar Peru ve Ekvator'un kafatası avcıları olan Jivaro kabilesiydi.

Daha net bilgilere ulaşmak istiyorsam bunu doğrudan yapmam gerektiği ortadaydı. Hayal kırıklığı yaşamaya da hazırdım. Botanikçi bir arkadaşım *ololuiqui* adıyla bilinen ve epeyce sansasyon yaratan bir uyuşturucu ile ilgili araştırma yapmak için Güney Meksika'ya gitmişti. Kadınların bu uyuşturucuyu gizlice erkeklerin yemeklerine kattıkları ve bunun üzerine erkeklerin tüm iradelerini kaybedip, kadınların kölesi haline geldikleri söyleniyormuş. Ololuiqui'nin neden kadınların tekelinde olduğunu bilmiyorum.

Arkadaşım döndüğünde ona ne bulduğunu sordum.

"Ololuiqui hint cevizi[3] gibi," dedi.

Sarıhumma iğnesi yaptırmak için Panama'da mola verdim. Aynı bildiğimiz Panama (...)

Peru Amazon'u ziyaret etmek için Bogota'dan Lima'ya uçtum. Lima, kıyı çöl bölgesinde. Şehir ve çevresi Rimac Nehri ile sulanıyor. Sulanan kısmın dışında bölge ay kadar bomboş ve ölü. Lima'da hiç yağmur yağmıyor ama kış mevsiminde (bizim yaz mevsimimiz) Ant Dağlarından gelen sis şafak vakti tüm şehrin üzerine çöküyor.

Her yerde akbabalar var, şehir merkezindeki binaların ve heykellerin üzerine tünüyorlar, adeta Lima'nın ölümünü bekliyorlarmış gibi başları hep aşağıda izliyorlar.

Lima'da tüberküloz oldukça yaygın, caddeler kanlı balgamla dolu. Geniş caddeler, parklar ve büyük, her tarafı otla kaplı park alanları var. Genç oğlanlar ve erkekler parklarda

---

3 Uyuşturucu bulamayan mahkumlar bazen hint cevizi kullanır. Bir kaşık hint cevizini suyla yutarlar. Etkileri esrara benzer ama baş ağrısı ve mide bulantısı gibi yan etkileri vardır. kullananlardan biri şöyle demişti: "Gerçekten keyifsiz bir iş."

çimenlerin üzerinde hiçbir şey yapmadan öylece uzanıyorlar. Şehrin fakir bölgelerinde sağlık tesisleri kesinlikle yetersiz. Herhangi bir duvar dibine sıralanıp, öylece oturan insanları görebilirsin. Büyük, boş alanların, insanı mest eden bir durgunluğun, yabani otların bittiği parklarm, menekşe renkli gökyüzünde dönüp, duran akbabaların ve sokağa kan tüküren oğlanların kenti.

Toptancılar Pazarı- Mercado Mayorista -birkaç blok boyunca uzanıyor. Tün Güney Amerika şehirlerinde Pazar yeri hayatın merkezi. Lima pazarı ufak barlarla ve yirmi dört saat açık Çin restoranlarıyla dolu. Müzik kutularında Peru müziği var. Oğlanlar bu müzikleri çalıp, birbirleriyle ya da yalnız başlarına dans ediyor. Perulular dans etmeye bayılıyor. Sık sık, ortada belli bir neden olmadan kavga çıkıyor. Peru barlarında rakibin suratına kırık bardakla saldırmak standart bir davranış. Herkes yapıyor.

Peru'nun ulusal içeceği işlenmemiş şeker kamışı viskisi olan Pisco. Bu içkiyi bir hafta içtikten sonra sinir iltihaplanması nedeniyle yatağa düştüm ve B vitamini aşısı olmak zorunda kaldım. Ondan sonra da konyak içmeye başladım.

Lima'da gerçek Çin yemeği yapan büyük bir Chinatown var. Ayrıca güzel İtalyan restoranları bulmak mümkün, yerli Creole yemekleri de gayet lezzetli. Yiyecekler güzel ve ucuz. Lima'da İspanyol etkisi hissedilmiyor. Elbette burada da İspanyol sömürgecilerin diktiği binalar var ama şehrin genelinde İspanya atmosferi yok. Lima saf Güney Amerika, dünyanın başka hiçbir yerine benzemiyor.

Lima'da bir hafta geçirdikten sonra Ucayali Nehri üzerindeki Pucallpa'ya uçtum. Pucallpa, Mocoa gibi yol sonu şehir-

lerinden. Çoğu ufak Güney Amerika şehrinde dükkanlarda asla aradığını bulamazsın. Mesela hava dayanılmaz ölçüde sıcaksa soğuk içecek bulunmaz. Şehir nehrin kenarındadır ama olta satan yoktur. Her yerde sivrisinek vardır ama sinek ilacı yoktur. Bunda bir kasıt var gibi, budalaca davranmakta, kendi değerini düşürmekte bu denli kararlı olmak. Ama Pucallpa'da aradığın her şeyi bulabiliyorsun. Dükkanlarda ve restoranlarda çalışanlar uyanık, zeki tipler.

Otel Pucallpa'da kaldım ve otel müdürüne yagé ile ilgilendiğimi söylediğimde gayet yardımcı oldu. (Bu bölgede Yagé'ye *ayahuasca* deniyor)

İlk bağlantı kurduğum kişi bir çiftçiydi ve sözde *ayahuasca* hakkında her şeyi biliyordu. Ama adam saçma sapan şeyler söyleyip, yanlış bilgi aktarmaktan başka bir şeye yaramadı. Bize yagé alıp, ağzından engerek yılanı çıkaran sonra da o yılanı yeniden yiyen bir Brujo'dan (hekim) bahsetti. Ayrıca bu hekim ne zaman Yagé alsa, ruhları gelip evi sallıyormuş.

Otel müdürü daha sonra beni yerel bir "Doktor," ile tanıştırdı, Saboya adlı bir adam -(Doktor sadece tedavi işiyle ilgilenirken, Brujo hem tedaviyle hem de lanetleme işiyle uğraşır)- Saboya mütevazı, genç bir adamdı. Bana Yagé hazırlamayı hemen kabul etti.

Doktorla şehrin dışındaki kulübesinde buluştuk. İçeride altı tane Kızılderili vardı, ikisi kadındı- (anlaşılan kadınlarla ilgili tabunun burada geçerliliği yok)- hep beraber dışarı çıkıp, ağaçların altına oturduk. Doktor bir bira şişesi içindeki yagé karışımından fincana koyup, üzerine eğilerek Kolombiya'dan hatırladığım Yagé pintar şarkısını mırıldanmaya başladı. Ardından fincanı bana uzattı. Her fincan için aynı şekilde şarkı-

yı mırıldanıyordu. Kimse konuşmuyor, gürültü yapmıyordu.

Önce, kendimi sanki tüm gece orada oturabilirmişim gibi dingin ve sakin hissettim. Yeni bir varoluş halini keşfediyordum. İzah etmeye, neden sonuç ilişkisi içerisinde yanıt aramaya çalışmaktan vazgeçmeliyim, sonuç arayan, fayda arayan, soru soran Batı düşüncesini, tüm o pragmatik yapıyı ardımda bırakmalıyım. Gerçeğe ulaşma konusunda tüm yöntemimi değiştirmeliyim.

Mavi renkli bir madde vücudumu ele geçirmeye başlamış gibiydi. Güney Pasifik maskelerini andıran arkaik, sırıtan bir surat gördüm. Suratı mavi-mor bir renkteydi ve üzerinde altın rengi benekler vardı. Dişlerim birbirine kenetlenmişti, kollarımda ve bacaklarımda titremeler başladı. Yine aşırı doz. Beş tane nembutal ve üç granül paracodin aldım ve titremeler azalmaya başladı[4].

Kadınlardan birinin midesi bulanmaya başlamıştı. Doktor ağzım onun ağzına dayadı ve sanki vücudundan bir şey emiyormuş gibi yapıp, ardından da emdiği şeyi kusuyormuş gibi yaptı.

Üşümeye başlamıştım, sinekler her tarafımı ısırıyordu ve yatağa gitmek istiyordum. O anda Doktor: "Beyefendi gitmek istiyor," dedi. Ortalık zifiri karanlıktı. Beni görmesi mümkün değildi ve ben de gitmek istediğimi belirten herhangi bir hareket de bulunmamıştım.

O geceden sonra Doktor'dan hazır karışım satın almaya başladım ve birkaç kez kullandım. Tolerans düzeyim giderek yükseldi. İkinci dozun ardından ne mide bulantısı ne de

4 Güçlü bir yatıştırıcı, aşırı doz yage için panzehir. Yage kullanacağın zaman yanında yatıştırıcı bir şeyşer bulundurman iyi olur. Ben gelmeden birkaç ay önce adamın biri Mocoa yakınlarında aşırı dozdan ölmüş.

diğer yan etkileri hissetmedim. Yagé bugüne kadar kullandığım en güçlü uyuşturucu. Duyuları tamamen alt üst ediyor. Her şeyi bir halüsinasyon içinde görüyorsun.

Yagé başka hiçbir şeye benzemiyor. Beyinde salt zevk kanallarını aktif hale getiren kokainin yarattığı coşku gibi değil, afyonun cinselliğin olmadığı, zamanın olmadığı negatif zevki gibi değil. En fazla haşhaşa benziyor. Peyote ile de benzer tarafları var. Ancak haşhaş tüm duyuları güçlendirirken, Yagé sıradan duyuları bozuyor ya da tamamen kapatıyor, insanı başka bir tecrübe seviyesine götürüyor.

Yagé etkisindeyken yaşadıklarım: oda mavi duvarları ve kırmızı püsküllü lambalarıyla Yakın Doğu'dan bir yer gibi görünmeye başlıyor. Bir Zenciye döndüğümü hissediyorum, siyah renk sessizce vücudumu ele geçirmeye başlıyor. Her şey kıvrak, sinsi bir hayatla can bulup, harekete geçiyor. Oda, Yakın Doğu'da ya Güney Pasifik'te, bir şekilde tandık gelen ama tanımlayamadığım bir yerde. Zehirlenme düzeyi azaldığında Yakın Doğu'da olduğunu hissediyorum, arttığında ise Güney Pasifik'te -(sanırım evrime dair hafıza bu. Yakın Doğu'dan Güney Amerika'ya ve oradan Güney Pasifik'e göç.)- Odayı sarsan uzay zaman seyahatine çıktığım gibi bir hisse kapılıyorum. Yagé'nin başta yarattığı mide bulantısının, Yagé durumuna transfer olurken yaşanan hareketten kaynaklandığı düşünüyorum.

Doktor bana Yagé hazırlama yöntemini gösterdi (Bu genelde meslek sırrıdır)- Yeni kesilmiş sarmaşık parçaları eziyor ve Perulu bir botanikçinin türünü *Palicourea Species Rubiaceae* olarak tespit ettiği bir diğer bitkinin yapraklarıyla iki saat boyunca kaynatıyor. Bu şekilde hazırlanan Yagé'nin etkisi

soğuk suyla hazırlanan Yagé karışımından ya da tek başına hazırlanan Yagé'den kesinlikle daha farklı. Yagé'nin tüm etkilerini hissedebilmek için bu diğer bitkinin kullanılması şart. Kendisi de aktif bir bitki mi yoksa sadece katalizör görevi mi görüyor, bundan emin değilim. Bu konuyla bir kimyagerin ilgilenmesi lazım.

Kuru bitkiyle bazı karışımlar hazırladım ama hiçbir etkisi olmadı. Kuru bitki tamamen pasif. Sadece yukarıda bahsettiğim biçimde hazırlanan taze bitki etkili.

EK BÖLÜM ÖZET

Banisteria Caapi, altmış fit uzunluğuna ve üç inç çapına ulaşabilen, hızlı büyüyen bir sarmaşık. Anlaşılan aktif madde kesilen sarmaşığın gövde kısmında, ama en etkili olan taraf iç kısım. Yapraklar asla kullanılmıyor. Uyuşturucunun tüm etkisini hissedebilecek miktarda öz çıkarmak için epeyce sarmaşık gerekiyor. Bir kişi için yaklaşık olarak her biri sekiz inç uzunluğunda beş parça sarmaşık gerekiyor. Bitki eziliyor ve *Palicourea Sp. Rubiacea* olarak tespit edilen bir bitkinin yapraklarıyla birlikte iki saat ya da biraz daha fazla bir zaman kaynatılıyor. Bu bitkinin yapraklarından yaklaşık bir avuç dolusu ekliyorlar, suyu koyuyorlar ve karıştırmadan kaynatıyorlar.

Kızılderililerin daha çok Yagé ya da ayahuasca olarak adlandırdıkları Banisteria Caapi, duyularda ciddi bir bozukluk yaratan halüsinatif bir uyuşturucu. Aşırı doz alındığında havale nöbetine sebep olabiliyor ve bu durumun panzehiri de anti-depresanlar ya da güçlü sakinleştiriciler. İlk kez Yagé kullanacak birine yanında sakinleştirici bir şeyler bulundurmasını öneririm.

Yagé'nin halüsinatif özellikleri hekimlerin nüfuzlarını arttırmak için bu bitkiyi kullanmalarına neden olmuş. Ayrıca bitkiyi bir dizi farklı hastalığı tedavi etmekte kullanıyorlar. Yagé vücut ısısını düşürüyor dolayısıyla ateşi yüksek olan

hastaların tedavisinde kullanılıyor. Ayrıca mide ve bağırsak solucanlarına karşı etkili. Yagé bilincin kapanmadığı bir anestezi hali yaşatıyor bu nedenle de ritüellerde kırbaçlanmak ya da karınca ısırıklarına maruz kalmak gibi zorlu sınavlardan geçmesi gereken yeni üyelere de veriliyor.

Uyuşturucunun gerçekten ESP'yi etkileyip, etkilemediğini keşfedemedim çünkü yanımda düşünce transferi üzerine birlikte deney yapabileceğim kimse yoktu.

Şimdiye kadar sadece taze sarmaşığın aktif olduğunu keşfedebildim. Aktif maddeyi ayrıştırıp, muhafaza edebilmek için herhangi bir yöntem bulamadım. Kuru sarmaşık tamamen pasif. Yagé'nin farmakolojik yapısının laboratuarda araştırılması gerekiyor. İçinden çıkarılan öz bu denli güçlü, halüsinojen bir maddeyse, daha güçlü, sentetik türleriyle daha da muhteşem sonuçlara ulaşılabilir. Konunun kesinlikle daha fazla araştırılması lazım.

Yagé'den kaynaklı herhangi bir hastalık tespit etmedim. Bitkiyi düzenli olarak kullanan hekimler gayet sağlıklı ve uzun bir hayat yaşıyor. Metabolizma bitkiye karşı çabuk tolerans geliştirdiği için mide bulantısı ya da diğer yan etkiler olmadan kullanabiliyorsun.

Yagé eşsiz bir uyuşturucu. Yagé deneyimi bazı açılardan haşhaşa benziyor. İki durumda da bakış açısında değişiklik oluyor, sıradan bilincin ötesinde bir deneyim yaşanıyor. Yagé duyularda daha derin bir bozukluğa yol açıyor, halüsinasyon eğilimi oluşuyor. Yagé deneyimi kontrolün ötesinde gerçekleşiyor. Kontrolü kaybetmek, buna karşı koymamak gerektiğini anlayıncaya kadar, dehşet verici oluyor.

Yagé ve Peyote kullandığım zaman tuhaf bir biçimde, bit-

kinin bilincine sahip olduğumu, kendimi bu bitkilerle özdeşleştirdiğimi hissettim. Peyote kullandığımda etrafımdaki her şey peyote gibi görünmeye başlamıştı. Kızılderililerin neden bu bitkilerin içinde bir ruh olduğuna inandıklarını anlamak zor değil.

İnsanların Yagé ile ilgili tutumları birbirinden farklı. Çoğu kullanıcı bu bitkiyi alkol gibi sarhoşluk yarattığı için kullanıyor. Sadece kafaları iyi olsun diye tüketiyorlar. Başka guruplar içerisinde ise törensel bir kullanımı ve önemi var. Jivaro kabilesinin genç erkekleri Yagé'yi - onlar nateema diyor- atalarının ruhlarıyla temas kurmak ve gelecek hayatları üzerine bilgi almak için kullanıyor. Kabileye kabul törenlerindeki bazı çetin sınavlarda acıyı hissetmemek için de Yagé kullanılıyor. Hekimler geleceği görmek, çalınmış ya da kayıp eşyaların yerini tespit etmek, bir suçun failini bulmak ve hastalıkların teşhis ve tedavi edebilmek için yage kullanıyorlar.

Yagé hakkındaki kaynakların çoğu teyit edilmemiş bazı bilgilerin tekrarından ibaret. Jorge Barragan tarafından 1928 yılında Popayan, Kolombiya'da *Notes on the Marvelous Plant Yagé* adıyla yayınlanan kitaptaki bilgiler oldukça faydalı. Yage alkoliti 1923 senesinde Fisher Cardenas tarafından ayrıştırılmış. Alkolit'e Telepatine adını vermiş. *Banisterine* ya da *Yageina* adıyla da biliniyor. Rumf, *Telepatine*'in *Perganum Harmala* alkoliti olan *Harmine* ile benzer olduğunu ortaya koymuş.

Aşağıda adı geçen kitaplarda yagé ile ilgili referanslar var:

Enumeracion botanica (de las principales plantas) (1911) Lusi Cordero

Vegetacion del Ecuador (1937) Diels Ludwig

Notes of a Botanist (Amazon and Andes) (1908) Richard

Spruce

Plant Alkaloids (1913) Thomas Anderson Henry

Viaje por el Caqueta y Putumayo (1924) Dario Rozo

Yagé üzerine en geniş materyal Harvard Üniversitesi Botanik Müzesinde bulunabiliyor.

EK BÖLÜM 6

Ginsberg'in 1960 Haziran tarihli Güney Amerika Günlüğünden

6 Haziran, 1960

Ayahuasca-
Mehtaplı gece
Bambu çatılı barakaya girdim
Örtünün üstüne yere uzandım
-Büyük Varlığa bir daha girdim
-Hepimiz tek Büyük Varlığız
Varlığı tanıdık
-O olabilmek için, beni ısıran sivrisinek de olabilmeyim
-Büyük Varlığın üzerinde ben de bir sivrisineğim

8 Haziran, Pucallpa'da Ayahuasca- dün

Önce, bütün gün boyunca görmüş olduğum Chama tarzı çanak çömlek ve battaniyeler gibi boyanmış, farklı tasarımlardan meydana gelen bir tayf gördüm. Daha sonra bu birbirinden farklı renkler organik biçimlere dönüştüler -sinekler, arılar, altın renkli böcekler, yılanlar, o kadar çok yılan vardı ki, büyük bir deliğin önünde görsel kumaştan muhteşem bir kılıf meydana getiren milyonlarca minyatür yılan, bu deliğin içi

siyah ve boş, muhteşem Tanrı'nın Burnuna giriş gibi- orada içeri baktım -Krishna'nın Bhagavad-Gita'daki vizyonu gibi- ve bunlar gözümün önünde oldu, başta biraz korktum ama çok az, genel olarak durumdan gayet memnundum, kişisel, mahrem, aşina olduğum bir şey yaşıyordum- zihnin tanrıya girmesi, yarattığı duyarlılık anlamında erkek organının, kadın organına girmesi gibi- bu muhteşem yaratık biseksüel ve her şeyi son derece gizli, kendine has bir biçimde seviyor- o da benim gibi hem arı, hem kurbağa.

Sivrisinekler düşüncelerimi dağıtıyordu -sürekli vızıldıyor, arada sırada üzerime konup, sokuyorlardı- nihayet bedenimi evrenin içine bırakma noktasına geldim böylece sivrisinek vızıltısını da müziğin bir parçası olarak kabul edebildim -çekirge, kurbağa, köpek sesleri- hepsi bir parçası oldukları Büyük Varlıkla iletişim halinde yüksek sesle konuşuyorlar- yerimden hiç kıpırdamadan beni sokmalarına izin verdim- hala rahatsız oluyordum -ama ruhumda bir ses yarattım ve o bana yukarıdan "senin de bir sivrisinek olman gerekiyor, Allen," dedi -bunu çok içten bir şekilde söyledi- Büyük Varlığın içine tamamen girebilmenin koşulu buydu- Kerouac'm Meksika sınırını geçtiği gece arabanın üzerindeyken düşündükleri geçti aklımdan- sivrisineklerin vücudunu sokmalarına izin vermiş, kendini gecenin Evrensel hareketine bırakmış. O esnada hangi aşkınlığı yaşıyordu peki? Yaşadığmm saf iradeden fazlası olduğu ortada- belki de gerçekten Büyük Yaratılış Karmaşası uğruna kendinden vazgeçmişti.

Büyük Varlık'ın sesi Babanın Babasının Babasının Babasınınki gibi -hatta daha eski bir Baba, her yaratığı seviyor- her yaratığı Bal ve Ölümle beslemekle meşgul. Geçen sene New

York'ta izlediğim Afrika filmindeki muhteşem Kraliçe larva gibi.

Ayrıca ben de İlahi olanla ilişkim bağlamında sinek türünden bir yaratığım çünkü uzun vadede beni en derinden seven şeyi -ilahi olanı emiyorum.

Dünyanın son derece yanıltıcı olduğunu anlıyorum (bir daha) insan bilinci üzerinden söylenen, aktarılan, yazılan hiçbir şeyin Büyük Varlıkla bir bağlantısı yok, o kendi içinde bir bütün ve mükemmel bir varlık -öyle ki onla ilgili hiçbir şikayetimiz olamaz- kendi kendini tüketen büyük bir karmaşa o -Ölüm sürecinden bağımsız ve insanın içindeki iyiliği muhafaza etme çabası boşuna çünkü her birimizin en Derin tarafı Muhteşem Ölümsüz Aşk Canavarı, onun sinekleri ve Bakterilerinin de beslenmesi lazım- her birinin yaratılıştan gelen öldürücü ihtiyaçları var -o yüzden Büyük Varlık kendisi dışında, yanılsama kaosu içinde kavga edip duran bizlere müdahale etmiyor- birbirinden bağımsız bireyler olmaktan bunaldığımızda, tamamen insan bilincinin ürünü olan bireyselliğimiz öldüğünde Aşkın Son Büyük Kara Deliğine geri dönüyoruz.

Üstat'ın mutfak olarak kullandığı barakada birkaç saat uzandım ve Ramon bir ara ayağa kalkıp örtüsünü sivrisineklerden korunmam için bana verdi. Çok nazik bir davranış. Benim de kendisi gibi Tanrı'nın Burnuna tırmandığımı fark ettiğini hissettim -hepimizin bir tek şey olduğunu biliyordu- daha sonra eve girdim, içeridekiler kardeşlik ve Sınırsız Mahremiyet duygusunu paylaşıyordu -banka oturmuş yaşlı bir adam kenara kayıp, yanma oturmamı işaret etti. Pucallpa'dakilerin kendi gizli, aşkın, güzel bir cemaatleri olduğunu

görmüştüm. Dışarıdaki Kızılderililer, Chamalar da öyleydi.

Hepimizin bildiği ürpertici seksi herkesin işine burnunu sokan yanılsamanın sevimliliği tek aşk tek bilinç olan kedi-suratlı köpek-suratlı insan-suratlı Mandala'ya benzeyen Evrensel İşgüzar Dedikoducu Tanrının Büyük Siyah Kıçına doğru girip gözden kayboluyordu. Her şey benim, her şey herkes, her şey her şey. O kendinden başka ne olabilir ki?

Hekim-Üstat'ın seremonisi şu şekildeydi- o sırada kendisi de hastaydı- emaye bir fincanı kahverengi-yeşil renkli sıvıyla dolu tencereye daldırdı, fincanı ağzının önünde tutup, sigarasından bir nefes aldı ve hüzünlü bir tonla şarkısını dumanın içine doğru söyleyip ardından aynı şeyi fincanın üzerine eğilerek yaptı, ardından fincanı ve sigarayı bana uzattı, son dumanı biranın üstüne üfleyip, tek seferde tamamını içti.

"Eğer katil katil olduğunu düşünüyorsa..."Büyük Varlık Emerson ve transandantalistlerle nasıl iletişime geçti? Emerson bilincin hangi halini biliyordu, hangi hisleri biliyordu?

Dolayısıyla insani seviyede birbiri için endişe etmek şeklindeki ruhun ruha yaklaşma yöntemi Ruhun Tanrı'ya yaklaşmasını sağlar- dolayısıyla sevgili, bakıcı, baba olarak insanoğlu Ebedi Sahneyi yaratır. Bu içtenlik durmaksızın siyasetin, iş dünyasının ve savaşın zalim çılgınlığı tarafından ihlal edilir.

Dolayısıyla aziz hepimizin arasında en içten, en duyarlı olandır -Aziz Francis ve Kuşlar- Kardeşliği fark etmiştir. Ahlak değil Sevgi.

Tanrı'dan gelen Haberleri aktarmaya gerek yoktur. Arayanlar onu bulurlar. Başka şeye ihtiyaç duyanlar başka şeylere kavuşurlar- kendi yarattıkları ayrı evrende sıkışıp, kalırlar, eninde sonunda belki Ölüm'den sonra Büyük Varlıkla tekrar

bütünleşiklerinde, şaşırırlar Mükemmellik içerisinde her şey hallolunmuştur.

Pucallpa Polisi –yerel Bürokrasinin baskısı sonucu- Ayahuasca kullananları ve Hekimleri sıkıştırmaya başladı. Materyalist bilinç Eriyip, dağılmamak için, Aşkınsal Deneyimi kısıtlayıp, baskı altında tutmaya çabalıyor. Belki de bir gün Yeryüzü, Büyük Varlık'tan Ayrılmış Bilincin Yanılsaması tarafından kontrol edilecek, Bürokratlar, İlahi olanla iletişim kurmanın tüm yollarını kontrol altında tutacak, onunla olan görüşmelerimizi sınırlayacak. Ama Uyku ve Ölüm Büyük Varlığın rüyası olmaya devam edecek ve Yanılsamanın Bürokratlarının zaferi aslında Büyük Varlık'tan ayrı düşmüş bilinçlerinin birer yanılsamasından başka bir şey değil. Onların sebep olduğu acı gelip geçici ve Ruhun Kıyamet Günü geldiğinde ve ruh kendine dönüp, Büyük İç Evrenin insanın içinde olduğunu ve Zamanın yarattığı meşguliyetlerin tamamının geçici olduğunu anladığında, tüm bunların hiçbir önemi kalmayacak.

Ben, Ruhun Yüceliğini ispatlamak için boş yere insan ilişkileriyle uğraşıp, duruyorum- oysa o benim İlahi olana dair egoist varsayımlarım, Ebedi olanın, kendini dünyada var etmek ve muhafaza etmek için bana ihtiyacı olduğuna dair tahminlerim olmadan da başının çaresine bakabilir. Hepimiz İlahi Balın içine batmış, sinekler gibi kendimizi var etmek için farklı yollardan mücadele ediyoruz.

Mücadele ve Ölümün Acısı sadece Ruhun nihai doğasını anlayıp & kişisel benliği terk etmeye zorlanmasıdır.

Fakirlik, açlık, acı çekmek de ruhu bedenden, geçici bedenden ayırır ve İlahi olanın ortaya çıkmasına hizmet eder.

Sizin için be acı verir- birilerinin acı çekmesi gerekir, insanın ya da onun öküzünün.

Ödül Mücadeleyi ortadan kaldırır. Tanrı Mükemmeldir.

Haziran 8?-9? Ayahuasca Oturumu

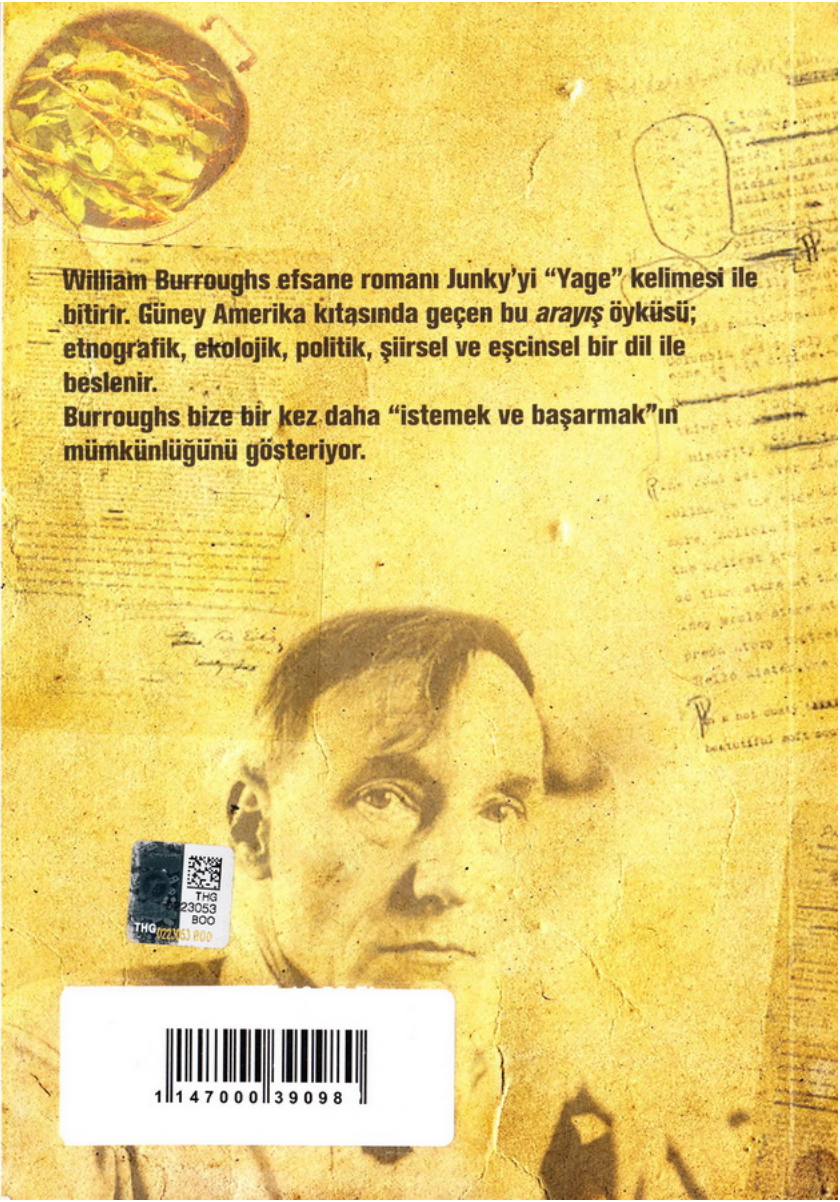
Bir saat boyunca sırt üstü uzandım, bir şeylerin olmasını bekledim, hiçbir şey olmadı, düşünmeye devam ettim, zaten ne arıyordum ki, Evrenle ilgili Gerçek Bir şeyler mi? Derken yavaş yavaş gerçek bir Evrende olduğum düşüncesi şekillenmeye başladı -ve yıllardır bu bedenin içindeydim- ve bu beden değişiyordu, izoleydi, ama şimdiye kadar benim hayatım olan Allen Ginsberg bedenindeki bu izolasyon kaçınılmaz olarak değişecekti -kulübenin içinde tuhaf bir şeyin Varlığını hissettim- bir Kör Varlık -ya da benim kendisine karşı kör olduğum bir varlık- bilim kurgusal bir Radyotelepati gibi. Bir başka Evrenden bir Canavar- ama benim şu anda sadece gelip geçici biçimde var olduğum evrenler serisinden -o denli gelip geçici ki Canavarın varlığı Geleceğe dair bir uyarıydı- vücudum belli belirsiz titredi- vücudumu sineklerden ve hastalıktan korumanın gelip geçici bir çare olduğunu, Olmak ya da Olmamak şeklindeki nihai önermenin bilincinde olmadığımı, Ölümün eninde sonunda geleceğini öyle ki onun da bu hayat kadar gerçek olduğunu düşünmem gerektiğini fark ettim - ve birden hayatın kendisi midemi bulandırdı, vücudum korkuyla titriyordu ve bu denli gelip geçici, lanetli bir Varlık olduğu için kendinden iğreniyordu- Geleceğe mahkum olduğumu hissetim, Gelecekle lanetlendiğimi hissettim, şiir yazarak ibnece seks yaparak dünyayı turlayıp oğlanları severek gele-

cekten kaçmaya çalışsam da, tüm hayatım boyunca olduğum Allen olsam da- eninde sonunda bu yalnız osuruk yok olacak, tüm bu yanılsama son bulacak- arka tarafında Ölümün durduğu Nihai Gerçekliğin kafatası- sendeleyerek verandaya çıktım ve kusmaya başladım, ilelebet burada olacağıma ve güvende olduğuma dair duygularımı kusuyordum, hayatı kusuyordum- kusarken çıkardığım gürültü, kendi parçalarını kusan evrenin gürültüsü- kendini yiyerek kendini kusarak yeniden var olan yılan- ben kusan bir Yılandım- şöyle ki gözlerim kapalı kusuyordum ve kendimi Yılan türünden bir Varlık olarak hissediyordum, ya da Yanılsamanın Yılanı, Ayrı Düşmüşlüğün Yılanı, Allen'ın Yılanı, kafamda bir sürü farklı, parlak renkten minyatür yılan kafalarından oluşmuş bir hale vardı, yılanlar ellerimin üzerini, boynumu çepeçevre sarıyorlardı- gırtlağım Yaratılış Canavarının, Ölüm Canavarının gırtlağı gibi şişkindi- var olmanın fiziksel sefilliğini kusuyordum- dört, beş kez kustum ve orada transa geçmiş halde, yılan benliğim karşısında dehşete kapılarak kalakaldım- o esnada Hekim, bu tek Varlıkla telepatik olarak iletişime geçmiş otuz kişiye yumuşak dokunaklı neredeyse anaç şarkısını mırıldanmaya devam ediyordu- "Nu nu nu, nu nu, nu, nu nu nu"- gözlerim kapalı halde dolunayda durmuş kafatasımın hayatı kustuğunu hissediyordum, kusmanın küçük ölüm olduğunu, sadece bu vücudun zayıflığının bir göstergesi olduğunu, Vücuda Gelecek Olanın İşaret olduğunu biliyordum- bu vücudu sarmalayacak olan Büyük Ölüm, kapana kısılmaktan kurtulamayız, ben kendim olmanın kapanına sıkıştım- kendimi şu anda senin için kutsuyorum ve sivrisineklerden koruyorum- kusmamak için hap yutuyorum- bir gün Ölüm beni bedenin-

den kusarak dışarı atacak- Yılan tanrı Ramon yanıma gelip, iyi olup olmadığımı soruyor ve "mareado?" (kafayı buldun mu?) diye soruyor, onunla beraber içeriye, ottan yapılmış yatağıma dönüyorum- içerideki adamlardan biri dizlerini göğsüne kadar çekmiş ve üzerine sineklerden korunmak için bir örtü örtmüş- Chancay Necropolis'teki 1000 yıllık- milyon yıllık bir mumya gibi- yüzünü kefenlenmiş gibi görüyorum, sanki X-ray ışınlarıyla onun gördüğü halüsinasyonu da görebiliyorum, onun da benim gibi aslında bütün insanlık olduğunu- ve öleceğini görüyorum (kafasının içinde fazla gezinirsem ona bir kötülüğümün dokunabileceğinden endişe ederek gözlerimi başka yöne çevirip, yerime uzanıyorum- bilincim yerindeyken asla karşı karşıya kalmadığım bir sefillikle, Ölümlü Olmanın Sefaleti ile yüz yüzeyim- buraya yaşamak ve ölmek için geldiğimizi ve buraya farklı bedenlerle gelen herkesin aslında aynı kaderi paylaştığını fark etmek- kendimi biraz daha bu sefillik hissine teslim ediyorum- başım teslimiyet ve yenilgiyle ileri geri sallanıyor ve kaderimi, onu yaratan Tanrı'ya geri veriyorum-Ölmeye hazır olup olmadığımı sorguluyorum- Tanrı'nın görünüşte bir bedeni yok ama Varlıklar topluluğu içerisinde cisim buluyor- varlıkların hepsi Tuhaf ve Bilinmeyen uzay-zaman kaderi içinde Ölen Bedenlerini fark ediyor- yumuşak şarkı devam ediyor- Acaba bir Yanıt var mı diye merak ediyordum, Kaderin dışına çıkabilmenin bir yolu, hem Ölümü hem Hayatı, hem Allen'ı hem de Allen'ın önemsiz kafatasını içine alacak bir Mükemmelliğe kavuşmanın bir yolu- yanıt yok- ama İsa'yı Ölüm Çarmıhında gördüm, acı çekerken- İsa'yı hissettim- hepimiz İsa'yız- Ruhlarımız çarmıha gerilmeye hazırlanıyor- gerçekten çarmıha gerilmeye- "beni

geçin," ama hayır geçmeyecek- ve orada kollarımı uzatmış yatıyorum, yenilgime teslim olduğum için iç geçiriyorum, ne olduğuna ve neler olacağına ve kim olduğuma dair cehaletim, tumturaklı laflar eden bir şair olma oyununun amacı ne üstelik de İlahi Ateş kapının eşiğindeyken, o kadar gerçek geliyor ki Olmak, meydana gelmek ve Ölmek- ve tüm bunların ötesindeki bir varlık- boşluğun milyarlarca girişi var, milyarlarca ölüm- ve doğum- milyarlarca kapısı olan benim henüz bilmediğim Cennet- ben sadece çok uzaklardaki bir şeye dair bir sürü farklı şey görüyorum- şimdi Yakınımda- tüm Kainat yaşıyor- O Tanrı içimizde yaşıyor, başka bir şekilde değil- biz, burası, o, her şey o, muhteşem Varlık, bizlerin evrenin büyük Varlığıyız, bizim bilincimiz Son Şey'in bilinci- Tanrı'nın kendisi de neden doğduğu ya da nereye gittiğine dair bizden ya da benden daha fazlasını bilmiyor, ölmek de yaşamak da bize kalmış, Evren'i değiştirmek ya da olduğu gibi bırakmak, olmak ya da olmamak, hepsi bizim bileceğimiz şeyler- neredeyse ölmüş gövdem ve kafatasımla arkama yaslanmış durumu hemen oracıkta kabulleniyorum- ve soru geliyor Var olmaktan şu anda kurtulabilir misin?- soruyu yok sayıyorum çünkü eğer burada ölmeyi tercih edersem sabah cesedimi bulurlar, New York'a "Allen uyuşturucudan ölmüş," haberi gider- Peter korkar ve Louis kedere boğulur- hayattan bıktığımı kim nerden bilsin- peki yaşamayı tercih edeceğimi kim düşünür ki- ya da tekrar hayata döneceğimi, kadınları ve yaratılmış olmayı seveceğimi umut eden var mıdır ki- oracıkta ölebilecek güce sahip olduğum fikri beni ürküttü- oysa zaten gücüm yoktu- o denli güce sahip olabilme fikri bile beni korkutuyordu, "Huzurum senin elinde," duasını okudum ve

"ölmek istemiyorum," dedim- şimdi ölmek istemiyorsam asla ölmek istemeyeceğimi bilerek söyledim bunu- yine de eninde sonunda ölecektim ve yine Büyük tercih ile karşı karşıya kalacaktım- "O Kapıya varmak için"- (Hardy)- bildiğim canlı olan her şeyi hayal etmeye başladım- Bana Sevgi, Kurtuluş, Tinsel Bilgi için muhtaç olan uzaklardaki Peter- üstelik ben hiçbir şey bilmiyorum- Belki Tanrı da hiçbir şey bilmiyor-bize yaşamı veriyor, bize kendi yaşamını veriyor ve gerisini bize bırakıyor- kendisinin ise kökeni yok, sonu bilinmez- Tanrı'nın Kederleri bize veriliyor, biz Tanrıyız- dışarıya, parlak geceye bakıyorum- bu aynı eski hüzünlü tanıdık gizemli Evrendeki kardeş arkadaş dünyaların Yıldızlarını gölgeleyen Beytüllahim yıldızları-

William Burroughs efsane romanı Junky'yi "Yage" kelimesi ile bitirir. Güney Amerika kıtasında geçen bu *arayış* öyküsü; etnografik, ekolojik, politik, şiirsel ve eşcinsel bir dil ile beslenir.
Burroughs bize bir kez daha "istemek ve başarmak"ın mümkünlüğünü gösteriyor.

THG
23053
BOO

1 147000 39098